

ဗုဒ္ဓရှင်တော်မြတ်ဘုရား

ဟောကြား ပညတ် ဝိနည်းဥပဒေတော်မြတ်ကို

အကြောင်းဝတ္ထုနှင့်တကွ

အရှင်ဇနကာဘိဝံသ

အာသံပြန်ဆိုရေးသားအပ်သော

# ဘုရားဥပဒေတော်ကြီး



ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်

သာသနာရေးဦးစီးဌာန

သာသနာ—၂၅၃၅

ကောဇာ—၁၃၅၃

ခရစ်—၁၉၉၁

၂၀၇၃

ဗုဒ္ဓရှင်တော်မြတ်ဘုရား

ဟောကြား ပညတ် ဝိနည်းဥပဒေတော်မြတ်ကို

အကြောင်းဝတ္ထုနှင့်တကွ

အရှင်ဇနကာဘိဝံသ

# ဘုရားဥပဒေတော်ကြီး



ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော်

သာသနာရေးဦးစီးဌာန

သာသနာ-၂၅၃၅

ကောဇာ-၁၃၅၃

ခရစ်-၁၉၉၁

(က)

ဒုတိယအကြိမ် ပုံနှိပ်ခြင်း

အုပ်စု-၂၀၀၀

ရန်ကုန်မြို့၊ ကမ္ဘာအေး သာသနာရေးဦးစီးဌာနအတွက် စာပေပေါင်းကူးပုံနှိပ်တိုက် (၀၂၅၆) ၆၄-စီ၊ ကြာပဒုမ္မာလမ်း၊ ၃/ခ-ရပ်ကွက် (ရွှေကြာရံရိပ်သာ) တောင်ဥက္ကလာပ တွင် ဦးတင်မောင်က ပုံနှိပ်၍ ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူး-ဦးအောင်သန်း၊ မှတ်ပုံတင်အမှတ် (၀၂၅၂၇) ကထုတ်ဝေသည်။

# အာသိသပတ္တနာ

ဗုဒ္ဓ သာသနာတော်ကြီးကို စနစ်တကျ အရှည်တည်တံ့ စေလိုသော ဝိုင်-အမ်-ဘီ-အေ အသင်းကြီး၏ ရည်ရွယ်ရင်း အာသိသအကိုင်း “အကုပ် မရှိသောကြမ်း ပရမ်းပတာ” ဆိုသော စကားကဲ့သို့ မည့်သည့် အဖွဲ့အစည်း မည်သည့် တိုင်းပြည်မှာမဆို စည်းကမ်းဥပဒေ ကျနအောင် မရှိလျှင် တာရှည် စွာ တည်တံ့ထွန်းကားနိုင်မည် မဟုတ်ဟု ဝိုင်-အမ်-ဘီ-အေ စာပေဖြန့်ချိရေး အဖွဲ့က ယုံကြည်ပါသဖြင့် သာသနာတော်၌ ဘုရားရှင်၏ အလိုတော်ကို စနစ် တကျ လွယ်ကူစွာ သိရှိနားလည်ကြစေရန် ဤ “ဘုရား ဥပဒေတော်ကြီး” အမည်ရှိ ပါတိမောက် အခြေပြု ကျမ်းစာကြီးကို အမြဲတန်း လက်ဝယ် ဆောင်ယားနိုင်ကြစေရန် ကြိုးစားထုတ်ဝေ ဖြန့်ချိအပ်ပါသည်။

**သဒ္ဓါတိုးပွားမှု အကြောင်းရင်း**

ကျွန်တော်တို့ ဗုဒ္ဓသာသနာတော်ကြီး၏ အသက်သည် ဝိနည်း ပညတ်တော်ပင် ဖြစ်၍ ဝိနည်း ပညတ်တော်ကြီး ကျဆုံး ကွယ်ပျောက်သည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက် ဗုဒ္ဓသာသနာ တော်ကြီးလည်း တစ်ပျက်တည်း ကျဆုံးကွယ်ပျောက် သွားရမည်ပင် ဖြစ်ပါ သည်။ ဗုဒ္ဓသာသနာတော်ကြီး၏ အသက် ဝိနည်းပညတ်တော်ကြီး မကျဆုံး မကွယ်ပျောက်မူ၍ အရှည်တည်တံ့ ခိုင်မြဲအောင် ဆောင်ရွက်နိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ် များမှာ ပထမ ရဟန်းတော်များဖြစ်၍-ဒုတိယ လူဒါယကာများပင် ဖြစ်ပါ သည်။ ရဟန်းတော်များဘက်မှ ဝိနည်း ပညတ်တော်ကို ကျင့်ဆောင်ခြင်း၊ လူဒါယကာများဘက်မှ ပစ္စည်းလေးပါးဖြင့် ထောက်ပံ့ လှူဒါန်းခြင်း အမှု များကို တာဝန်ကျေပွန်စွာ ထမ်းဆောင်ကြပါမူ သာသနာတော်ကြီး အရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲပြီး စည်ပင်ပြန့်ပွားမည်မှာ အမှန်ပင် ဖြစ်လိမ့်မည် ဟု ယုံကြည်ပါသည်။ လူဒါယကာတို့၏ ပစ္စည်း လေးပါး လှူဒါန်းမှုသည် သဒ္ဓါ တရား အကြည်ညို တိုးပွားမှု၌ အခြေတည်ပါသည်။ သဒ္ဓါတရား အကြည်ညို တိုးပွားမှုသည် ရဟန်းတော်များ၏ ဝိနည်းပညတ်တော်အတိုင်း ကျင့်ဆောင် မှု၌ အခြေတည်ပါသည်။ ဤ အကြောင်းများကြောင့်ပင် ကျွန်တော်တို့သည် သာသနာတော်ကို ကြည်ညို၍ ရဟန်းတော်များ၏ ဝိနည်းသိက္ခာ ဖြစ်သော “ဘုရားဥပဒေတော်ကြီး” ကို အလွယ်တကူ သိရှိနားလည် လျှို့ဝှက်ကုန်သော ရဟန်းရှင်လူများနှင့် သာသနာတော်ကို စနစ်တကျ ဖြစ်စေလိုကြကုန်သူများ၊ သာသနာတော်ကို အရှည် တည်တံ့အောင် ကြိုးစားလိုကြ ကုန်သူများကို

(က၁)

အာသိလ ပတ္တနာ

အဓိကထား၍ ဘုရားရှင်၏ အလိုတော်ကို စနစ်တကျ အလွယ်တကူ သိရှိ နားလည်ကြစေရန် ကြိုးစားထုတ်ဝေခဲ့ပါသည်။

ထုတ်ဝေခဲ့ဖူးသော ကျမ်းစာများ ကျွန်တော်တို့ အဖွဲ့ကြီးမှ သာသနာတော် အရှည်တည်တံ့ အနာဂတ်သာသနာကျမ်း၊ သာမညဗလသုတ် မြန်မာပြန်၊ ဗြဟ္မစာလသုတ် မြန်မာပြန်၊ သင်္ဂြိုဟ် ဘာသာဋီကာ၊ ကျမ်းစာအုပ် များနှင့် သာသနာ ၂၅၀၀-ပြည့် အထိမ်းအမှတ် အဖြစ်ဖြင့် ဓမ္မဝိနယ ပြန်တမ်း စာအုပ်များကို ထုတ်ဝေဖြန့်ချိခဲ့ပါသည်။ ထိုစာအုပ်များ ထုတ်ဝေစဉ်ကပင်၊ ရှင်ကျင့်ဝတ်စာအုပ်နှင့် ဘုရားဥပဒေတော်ကြီးကို ထုတ်ဝေဖြန့်ချိရန် ကြေညာ ခဲ့သော်လည်း ရှင်ကျင့်ဝတ် စာအုပ်မှာ အမရပူရမှ ရိုက်နှိပ် ဖြန့်ချိပြီး ဖြစ်၍ ဘုရားဥပဒေတော်ကြီးမှာမူ ယခုမှပင် စာအုပ်အမြန် ဖြန့်ချိလိုသော အာသိသ ဖြင့် ကြိုးစားရပါ၍ ဆရာတော်၏အလိုနှင့် အတိအကျ မဖြစ်သေး စေကာမူ ဟံသာဝတီပုံနှိပ်တိုက်၏ အကူအညီဖြင့် ကျမ်းစာအုပ်မှာ စိတ်တိုင်းကျ အမြန် ပြီးမြောက်ခြင်းသို့ ရောက်ခဲ့ရပါသည်။

စာမေးပွဲဝင် ပုဂ္ဂိုလ်များ ဘုရား ဥပဒေတော်ကြီးသည် ရှင်ရဟန်းများ အတွက် အစိုးရ စာမေးပွဲများတွင် ဖြေစွမ်းနိုင်ပြီးလျှင် ဝိနည်း အဆုံးအဖြတ် များတွင်လည်း တိကျ နားလည်စေ၍ အားကိုးအားထားပြုရသော ကျမ်းတစ်ဆူ ဖြစ်ပြီးလျှင် လူပုဂ္ဂိုလ် ဥပါသကာ များအတွက်လည်း ဗုဒ္ဓသာသနာကို တကယ်စနစ်တကျ ကြည်ညို တတ်လာ စေအောင် နားလည်စေနိုင်သော မြန်မာစာသား စကားလုံးတို့ဖြင့် တန်ဆာ ဆင်ထားသော ကျမ်းတစ်စောင် ဖြစ်ပါသည်။

ယခုထုတ်ဝေရသော ဘုရား ဥပဒေတော်ကြီးသည် သာသနာတော် ရှည် သမျှပတ်လုံး သူတော်ကောင်းတို့၏ နှလုံးအိမ်ကို ထိန်းသိမ်း ကြည်ညိုစေ၍ သာသနာတော်၏ အရှည် တည်တံ့ရေး ကိုလည်း အစဉ် ပြည့်ဖြိုးအောင် ဆောင်ရွက်နိုင်မည့် နတ်ဆေးကောင်းသဖွယ် ကျေးဇူးပြုနိုင်လိမ့်မည်ဟု အထူး မျှော်လင့် ဆုတောင်းပါသည်။

မျှော်လင့် တောင်းတမျက် ဤကျမ်းစာ၏ကျေးဇူးကြောင့်ဗုဒ္ဓသာသနာတော်၌ သူတော် ကောင်း တရားသည် စနစ်တကျ အစဉ် ထွန်းကား၍ သီလ စင်ကြယ်သော ရဟန်းတော်တို့၏ အရောင်သည် တပြောင် ပြောင်၊ တလက်လက် ထွန်းတောက်လျက် ရှိကြပါစေသတည်း။

### အာသိသ ပတ္တနာ

(၇၅)

ဤ ကျမ်းစာကို ကြည့်ရှုပြီးကြကုန်သော သူတော်ကောင်း ဥပါသကာ အပေါင်းတို့သည်လည်း သာသနာတော် အရှည် တည်တံ့ရေး အတွက် ရဟန်းကောင်း၊ ရဟန်းမြတ်တို့အား သဒ္ဓါတရား ထက်သန်စွာဖြင့် အားပေး ချီးမြှင့်နိုင်ကြပါစေသတည်း။

ဤကျမ်းစာကိုထုတ်ဝေရသော ကျွန်တော်တို့နှင့်တကွ ကုသိုလ်ရှင်အပေါင်း တို့အားလည်း “ဗုဒ္ဓသာသနာကို မတုန်မဆုတ် စွန့်စွန့်စားစား ဖြောင့်မတ် သော သဒ္ဓါတရားဖြင့် အသက်ထက်ဆုံး စောင့်ရှောက် ထိန်းသိမ်း နိုင်ကြ စေရန်” သာသနာတော်ကို လိုလားကြကုန်သော သူတော်ကောင်း၊ လူ့ နတ်၊ ဗြဟ္မာ အပေါင်းတို့၏ အစဉ် စောင့်ရှောက်ခြင်းသည် ဖြစ်ပါစေ သတည်း။

ဗုဒ္ဓသာသနာကို အသက်နှင့်ထပ်တူ ချစ်မြတ်နိုးကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ပေါ်များ ပေါ်ပေါက်ကြပါစေသော်။

ဗုဒ္ဓသာသနံ ဝိရံ တိဋ္ဌတု။

ထိန်ဝင်း

အကျိုးဆောင်

(ဝိုင်-အမ်-ဘီ-အေ) ဗုဒ္ဓဘာသာကလျာဏယူဝ

စာပေဖြန့်ချိရေးအဖွဲ့

ရန်ကင်းမြို့။

# မာတိကာ

၀၉ အကြောင်းအရာ စာမျက်နှာ

## အခြေခံနိဒါန်း

(က)

### ပါရာဇိက အခန်း

- ၁။ (က) မေထုနဓပု ပါရာဇိက = ရှင်သုဒိန်-ဇနီးဟောင်းကို  
မေထုနိဗ္ဗိတံမူ ..... ၁
- (ခ) ပထမအနုပညတ် = ဟောကျောင်းတုန်းကြီး-မျောက်မ  
ကိုဗ္ဗိတံမူ ..... ၅
- (ဂ) ဒုတိယအနုပညတ် = ဝေသာလီမြို့သား-ရဟန်းများ-  
သိက္ခာမချဘဲ မေထုနိဗ္ဗိတံမူ ..... ၆
- ၂။ (က) အဒိန္နာဒါန ပါရာဇိက-ရှင်ဓနိယ-ဘုရင်၏ သစ်တော်  
တို့ကို လှည်းစား၍ယူမှု ..... ၉
- (ခ) အနုပညတ်=ဆဗ္ဗဂ္ဂိ ရဟန်းများ-ခဝါထုပ်ကို ခိုးမှု ..... ၁၂
- ၃။ (က) မနုဿဝိဂ္ဂဟ ပါရာဇိက-ရဟန်းအများ-  
အချင်းချင်းသတ်မှု ..... ၁၅
- (ခ) အနုပညတ်=ဆဗ္ဗဂ္ဂိရဟန်းများ-သေခြင်း၌  
ကျေးဇူးရှိပုံကိုပြောမှု ..... ၁၇
- ၄။ (က) ဥတ္တရိ မနုဿဓမ္မ ပါရာဇိက = ပဂ္ဂုမုဒါမြစ်ကမ်း၌  
ဝါကပ်သော ရဟန်းများ-ဈာန်မဂ်ဖို့လ် မရဘဲ  
ဝါကြား၍ပြောမှု ..... ၂၀
- (ခ) ဓားပြကြီးငါးမျိုး ..... ၂၁

### သံသာဒိသေသ အခန်း

- ၁။ သက္ကဝိသဗ္ဗိသိက္ခာပုဒ် = ရှင်သေယျသက-လုံ့လပြု၍  
သုက်လွတ်စေမှု ..... ၂၇
- ၂။ ကာယသံသဂ္ဂသိက္ခာပုဒ် = ရှင်ဥဒါယိ-မာတုဂါမကို  
ဆွဲကိုင်မှု ..... ၂၈
- ၃။ ဒုဗ္ဗုလ္လ ဝါစာသိက္ခာပုဒ် ရှင်ဥဒါယိ-အယုတ်တမာ  
ပြောမှု ..... ၃၁

(က)

မာတိကာ

စဉ်	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၄။	အတ္တကာမ ပါရိစရိယ သိက္ခာပုဒ် = ရှင်ဥဒါယီ-မေထုန် အလှူခံမှု	-- ၃၃
၅။	သဗ္ဗရိတ္တသိက္ခာပုဒ် = ရှင်ဥဒါယီ-အောင်သွယ်မှု	... ၃၅
၆။	ကုဋိကာရသိက္ခာပုဒ် = အာဠဝိတိုင်းသား ရဟန်းများ အတောင်းအရမ်းများမှု	- ၃၇
၇။	ဝိဟာရကာရ သိက္ခာပုဒ် = အရှင်ဆန္ဒ-ကျောင်းဆောက် လို့၍ သစ်ပင်ခုတ်စေမှု	... ၄၀
၈။	ဒုဋ္ဌဒေါသ သိက္ခာပုဒ် = မေတ္တိယ, ဘူမဇက ရဟန်းများ- အရှင်ဒဗ္ဗကို ပါရုဇိကဖြင့် စွပ်စွဲမှု	... ၄၁
၉။	ဒုတိယ ဒုဋ္ဌဒေါသ သိက္ခာပုဒ် = မေတ္တိယ, ဘူမဇက ရဟန်း များ-အရှင်ဒဗ္ဗကို ပါရုဇိကဖြင့် စွပ်စွဲမှု	... ၄၅
၁၀။	သံသံဘေဒက သိက္ခာပုဒ် = ရှင်ဒေဝဒတ်-သံသာသင်းခွဲမှု	၄၇
၁၁။	ဘေဒါနုဝတ္တက သိက္ခာပုဒ် - ရှင်ကောကာလိက စသော ရဟန်းများ-ရှင်ဒေဝဒတ်၏ သံသာသင်းခွဲခြင်းအားပေး နောက်လိုက်မှု	... ၄၉
၁၂။	ဒုဗ္ဗစ သိက္ခာပုဒ် = အရှင်ဆန္ဒ-ဆုံးမသည်ကိုမနာခံမှု	... ၅၁
၁၃။	ကုလဒူသက သိက္ခာပုဒ် = အဿဇိ, ပုနဗ္ဗသုက ရဟန်းများ- သဒ္ဓါတရားပျက်စီးအောင် ပြုသည့်အတွက် ပဗ္ဗာဇနီယ ကံပြုသောအခါ ကံပြုသောသံသားများကို ကဲ့ရဲ့ရှုတ်ချမှု ...	၅၃

အနိယတ အခန်း

၁။	ပဌမအနိယတ သိက္ခာပုဒ် = ရှင်ဥဒါယီ-မာတုဂါမနှင့် အတူ အကွယ်အကာ ရှိသောနေရာ၌ တစ်ယောက်ချင်း ထိုင်နေမှု	-- ၆၁
၂။	ဒုတိယ အနိယတ သိက္ခာပုဒ် = ရှင်ဥဒါယီ-မာတုဂါမနှင့် အတူ အကွယ်အကာမရှိသောနေရာ၌ တစ်ယောက်ချင်း ထိုင်နေမှု	-- ၆၃

မာတိကာ

(၈၈)

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

နိသဂ္ဂိယ ပါဠိတံ အခန်း

စီစရဝဂ်

- ၁။ ပဌမ ကထိန သိက္ခာပုဒ် = ခရီးသွားသော ရဟန်းများ—  
အထုပ်အပိုးတွေကို ထမ်းကြ၊ ရှက်ကြမှု ... ၆၆
- ၂။ ဒုတိယ ကထိန သိက္ခာပုဒ် = ရဟန်းအများ—သင်္ကန်းကြီးကို  
ထားပစ်ခဲ့မှု ... ၇၁
- ၃။ တတိယ ကထိန သိက္ခာပုဒ် = ရဟန်းအများ—အကာလ၌  
ရသော သင်္ကန်းကို တစ်လထက်ပို၍ မချုပ်ဆိုးဘဲထားမှု ... ၇၃
- ၄။ ပုရာဏစီစရ သိက္ခာပုဒ် - ရှင်ဥဒါယီ—ဇနီးဟောင်း  
ဘိက္ခုနီအား သင်္ကန်း လျှော်ခိုင်းမှု ... ၇၅
- ၅။ စီစရပဋိဂ္ဂဟဏ သိက္ခာပုဒ် = ရှင်ဥဒါယီ—ဥပုလဝဏ်  
ထေရ်မ၏ သင်းပိုင်ကို အလှူခံမှု ... ၇၇
- ၆။ အညာတိက ဝိညတ္တိသိက္ခာပုဒ် = ရှင်ဥပနန္ဒ-သင်္ကန်းကို  
အတင်း တောင်းမှု ... ၇၈
- ၇။ တတုတ္တရိ သိက္ခာပုဒ် = ဆဗ္ဗဂီရဟန်းများ—သင်္ကန်း  
အပိုတောင်းမှု ... ၈၀
- ၈။ ဥပက္ခန္ဓ သိက္ခာပုဒ် = ရှင်ဥပနန္ဒ-ရည်ရွယ်ရင်းထက်  
တန်ဖိုးပိုအောင် သင်္ကန်းစီမံမှု ... ၈၁
- ၉။ ဒုတိယ ဥပက္ခန္ဓ သိက္ခာပုဒ် = ရှင်ဥပနန္ဒ—ဒါယကာ  
နှစ်ဦးထံသွား၍ သင်္ကန်းကို တန်ဖိုးပိုအောင် စီမံမှု ... ၈၃
- ၁၀။ ရာဇသိက္ခာပုဒ် = ရှင်ဥပနန္ဒ—ဝေယျာဝစ္စပြုသူအား  
အတင်းတောင်းမှု ... ၈၃

ကောသိယဝဂ်

- ၁။ ကောသိယ သိက္ခာပုဒ် = ဆဗ္ဗဂီရဟန်းများ—ပိုးလုပ်  
သူတို့ထံ တိုက်တန်းမှု ... ၈၈
- ၂။ သုဒ္ဓကာဠက သိက္ခာပုဒ် = ဆဗ္ဗဂီရဟန်းများ—အနက်ရောင်  
ချည်သက်သက်ဖြင့် အခင်းပြုမှု ... ၈၉

[ကဲ]

မာတိကာ

•၆

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

- ၃။ ဒွေဘာဂ သိက္ခာပုဒ် = ဆဗ္ဗဂ္ဂိရဟန်းများ - အနက်ရောင် အထည်ကိုယ်တွင် အဖြူရောင် အနားကွပ်ရုံသာ ထည့်မှု ... ၉၀
- ၄။ ဆဗ္ဗဿ သိက္ခာပုဒ် = ရဟန်းအများ - နှစ်စဉ် အခင်းအသစ် ပြုလုပ်မှု ... ၉၁
- ၅။ နိသီဒန သန္တန သိက္ခာပုဒ် = ရဟန်းအများ - အခင်းဟောင်းကို စွန့်ပစ်မှု ... ၉၂
- ၆။ ဇေကလောမ သိက္ခာပုဒ် = ရဟန်းတစ်ပါး - သိုးမွေးထုပ်ကြီး ရှက်လာမှု ... ၉၅
- ၇။ ဇေကလောမ ဓောဂါပန သိက္ခာပုဒ် = ဆဗ္ဗဂ္ဂိရဟန်းများ - ဘိက္ခုနီတို့အား ခိုင်းမှု ... ၉၆
- ၈။ ရူပိယ သိက္ခာပုဒ် = ရှင်ဥပနန္ဒ - ငွေအလှူခံမှု ၉၇
- ၉။ ရူပိယ သံဝေါဟာရ သိက္ခာပုဒ် = ဆဗ္ဗဂ္ဂိရဟန်းများ - ရွှေ၊ ငွေကို လဲလှယ်မှု .... ၁၀၀
- ၁၀။ ကယဝိက္ကယ သိက္ခာပုဒ် = ရှင်ဥပနန္ဒ - ပရိပိုင်နှင့် အဝတ်ချင်း လဲယူမှု ... ၁၀၃

ပတ္တဝဂ်

- ၁။ ပတ္တသိက္ခာပုဒ် = ဆဗ္ဗဂ္ဂိရဟန်းများ သပိတ်များစွာ ကိုယ်ပိုင်ထားမှု ... ၁၀၅
- ၂။ (က) ဥိနပဉ္စ ဗန္ဓန သိက္ခာပုဒ် = ရဟန်းအများ - အလိုက်မသိဘဲ သပိတ်တောင်းမှု ... ၁၀၆
- (ခ) ခုဒ္ဒသိက္ခာလာ သပိတ်နှင့်စပ်၍ မှတ်ဖွယ်များ ... ၁၀၈
- (ဂ) သပိတ်နှင့်စပ်၍ မှတ်သားထိုက်သော အပ်, မအပ် စားခွက်များ .... ၁၁၀
- ၃။ ဘေသဇ္ဇသိက္ခာပုဒ် = ရဟန်းအများ - ထောပတ်စသော ဆေးများကို ကြောရှည်စွာ သိမ်းထားမှု .... ၁၁၂
- ၄။ ဝသိက သာဠိက သိက္ခာပုဒ် = ဆဗ္ဗဂ္ဂိ ရဟန်းများ - မိုးလမရောက်ခင် မိုးရေခံသင်္ကန်း ချုပ်ဆိုးဝတ်မှု ... ၁၁၅

မာတိကာ

(ကော)

၀၉

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

- ၅။ စီဝရ အစွိန္တနု သိက္ခာပုဒ် = ရှင်ဥပနန္ဒ- ပေးပြီ။  
သင်္ကန်းကို ပြန်၍လုယူမှု .... ၁၁၇
- ၆။ သုတ္တဝိညတ္တိ သိက္ခာပုဒ် = ဆဗ္ဗဂ္ဂိရဟန်းများ- ချည်  
တို့ကို များစွာ တောင်းမှု .... ၁၁၈
- ၇။ မဟာပေသကာရ သိက္ခာပုဒ် = ရှင်ဥပနန္ဒ- မိမိသို့  
ရည်မှန်းသော သင်္ကန်းကို ရည်မှန်းသော အဖိုးထက်  
ပို၍ ကုန်အောင် စီမံမှု .... ၁၁၈
- ၈။ အစွေကစီဝရ သိက္ခာပုဒ် = ရဟန်းအများ- အစွေက  
သင်္ကန်းကို ကြာရှည်စွာထားမှု .... ၁၂၁
- ၉။ သာသကံ သိက္ခာပုဒ် = တေသကျောင်းရဟန်းအများ-  
၆-ညဉ့်ထက်ပို၍ သင်္ကန်းနှင့်ကင်းနေမှု .... ၁၂၃
- ၁၀။ ပရိဏတ သိက္ခာပုဒ် = ဆဗ္ဗဂ္ဂိရဟန်းများ- သံဃာ  
လူမည့် သင်္ကန်းကို မိမိသို့ လူစေမှု .... ၁၂၅

သုဒ္ဓပါဏိတ် အခန်း

မုသာဝါဒစင်

- ၁။ မုသာဝါဒ သိက္ခာပုဒ်=ရှင်ဟတ္ထက-မုသားပြောမှု .... ၁၂၇
- ၂။ သြမသဝါဒ သိက္ခာပုဒ်=ဆဗ္ဗဂ္ဂိ ရဟန်းများ- ဆဲရေး  
ရှုတ်ချမှု .... ၁၂၈
- ၃။ ပေသုည သိက္ခာပုဒ်= ဆဗ္ဗဂ္ဂိ ရဟန်းများ- ချောပစ်  
ကုန်းတိုက် ( ရန်တိုက် ) မှ .... ၁၂၉
- ၄။ ပဒသော ဓမ္မ သိက္ခာပုဒ်=ဆဗ္ဗဂ္ဂိ ရဟန်းများ-ပါဠိ  
တော်ကို သံပြိုင်ဆို၍ စာချမှု .... ၁၃၀
- ၅။ ပဌမ သဟသေယျ သိက္ခာပုဒ်= ရဟန်း ငယ်များ-  
ဥပါသကာတို့နှင့် အတူအိပ်မှု .... ၁၃၁
- ၆။ ဒုတိယ သဟသေယျ သိက္ခာပုဒ်= အရှင် အနုရုဒ္ဓါ-  
မာတုဂါမနှင့် အမိုး အကာတူနေရာ၌ အိပ်မှု .... ၁၃၃
- ၇။ ဓမ္မ ဒေသနာ သိက္ခာပုဒ်=ရှင်ဥဒါယိ- မာတုဂါမအား  
( ယောကျ်ား အဖော်မပါဘဲ ) တရားဟောမှု .... ၁၃၅



မဒတိကာ

(ကံ)

၆

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

ဘိက္ခုနောဝါဒဝဂ်

- ၁။ သြဝါဒ သိက္ခာပုဒ် = ဆဗ္ဗဂ္ဂိ ရဟန်းများ-ဘိက္ခုနီတို့အား သြဝါဒပေးမှု ... ၁၅၅
- ၂။ အတ္ထင်္ဂတ သိက္ခာပုဒ် = အရှင် စူဠပန်- နေဝင်အောင် သြဝါဒ ပေးမှု ... ၁၅၆
- ၃။ ဘိက္ခုနုပဿယ သိက္ခာပုဒ် = ဆဗ္ဗဂ္ဂိ ရဟန်းများ ဘိက္ခုနီကျောင်းကို သွား၍ သြဝါဒပေးမှု ... ၁၅၇
- ၄။ အာမိသသိက္ခာပုဒ် = ဆဗ္ဗဂ္ဂိရဟန်းများ-ထေရ်ကြီးတို့အား စွပ်စွဲမှု ... ၁၅၉
- ၅။ စိဝရ ဒါန သိက္ခာပုဒ် = ရဟန်းတစ်ပါး- ဘိက္ခုနီအား သင်္ကန်းပေးမှု ... ၁၅၉
- ၆။ စိဝရ သိပ္ပန သိက္ခာပုဒ် = ရှင်ဥဒါယီ-ဘိက္ခုနီအား သင်္ကန်းချုပ်ပေးမှု ... ၁၆၀
- ၇။ သံဝိဓာန သိက္ခာပုဒ် = ဆဗ္ဗဂ္ဂိရဟန်းများ-ဘိက္ခုနီတို့နှင့် တိုင်ပင်၍ ခရီးသွားမှု ... ၁၆၁
- ၈။ နာဝါဘိရဟန သိက္ခာပုဒ် = ဆဗ္ဗဂ္ဂိ ရဟန်းများ- ဘိက္ခုနီတို့နှင့် အတူတိုင်ပင်၍ လှေစီးမှု ... ၁၆၂
- ၉။ ဘိက္ခုနီပရိပါစိတ သိက္ခာပုဒ် = ရှင်ဒေဝဒတ်-ဘိက္ခုနီက စီမံပေးသော ဆွမ်းကိုစားမှု ... ၁၆၃
- ၁၀။ ရဟော နိသဇ္ဇ သိက္ခာပုဒ် = ရှင်ဥဒါယီ-ဘိက္ခုနီနှင့် အတူ လူကွယ်ရာ၌ နေမှု ... ၁၆၅

ဘောဇနဝဂ်

- ၁။ အာဝသထပိဏ္ဏ သိက္ခာပုဒ် = ဆဗ္ဗဂ္ဂိ ရဟန်းများ- တည်းခိုးရာ ဇရပ်၌ အမြဲနေ၍ ဆွမ်းစားမှု ... ၁၆၆
- ၂။ ဂဏဘောဇန သိက္ခာပုဒ် = ရှင်ဒေဝဒတ်- အဖော်အပေါင်းနှင့် အတူ ဂဏဘောဇနကို စားမှု ... ၁၆၇
- ၃။ ပရမ္ပရ ဘောဇန သိက္ခာပုဒ် = ရဟန်းအများ- ဘောဇနာမည်ဖြင့် ပင့်ဖိတ်ထားလျက်ဆွမ်းခံစားမှု ... ၁၇၀

(ကား)

မာတိကာ

၀၆

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

- ၄။ ကာဏမာတာ သိက္ခာပုဒ် = ရဟန်းအများ—လက်ဆောင်ပေးဖို့ မုန့်များကို အကုန်ခံယူမှု ... ၁၇၂
- ၅။ ပထမ ပဝါရဏာ သိက္ခာပုဒ် = ရဟန်းအများ—တော်ပြီဟု ဆိုပြီးမှ အခြားတစ်နေရာ သွား၍စားမှု ... ၁၇၄
- ၆။ ဒုတိယ ပဝါရဏာ သိက္ခာပုဒ် = ရဟန်းတစ်ပါး—ပဝါရိတ် သင့်ထားသော ရဟန်းအား နောက်ကပ်စားဖို့ရန် တိုက်တွန်းမှု ... ၁၇၅
- ၇။ ဝိကာလဘောဇန သိက္ခာပုဒ် = သတ္တရသဝဂ္ဂီရဟန်းကလေးများ-နေလဲ့အခါ စားသောက်ကြမှု ... ၁၇၆
- ၈။ သန္တိဓိ သိက္ခာပုဒ် = အရှင်ဗေလဋ္ဌသီသ - ဆွမ်းကို ချန်ထား၍ နောက်ရက်၌စားမှု ... ၁၇၉
- ၉။ ပဏိတဘောဇန သိက္ခာပုဒ် = ဆဗ္ဗဂ္ဂီ ရဟန်းများ—မုန့်မြတ်သော အစာကို တောင်းစားမှု ... ၁၈၁
- ၁၀။ ဒန္တပေါဏ သိက္ခာပုဒ် = ရဟန်းတစ်ပါး—လှူသာမဏေတို့က မပေးအပ်( မကပ်အပ် သော အာဟာရကို စားမှု ... ၁၈၂

အစေလကဝယ်

- ၁။ အစေလက သိက္ခာပုဒ် = အရှင်အာနန္ဒာ— ပရိဗိုဇ်မအား မုန့် ၂-ယှက်( မှား၍ )ပေးမှု ... ၁၈၈
- ၂။ ဥယျောဇန သိက္ခာပုဒ် = ရှင်ဥပနန္ဒ— ရဟန်း တစ်ပါးကို ဆွမ်းခံခေါ်သွားပြီးနောက် ဘာမျှမပေးဘဲ ပြန်လှတ်မှု ... ၁၈၉
- ၃။ သဘောဇန သိက္ခာပုဒ် = ရှင်ဥပနန္ဒ— အိမ်ရှင်မနှင့်အတူ အိပ်ခန်းတွင်း၌ ထိုင်နေမှု ... ၁၉၀
- ၄။ ရဟောမဋ္ဌိစ္ဆန္တ သိက္ခာပုဒ် = ရှင်ဥပနန္ဒ— အိမ်ရှင်မနှင့်အတူ ကွယ်ရာ၌ ထိုင်နေမှု ... ၁၉၁
- ၅။ ရဟောနိသဇ္ဇ သိက္ခာပုဒ် = ရှင်ဥပနန္ဒ— အိမ်ရှင်မနှင့်အတူ ပြောစကားကို ယူများမကြားနိုင်သော လူမြင်ကွင်း၌ ထိုင်နေမှု ... ၁၉၂

မာတိကာ

( ၁ )

စဉ်

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

- ၆။ စာရိတ္တ သိက္ခာဒ် = ရှင်ဥပနန္ဒ-ယမင်းဖြင့် ဖိတ်ထားလျက် ထိုထမင်းမစားခင် အခြားအိမ်သို့ လှည့်လည်မှု ... ၁၉၂
- ၇။ မဟာနာမ သိက္ခာပုဒ် = ဆဗ္ဗဂ္ဂိ ရဟန်းများ-  
နှိပ်နှိပ်စက်စက် တောင်းမှု = ... ၁၉၅
- ၈။ ဥယျုတ္တသေနာ သိက္ခာပုဒ် = ဆဗ္ဗဂ္ဂိ ရဟန်းများ-  
ရန်သူ့စစ်တပ်သို့ ချီတက်လာသော စစ်တပ်ကိုကြည့်ရှုမှု ... ၁၉၈
- ၉။ သေနာဝါသ သိက္ခာပုဒ် = ဆဗ္ဗဂ္ဂိ ရဟန်းများ-  
စစ်တပ်၌ ကြာရှည်စွာနေမှု ... ၁၉၉
- ၁၀။ ဥယျောဓိက သိက္ခာပုဒ် = ဆဗ္ဗဂ္ဂိ ရဟန်းများ-  
စစ်တိုက်နေသည်ကို ကြည့်မှု ... ၂၀၀

သုရာပါနပင်

- ၁။ သုရာပါန သိက္ခာပုဒ် = အရှင်သာဂတ-  
သေရည်သောက်မှု ... ၂၀၂
- ၂။ အင်္ဂုလိပတောဒက သိက္ခာပုဒ် = ဆဗ္ဗဂ္ဂိ ရဟန်းများ  
ကလိသိုး၍ ကစားမှု ... ၂၀၄
- ၃။ ဟသဓမ္မ သိက္ခာပုဒ် = သတ္တရသဝဂ္ဂိ ရဟန်းကလေးများ-  
အစီရဝတီ မြစ်ထဲ၌ ရေကစားမှု ... ၂၀၅
- ၄။ အနာဒရိယ သိက္ခာပုဒ် = အရှင်ဆန္ဒ-ရဟန်းတို့အား  
မလေးမစား ပြောမှု ... ၂၀၇
- ၅။ ဘိသာပန သိက္ခာပုဒ် = ဆဗ္ဗဂ္ဂိ ရဟန်းများ -  
ချောက်လှန့်မှု ... ၂၀၇
- ၆။ ဇောတိ သိက္ခာပုဒ် = ရဟန်းအများ-မီးလှုံမှု ... ၂၀၈
- ၇။ နှာန သိက္ခာပုဒ် = ရဟန်းအများ - အလိုက်မသိဘဲ  
ရေချိုးမှု ... ၂၀၉
- ၈။ ဒုဗ္ဗဏ္ဍ ကရဏ သိက္ခာပုဒ် = ရဟန်းအများ-  
သင်္ကန်းမမှတ်မိမှု ... ၂၁၂
- ၉။ ဝိကပ္ပန သိက္ခာပုဒ် = ရှင်ဥပနန္ဒ-ပစ္စုဒ္ဓိရ် မပြန်ရ  
သေးသော သင်္ကန်းကို ဝတ်မှု ... ၂၁၃
- ၁၀။ စီဝရ အပနိဓာန သိက္ခာပုဒ် = ဆဗ္ဗဂ္ဂိ ရဟန်းများ-  
သပိတ်, သင်္ကန်းကို ဝှက်ထားမှု ... ၂၁၅

[ ၁၇ ]

မာတိကာ

၀၆

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

သပ္ပါဏကဝဂ်

- ၁။ သဗ္ဗိစ္စ သိက္ခာပုဒ် = ရှင်ဥဒါယိ-ကျီးကန်းသတ်မှု ... ၂၁၆
- ၂။ သပ္ပါဏက သိက္ခာပုဒ် = ဆဗ္ဗဂ္ဂိ ရဟန်းများ-  
ပိုးကောင်ရှိမှန်းသိလျက် ရေကို သောက်မှု၊ ချိုးမှု ... ၂၁၇
- ၃။ ဥက္ကောဋ္ဌန သိက္ခာပုဒ်။ = ဆဗ္ဗဂ္ဂိ ရဟန်းများ-  
ငြိမ်းပြီးသော အဓိကရုဏ်းကို လှုံ့ဆော်ပေးမှု ... ၂၁၇
- ၃။ ဒုဋ္ဌုလ္လ သိက္ခာပုဒ် = ရဟန်းတစ်ပါး-  
အခြားရဟန်း၏ ဒုဋ္ဌုလ္လ အာပတ်ကို ဖုံးထားမှု ... ၂၁၈
- ၅။ ဦးစိသတိဝဿ သိက္ခာပုဒ် = ရဟန်းအများ-  
အသက် ၂၀-မပြည့်သူကို ရဟန်းပြုပေးမှု ... ၂၁၉
- ၆။ ထေယျသတ္တ သိက္ခာပုဒ် = ရဟန်းတစ်ပါး-  
ခိုးသူ ကုန်သည်နှင့်အတူ သွားမိမှု ... ၂၂၁
- ၇။ သံဝိဓာန သိက္ခာပုဒ် = ရဟန်းတစ်ပါး-  
မာတုဂါမနှင့်အတူ ခရီးသွားမှု ... ၂၂၂
- ၈။ အရိဋ္ဌ သိက္ခာပုဒ် = အရိဋ္ဌရဟန်း-မိစ္ဆာအယူကို ယူမှု ... ၂၂၃
- ၉။ ဥက္ခိတ္တ သံဘောဂ သိက္ခာပုဒ် = ဆဗ္ဗဂ္ဂိ ရဟန်းများ  
နှင့်ထုတ်ခံရသော ရဟန်းနှင့် ပေါင်းသင်းမှု ... ၂၂၅
- ၁၀။ ကဏ္ဍက သိက္ခာပုဒ် = ဆဗ္ဗဂ္ဂိ ရဟန်းများ-မိစ္ဆာအယူ  
မစွန့်သော သာမဇဏနှင့် ပေါင်းသင်းဆက်ဆံမှု ... ၂၂၇

သဟဓမ္မိကဝဂ်

- ၁။ သဟဓမ္မိက သိက္ခာပုဒ် = အရှင်ဆန္ဒ-  
သိက္ခာပုဒ်က' မကျင့်လိုမှု ... ၂၃၀
- ၂။ ဝိလေခန သိက္ခာပုဒ် = ဆဗ္ဗဂ္ဂိရဟန်းများ-  
ဝိနည်းသိက္ခာပုဒ်ကို ကဲ့ရဲ့မှု ... ၂၃၁
- ၃။ မောဟန သိက္ခာပုဒ် = ဆဗ္ဗဂ္ဂိ ရဟန်းများ-သိလျက်  
အပြစ်ကိုပြုပြီးနောက် မသိ၍ ပြုမိဟန်ဆောင်မှု ... ၂၃၃
- ၄။ ပဟာရ သိက္ခာပုဒ် = ဆဗ္ဗဂ္ဂိ ရဟန်းများ-  
ရိုက်နှက် ပုတ်ခတ်မှု ... ၂၃၅

မာတိကာ

( ၅ )

စဉ်

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

- ၅။ တလသတ္တိက သိက္ခာပုဒ် = ဆဗ္ဗဂ္ဂိရဟန်းများ-ရိုက်နှက်  
တော့မလို ချိန်ရှယ်မှု ----- ၂၃၆
- ၆။ အမူလက သိက္ခာပုဒ် = ဆဗ္ဗဂ္ဂိ ရဟန်းများ- ရဟန်း  
တစ်ပါးကို သံဃာဒိသေသ်အာပတ်ဖြင့် စွပ်စွဲမှု .... ၂၃၇
- ၇။ သဗ္ဗိစ္စ သိက္ခာပုဒ် = ဆဗ္ဗဂ္ဂိ ရဟန်းများ- ကုက္ကုစ္စကို  
ဖြစ်စေမှု .... ၂၃၇
- ၈။ ဥပဿုတိ သိက္ခာပုဒ် = ဆဗ္ဗဂ္ဂိရဟန်းများ-ရန်ဖြစ်သော  
ရဟန်းများ စကားပြောနေသည်ကို ချောင်း၍ နား  
ထောင်မှု ----- ၂၃၉
- ၉။ ကမ္မပတိဗာဟနသိက္ခာပုဒ် = ဆဗ္ဗဂ္ဂိ ရဟန်းများ ဆန္ဒ-  
ပေးပြီးမှ ကံကိုတားမြစ်မှု ----- ၂၄၀
- ၁၀။ ဆန္ဒအဒေတုာ ဂမန သိက္ခာပုဒ် = ဆဗ္ဗဂ္ဂိရဟန်းတစ်ပါး-  
ဆန္ဒမပေးဘဲ ဖဲ့သွားမှု .... ၂၄၁
- ၁၁။ ဒုဗ္ဗလ သိက္ခာပုဒ် = ဆဗ္ဗဂ္ဂိ ရဟန်းများ- သံဃာနှင့်  
သဘောတူ သင်္ကန်းပေးပြီးမှ ရှုတ်ချကဲ့ရဲ့မှု .... ၂၄၃
- ၁၂။ ပရိဏာမနသိက္ခာပုဒ် = ဆဗ္ဗဂ္ဂိရဟန်းများ- သံဃိက  
လာဘ်ကို အခြားပုဂ္ဂိုလ်သို့ ညွှတ်စေ လှူစေမှု .... ၂၄၄

ရတနဝဂ်=ရာဇဝဂ်

- ၁။ (က) အန္တေပုရသိက္ခာပုဒ် = အရှင်အာနန္ဒာ-မိမိဝင်လာ  
မည့်အကြောင်းကို တင်ကြို၍မသိစေဘဲ နန်းတော်ခန်း  
ဆောင်ဝင်မှု .... ၂၄၅
- (ခ) အိမ်တော်ဝင် အပြစ်ဆယ်ခု .... ၂၄၇
- ၂။ ရတနသိက္ခာပုဒ် = ရဟန်းတစ်ပါး- ငွေထုပ်ကို သိမ်း  
ထားမှု .... ၂၄၉
- ၃။ ဝိကာလေ ဂါမပ္ပဝသနသိက္ခာပုဒ် = ဆဗ္ဗဂ္ဂိရဟန်း  
များ-နေလဲ့အခါ ရွာတွင်းဝင်၍ တိရိစ္ဆာန် ကသာ  
(နတ်ပြည်သမ်း၊ နိဗ္ဗာန်လမ်း = မဂ်တရား၏ဖီလာကန်  
လန်ဖြစ်သော စကားကို) ပြောဆိုမှု ----- ၂၅၂

ဘုရားဥပဒေတော်ကြီး (ခ)

( ၁ )

မာတိကာ

•၆ အကြောင်းအရာ

၄။	သုစိယသိက္ခာပုဒ် = ရဟန်းအများ- အလိုက်မသိဘဲ အပ်ဘူးအများကို တောင်းမှု	... ၂၅၇
၅။	မဇ္ဇပိဋသိက္ခာပုဒ် = ရှင်ဥပနန္ဒ၊ မြင့်သော ညောင်စောင်း( ခုတင် )ပေါ်၌အိပ်မှု	... ၂၅၈
၆။	တူလောနဒ္ဒသိက္ခာပုဒ် = ဆဗ္ဗဂ္ဂီရဟန်းများ- ညောင်စောင်းအင်းပျဉ်ကို လဲဝါဂွမ်းတို့ဖြင့်အပေါ်ကဖွဲ့ထားမှု	... ၂၅၉
၇။	နိသိဒနသိက္ခာပုဒ် = ဆဗ္ဗဂ္ဂီရဟန်းများ - အလွန်ကြီးသော နိသိဒ်နအမင်းကို ဆောင်မှု	... ၂၆၀
၈။	ကဏ္ဍပုဒ္ဓိစ္ဆာဒိသိက္ခာပုဒ် = ဆဗ္ဗဂ္ဂီရဟန်းများ - အနာလွမ်း သင်္ကန်းကို ပမာဏလွန်အောင်ပြုမှု	... ၂၆၂
၉။	ဝသိကသာဒိက သိက္ခာပုဒ် = ဆဗ္ဗဂ္ဂီရဟန်းများ- အတိုင်းအရှည်လွန်သော မိုးရေခံသင်္ကန်းကိုဆောင်ယူ ( ပြုလုပ် ) မှု	... ၂၆၃
၁၀။	နန္ဒထေရ သိက္ခာပုဒ် = ညီတော်နန္ဒထေရ်- ဘုရားသင်္ကန်းတော်လောက်ကြီးသော သင်္ကန်းကိုဝတ်မှု	... ၂၆၆

ပါဠိဒေသနိယအခန်း

၁။	ပဌမပါဠိဒေသနိယ သိက္ခာပုဒ် = ရဟန်းတစ်ပါး- ဘိက္ခုနီ၏ လက်မှဆွမ်းကိုခံယူစားသောက်မှု	... ၂၆၈
၂။	ဒုတိယပါဠိဒေသနိယသိက္ခာပုဒ် = ဆဗ္ဗဂ္ဂီရဟန်းများ- ဆွမ်းစားစဉ် စိမ့်နေသော ဘိက္ခုနီကိုမတားမြစ်မှု	... ၂၆၉
၃။	တတိယပါဠိဒေသနိယသိက္ခာပုဒ် = ရဟန်းတော်အများ- အတိုင်းအရှည်မသိဘဲ ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်ကိုခံယူမှု	... ၂၇၁
၄။	စတုတ္ထပါဠိဒေသနိယ သိက္ခာပုဒ် = တောကျောင်း ဘုန်းကြီးများ- သာကီဝင် မင်းသမီးအများ တောပုန်း တို့က လုယက်ဖျက်ဆီးခံရမှု	... ၂၇၅

သေခိယအခန်း

ပရိမဏ္ဍလဝဂ်

၁။	ပရိမဏ္ဍလ သိက္ခာပုဒ် = ဆဗ္ဗဂ္ဂီရဟန်းများ- သင်းပိုင်, ကေသီကို မညီမညွတ်ဝတ်မှု	... ၂၇၈
----	--	---------





မာတိကာ

( ၈၁ )

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

ဘိက္ခုနီ သိက္ခာပုဒ်များ  
ပါရာဇိကအခန်း

- ၁။ ဥဗ္ဘဇာဏုမဏ္ဍလိကာ ပါရာဇိက = သုန္ဒရီနန္ဒာ-  
ယောကျ်ား၏ ကိုင်ခြင်းကိုသာယာမှု ... ၃၂၂
- ၂။ ဝဇ္ဇပဋိစ္ဆာဒိကာ ပါရာဇိက = ထုလွန်နန္ဒာ-အပြစ်ကို  
ဖုံးထားမှု ... ၃၂၅
- ၃။ ဥက္ခိတ္တာနုဝတ္တိကာ ပါရာဇိက = ထုလွန်နန္ဒာ-သံဃာ  
က နှင်ထုတ်ထားသော ရဟန်း၏ နောက်လိုက်လုပ်မှု ... ၃၂၇
- ၄။ အဋ္ဌဝတ္ထုကာ ပါရာဇိက - ဆဗ္ဗဂ္ဂိဘိက္ခုနီများ-  
ယောကျ်ား၏လက်ဆွဲခြင်းစသောရှစ်မျိုးကိုသာယာမှု ... ၃၂၉

သံဃာဒိသေသ အခန်း

- ၁။ ဥဿယဝါဒိကာ သိက္ခာပုဒ် = ထုလွန်နန္ဒာ-တရားစွဲမှု ... ၃၃၂
- ၂။ စောရီဝုဋ္ဌာပန သိက္ခာပုဒ် = ထုလွန်နန္ဒာ-ခိုးသူမကို  
ရဟန်းပြုပေးမှု ... ၃၃၆
- ၃။ ဂါမန္တရ စသော သိက္ခာပုဒ် = ဘိက္ခုနီ အမျိုးမျိုး  
တစ်ခြားရှာသို့ တစ်ယောက်တည်း သွားမှု စသည် ... ၃၃၈
- ၄။ ဥက္ခိတ္တ ဩသာရဏ သိက္ခာပုဒ် = ထုလွန်နန္ဒာ-သံဃာ  
က ဖယ်ထုတ်ထားသူကို ပြန်၍သွင်းမှု ... ၃၄၀
- ၅။ အဝဿတ ဘုဉ္ဇန သိက္ခာပုဒ် = သုန္ဒရီနန္ဒာ- မိမိကို  
ချစ်ကြိုက်နေသူ တို့၏ လက်မှ ခံဖယ် ဘောဇဉ်ကို  
ယူ၍စားမှု ... ၃၄၂
- ၆။ ဥယျောဇိကာ သိက္ခာပုဒ် = ဘိက္ခုနီတစ်ပါး-သုန္ဒရီ  
နန္ဒာကို တိုက်တွန်းမှု ... ၃၄၃
- ၇။ ကုပိတ သိက္ခာပုဒ် = စဏ္ဍကာဠိ-စိတ်ဆိုးသည် ဖြစ်၍  
“ဘုရားကို စွန့်ပါ၏” စသည်ဖြင့် ပြောဆိုမှု ... ၃၄၄
- ၈။ ပစ္စာကတ သိက္ခာပုဒ် = စဏ္ဍကာဠိ-စိတ်ဆိုး၍ပြော  
ဆို ရန်တော့မှု ... ၃၄၆
- ၉။ သံသဋ္ဌ သိက္ခာပုဒ် = ထုလွန်နန္ဒာ၏တပည့် ဘိက္ခုနီ  
များ-လူတို့နှင့် ရောစရာနှောနှော နေထိုင်မှု ... ၃၄၇

( ၁ )

မာတိကာ

စဉ်	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁၀။	သံသဋ္ဌာနုပပ္ပဒါန သိက္ခာပုဒ် = ထုလွန်နွား-လူတို့နှင့် ရောနှော၍ နေခြင်းကို အားပေးမှု	... ၃၄၉

နိသဂ္ဂိယ ပါဠိအခန်း

၁။	ပတ္တ သန္နိဓယ သိက္ခာပုဒ် = ဘိက္ခုနီ အများ-သပိတ် အများကို သိုမှီးသိမ်းဆည်းထားမှု	... ၃၅၂
၂။	စီဝရဘာဇန သိက္ခာပုဒ် = ထုလွန်နွား- အကာလ သင်္ကန်းကို ကာလသင်္ကန်းလုပ်၍ ဝေဖန်မှု	... ၃၅၂
၃။	စီဝရ အစ္ဆိန္ဒန သိက္ခာပုဒ် = ထုလွန်နွား-သင်္ကန်းချင်း လဲပြီးနောက် ပြန်၍ လှူမှု	... ၃၅၄
၄။	အညံ့ဝိညာပန သိက္ခာပုဒ် = ထုလွန်နွား-ထောပတ်ကို တောင်းပြီးနောက် ရသောအခါ မလိုချင်ဟု ပြော၍ ဆီကိုတောင်းမှု	... ၃၅၅
၅။	အညံ့ စေတာပန သိက္ခာပုဒ် = ထုလွန်နွား-အခုတ် မျိုး အလဲခိုင်းပြီး နောက်တစ်မျိုးအလဲခိုင်းပြန်မှု	... ၃၅၆
၆။	သံသိကေန အညံ့စေတာပန သိက္ခာပုဒ် = ဘိက္ခုနီ အများ- သင်္ကန်းကို ရည်ညွှန်း၍ လှူအပ်သော သံသိကဥစ္စာဖြင့် ဆေးကိုလဲလှယ်စေမှု	... ၃၅၇
၇။	သံသိကသံယာစိကေန အညံ့ စေတာပန သိက္ခာပုဒ် = ဘိက္ခုနီအများ-သင်္ကန်းကို ရည်ညွှန်း၍လှူအပ်သော သံသိက ဥစ္စာ, ကိုယ်တိုင်တောင်း၍ရသော ဥစ္စာ ၂- မျိုးဖြင့် ဆေးကိုလဲ စေမှု	... ၃၅၈
၈။	မဟာဇနိကေန အညံ့ စေတာ ပန သိက္ခာပုဒ် = ဘိက္ခုနီအများ- ယာဂုကို ရည်ညွှန်း၍ လှူအပ်သော ဘိက္ခုနီအများဆိုင် ပရိက္ခရာဖြင့် ဆေးကိုလဲစေမှု	... ၃၅၉
၉။	မဟာဇနိကသံယာစိကေန အညံ့ စေတာ ပန သိက္ခာ ပုဒ် = ဘိက္ခုနီအများ ယာဂုကို ရည်ညွှန်း၍ လှူအပ် သော အများဆိုင် ပရိက္ခရာ, ကိုယ်တိုင်တောင်း၍ ရသော ပရိက္ခရာ ၂- မျိုးဖြင့် ဆေးကိုလဲစေမှု	... ၃၆၀

မာတိကာ

( ၁၁၂ )

စဉ်	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁၀။	ပုဂ္ဂလိကသံယာစိကေန အညံ့စေတာ ပန သိက္ခာပုဒ် ထုလွန်နွှာ-ကျောင်းကို ရည်ညွှန်း၍ လူအပ်သော ပုဂ္ဂလိကပစ္စည်း၊ ကိုယ်တိုင်တောင်း၍ ရအပ်သော ပစ္စည်း ၂-မျိုးဖြင့် ဆေးကို လဲစေမှု	... ၃၆၀
၁၁။	ဂရုပါဝုရဏစေတာပန သိက္ခာပုဒ် = ထုလွန်နွှာ- ကောသလမင်း၏ ကမ္ဗလာကို တောင်းမှု	... ၃၆၁
၁၂။	လဟုပါဝုရဏ စေတာပန သိက္ခာပုဒ် = လည်းကောင်း	... ၃၆၂

သုဒ္ဓါပါဠိ အခန်း

လသုဏဝဂ်

၁။	လသုဏ သိက္ခာပုဒ် = ထုလွန်နွှာ- အလိုက်မသိဘဲ ကြက်သွန်ဖြူတို့ကိုများစွာ ဆောင်ယူစေမှု	... ၃၆၄
၂။	သမ္မာဓသိက္ခာပုဒ် = ဆဗ္ဗဂီတိက္ခန္ဓါများ-အင်္ဂါဇာတ် အမွေးတို့ကို နှုတ်(ရိတ်)မှု	... ၃၆၅
၃။	တလဃာတက သိက္ခာပုဒ် = တိက္ခန္ဓါ ၂-ယောက်- အင်္ဂါဇာတ်ကို ပုတ်ခတ်မှု	... ၃၆၅
၄။	ဇတုမဋ္ဌက သိက္ခာပုဒ် = တိက္ခန္ဓါတစ်ယောက်- သူ၏ အင်္ဂါသို့ ချိပ်တောင့်သွင်းမှု	... ၃၆၆
၅။	ဥဒကသုဒ္ဓိက သိက္ခာပုဒ် = တိက္ခန္ဓါ တစ်ယောက်- အလွန်နှိုက်၍ ရေဆေးမှု	... ၃၆၇
၆။	ဥပဋ္ဌာန သိက္ခာပုဒ် = အမတ်ကတော်ဟောင်း တိက္ခန္ဓါ ဆွမ်းစားသော ရဟန်းအနီး၌ သောက်ရေ ယပ်ခပ်မှုဖြင့် ပြုစုခြင်း	... ၃၆၈
၇။	အာမကဓညသိက္ခာပုဒ် = တိက္ခန္ဓါအများ- စပါးကို တောင်း၍စားမှု	... ၃၆၉
၈။	တိရောကုဋ္ဌသိက္ခာပုဒ် = တိက္ခန္ဓါတစ်ယောက်- နံရံ ဓာတ်ဘက်၌ ကျင်ကြီးခွက်ကိုစွန့်ပစ်မှု	... ၃၇၀
၉။	ဟရိတေဆန္ဒ သိက္ခာပုဒ် =	... ၃၇၁
၁၀။	နစ္စာဒိဒဿန သိက္ခာပုဒ် =	... ၃၇၂

မာတိကာ

(၁၁၇)

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

အနွကာရဝဂ်

- ၁။ ရတ္တန္တကာရ သိက္ခာပုဒ် = ဘိက္ခုနီတစ်ယောက်- အ  
မှောင်ထဲ၌ယောက်ျားနှင့်အတူတစ်ယောက်ချင်းနေမှု ... ၃၇၃
- ၂။ ပဋိစ္စန္ဒောကာသ သိက္ခာပုဒ် = ... ၃၇၃
- ၃။ အဇ္ဈောကာသ သိက္ခာပုဒ် = ... ၃၇၄
- ၄။ ရထိကာဒိ သိက္ခာပုဒ် = ထုလ္လနန္ဒာ- ရထားလမ်း  
စသည်၌ယောက်ျားနှင့်အတူတစ်ယောက်ချင်းနေမှု ... ၃၇၄
- ၅။ ပုရောတတ္တိအနာပုစ္ဆာ သိက္ခာပုဒ် = ဘိက္ခုနီ တစ်  
ယောက်-နေရာထိုင်ပေါ်ထိုင်ပြီးနောက် အကြောင်း  
မကြားဘဲ ပြန်သွားမှု ... ၃၇၅
- ၆။ ပစ္ဆိမတ္တိ အနာပုစ္ဆာ သိက္ခာပုဒ် = ထုလ္လနန္ဒာ- ပစ္ဆိမ  
ဘတ်အခါ၌မတိုင်ကြားဘဲနေရာထိုင်ခုံကိုခင်း၍ထိုင်မှု ... ၃၇၆
- ၇။ ဝိကာလေ အနာပုစ္ဆာ သိက္ခာပုဒ် = ဘိက္ခုနီအများ-  
အိမ်ရှင်ကို ခွင့်မပန်ဘဲ အိပ်ရာကို ခင်း၍ ထိုင်မှု  
လျောင်းမှု ... ၃၇၇
- ၈။ ဒုဂ္ဂဟိတ သိက္ခာပုဒ် = ဘဒ္ဒါကာပိလာနီ၏ တပည့်မ  
ဘိက္ခုနီ-မိမိက အကြားလဲ့အမှတ်လဲ့၍ သူတစ်ပါးကို  
ကဲ့ရဲ့စေမှု ... ၃၇၈
- ၉။ အဘိသပ သိက္ခာပုဒ် = စဏ္ဍကာဦး မိမိကိုလည်း  
ကောင်း, သူတစ်ပါးကိုလည်းကောင်း ကျိန်ဆဲမှု ... ၃၇၉
- ၁၀။ ဝဇိတော ရောဒန သိက္ခာပုဒ် = စဏ္ဍကာဦး- ရန်ဖြစ်၍  
မိမိကိုယ်ကို ညှဉ်းဆဲကာ ညှဉ်းဆဲကာငိုမှု ... ၃၈၉

နဂ္ဂဝဂ်

- ၁။ နဂ္ဂနာယန သိက္ခာပုဒ် = ဘိက္ခုနီများ-ရေလဲမပါဘဲ  
ရေချိုးမှု ... ၃၈၀
- ၂။ ဥဒကသာဋိကာ သိက္ခာပုဒ် = ဆဗ္ဗဂ္ဂိ ဘိက္ခုနီများ  
သိပ်ကြီးသော ရေသနပ်ကိုပြုလုပ်၍ဝတ်မှု ... ၃၈၁

ပာတိကာ

(ခံ)

၀၆ အကြောင်းအရာ စာမျက်နှာ

- ၃။ ဝိသိဗ္ဗနသိက္ခာပုဒ် = ထုလ္လနန္ဒာ-အချုပ်မကောင်းသော သင်္ကန်းကို အဖြေခိုင်းပြီးနောက် ပြင်၍ ချုပ်မပေးမှု ... ၃၀၂
- ၄။ သင်္ဘောဥစာရ သိက္ခာပုဒ် = ဘိက္ခုနီအများ-အခြား သင်္ကန်းများကို အပ်နှံထားခဲ့၍ သင်းပိုင် ကေသီနှင့်သာ ဒေသစာရီ လှည့်နေမှု ... ၃၀၃
- ၅။ စီဝရသင်္ကန်းမနိယ သိက္ခာပုဒ် = ဘိက္ခုနီ တစ်ယောက်- သူ့သင်္ကန်းကို ခွင့်မပန်ဘဲ ဝတ်ရုံမှု ... ၃၀၃
- ၆။ လာဘန္တရုယကရဏသိက္ခာပုဒ် = ထုလ္လနန္ဒာ-ဘိက္ခုနီ သံဃာ၏ သင်္ကန်းလာဘ်ကို ပိတ်ပင် တားမြစ်မှု ... ၃၀၄
- ၇။ ပဋိဗာဟန သိက္ခာပုဒ် = ထုလ္လနန္ဒာ- သင်္ကန်းဝေဖန်ခြင်းကို တားမြစ်မှု ... ၃၀၅
- ၈။ သမဏစီဝရဒါနသိက္ခာပုဒ် = ထုလ္လနန္ဒာ-လူဝတ်ကြောင် စသူတို့အား ရဟန်း၏ သင်္ကန်းကို ပေးမှု ... ၃၀၆
- ၉။ သမယာဘိက္ခာမန သိက္ခာပုဒ် = ထုလ္လနန္ဒာ- သင်္ကန်းအပေါ် (ရလိမ့်မည်ဟု) အားနည်းသော မျှော်လင့်ချက်ဖြင့် သင်္ကန်းကာလကို လွန်စေမှု ... ၃၀၇
- ၁၀။ ကထိနုဒ္ဓါရ ပဋိဗာဟန သိက္ခာပုဒ် = ထုလ္လနန္ဒာ-တရား လမ်းကြောင်းကျသော ကထိနုဒ္ဓါရခြင်းကို တားမြစ်မှု ... ၃၀၈

တုဝဒ္ဓဝဂ်

- ၁။ တုဝဒ္ဓသိက္ခာပုဒ် = ဘိက္ခုနီများ- ခုတင်တစ်ခု၌ ၂-ယောက် အတူ အိပ်မှု ... ၃၀၉
- ၂။ ကေတ္တရဏပါဝုရဏ သိက္ခာပုဒ် = ဘိက္ခုနီအများ- အခင်းတစ်ခုတည်းကိုပင် ၂-ယောက်အတူ ခင်းလည်းခင်း၊ ခြုံလည်းခြုံ၍ အိပ်မှု ... ၃၉၀
- ၃။ အဖာသုကရဏ သိက္ခာပုဒ် = ထုလ္လနန္ဒာ- အရှင်မ ဘဒ္ဒါကို စိတ်မချမ်းသာအောင် ပြုမှု ... ၃၉၁
- ၄။ သဟဇီဝိနိ သိက္ခာပုဒ် = ထုလ္လနန္ဒာ - မိမိကို ဥပဗျာယ် ဆရာလုပ်၍နေသော တပည့်မကို မကျန်းမမာ ဖြစ်နေ လျက် မပြုစေမှု ... ၃၉၂

(၁၇)

မာတိကာ

စဉ်	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၅။	နိကခုန သိက္ခာပုဒ် = ထုလွန်နှာ- ကျောင်းကိုပေးပြီးမှ စိတ်ဆိုး၍ နှင်ထုတ်မှု	.... ၃၉၃
၆။	သံသဠ သိက္ခာပုဒ် = စဏ္ဍကာဠိ-ယောကျာ်းတို့နှင့် ရောရောနှောနှော နေမှု	— ၃၉၃
၇။	အန္တောရဠ သိက္ခာပုဒ် = ဘိက္ခုနီအများ-မိမိတိုင်းပြည် အတွင်း ရံ့ရှာဖွယ်ဟု သမုတ်အပ်၍ ဘေးရန်လည်းရှိသော အရပ်၌ အဖော် ကုန်သည်များမပါဘဲ ဒေသစာရိလှည့်မှု....	၃၉၅
၈။	တိရောရဠ သိက္ခာပုဒ် = ဘိက္ခုနီအများ-တိုင်းတပါးဝယ် ရံ့ရှာဖွယ်ဟု သမုတ်အပ်၍ ဘေးရန်လည်း ရှိသော အရပ်၌ အဖော်ကုန်သည်များမပါဘဲ ဒေသစာရိ လှည့်လည် သွားလာမှု	.... ၃၉၅
၉။	အန္တောဝဿ သိက္ခာပုဒ် = ဘိက္ခုနီအများ- ဝါတိုင်း၌ ဒေသစာရိ လှည့်လည်သွားလာမှု-	.... ၃၉၆
၁၀။	စာရိကာ အပက္ကမန သိက္ခာပုဒ် = ဘိက္ခုနီအများ- ဘယ်မှမသွားဘဲ တစ်နေရာတည်း၌ မိုးရေ၊ ဆောင်းရေ၊ နေ့ရေ နေကြမူ	.... ၃၉၆

စိတ္တာဂါရဝဂ်

၁။	စိတ္တာဂါရဝသိက္ခာပုဒ် = ဆဗ္ဗဂ္ဂိဘိက္ခုနီများ-ဆန်းကြယ်စွာ ပြုလုပ်အပ်သော အိမ်တော်ကို အကြည့်သွားကြမူ	.... ၃၉၇
၂။	အာသန္နိ သိက္ခာပုဒ် = ဘိက္ခုနီအများ-အလွန်မြင့်သော ညောင်စောင်းအင်းပျဉ် ခုတင် ထိုင်ခုံများနှင့် ခြင်္သေ့ရုပ်၊ ကျားရုပ် စသော ရဲရင့်သော သားကောင် အရုပ်များ ပါသော ပလ္လင်ကို သုံးစွဲကြမူ	.... ၃၉၈
၃။	သုတ္တကန္တန သိက္ခာပုဒ် = ဆဗ္ဗဂ္ဂိ ဘိက္ခုနီများ- ဗိုင်းငင် ချည်ငင်မှု	.... ၃၉၉
၄။	ဂိဟိဝေယျာဝစ္စ သိက္ခာပုဒ် = ဘိက္ခုနီအများ-လူဝတ် ကြောင်များ၏ ဝေယျာဝစ္စကို ရှက်ဆောင် ပြုလုပ်ပေးမှု....	၃၉၉

မာတိကာ

(၈)

စဉ်	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၅။	အဓိကရဏာဝူပသမ သိက္ခာပုဒ် = ထုလွှန်နွှာ- အဓိကရဏ်းကို ငြိမ်းစေမည် ဟု ဝန်ခံပြီးနောက် ငြိမ်းအောင် လုပ်မပေးမှု	... ၄၀၁
၆။	သယတ္ထာဒါန သိက္ခာပုဒ် = ထုလွှန်နွှာ- ဇာတ်ဆရာ၊ ဇာတ်သူ၊ ဇာတ်သား စသည်တို့အား မိမိကိုယ်တိုင် ခဲဖွယ်၊ ဘောဇဉ် ပေးမှု	... ၄၀၂
၇။	အာဝသထစီဝရ သိက္ခာပုဒ် = ထုလွှန်နွှာ-ကျောင်းပိုင် ဖြစ်သော ဥတုနီးသင်္ကန်းကို သူချည်းသုံးစွဲမှု	... ၄၀၂
၈။	အာဝသထာနိသဇ္ဇန သိက္ခာပုဒ် = ထုလွှန်နွှာ-ကျောင်းကို မစွန့်လွှတ်(မအပ်နှံ)ဘဲ ဒေသစာရီ လှည့်လည်မှု	... ၄၀၃
၉။	တိရစ္ဆာန်ဝိဇ္ဇာပရိယာပုဏ္ဏန သိက္ခာပုဒ် = ဆဗ္ဗဂ္ဂိဘိက္ခုနီ များ-တိရစ္ဆာန်ဝိဇ္ဇာကို သင်ယူမှု	... ၄၀၄
၁၀။	တိရစ္ဆာန်ဝိဇ္ဇာဝါဒန သိက္ခာပုဒ် = ဆဗ္ဗဂ္ဂိ ဘိက္ခုနီများ-တိရစ္ဆာန်ဝိဇ္ဇာကို ပို့ချပေးမှု	... ၄၀၅
<b>အာရာမစဉ်</b>		
၁။	အာရာမသိက္ခာပုဒ် = ဘိက္ခုနီအများ-ခွင့်မပန်ဘဲ ဘိက္ခုတို့၏ ကျောင်းတိုက် အာရာမတွင်း ဝင်မှု	... ၄၀၈
၂။	ဘိက္ခုအက္ခောသန သိက္ခာပုဒ် = ဆဗ္ဗဂ္ဂိ ဘိက္ခုနီများ- ရှင်ဥပါလိကို ဆဲဆိုခြမ်းချောက်မှု	... ၄၁၀
၃။	ဂဏပရိဘာသန သိက္ခာပုဒ် = ထုလွှန်နွှာ- ဘိက္ခုနီ သံဃာ(ဂိုဏ်း)ကို ပုတ်ခတ်ပြောဆိုမှု	... ၄၁၁
၄။	နိမန္တိတသိက္ခာပုဒ် = ဘိက္ခုနီအများ-ပင့်လည်းပင့်အပ်၊ ပဝါရိတ်လည်းသင့်ပြီးပါလျက် ခဲဖွယ်၊ ဘောဇဉ်ကိုစားမှု....	... ၄၁၂
၅။	ကုလမစ္ဆရီ သိက္ခာပုဒ် = ဘိက္ခုနီတစ်ယောက်- မိမိနှစ်သက်သော ဒါယကာအိမ်သို့ သူတစ်ပါးတို့ မသွားအောင် ဝန်တိုမှု	... ၄၁၃
၆။	အဘိက္ခုကအာဝါသ သိက္ခာပုဒ် = ဘိက္ခုနီအများ- အနီးအပါးဝယ် ရဟန်းယောက်ျား မရှိသော ကျောင်း၌ ဝါကပ်မှု(ဝါတွင်းနေမှု)	... ၄၁၄

(၈၇)

မာတိကာ

•၆	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၇။	ပဝါရဏာ သိက္ခာပုဒ် = တိက္ခာနိဒါနများ- တိက္ခာသံသရာအထံ ပဝါရဏာ မပြုမှု	.... ၄၁၅
၈။	ဩဝါဒါဂမန သိက္ခာပုဒ် = ဆဗ္ဗဂ္ဂိ တိက္ခာနိဒါနများ- ဩဝါဒခံဖို့ရန် တိက္ခာတို့အထံ မသွားမှု	.... ၄၁၆
၉။	ဥပေါသထာပုစ္ဆန သိက္ခာပုဒ် = တိက္ခာနိဒါနများ- ဥပုသ်နေ့ကို မမေးမှုနှင့် ဩဝါဒခံဖို့ရန် ခွင့်မတောင်းမှု	.... ၄၁၇
၁၀။	ပသာခသိက္ခာပုဒ် = တိက္ခာနိဒါနတစ်ယောက်- ယောက်ျားနှင့် တစ်ယောက်ချင်း ချက်၏ အောက်ပိုင်း၌ ပေါက်သော အနာကို ခွဲစေမှု	.... ၄၁၈

ဂဗ္ဘိနိဒါန

၁။	ဂဗ္ဘိနိ သိက္ခာပုဒ် = တိက္ခာနိဒါနများ- ကိုယ်ဝန်ဆောင် မိန်းမကို တိက္ခာနိ ပြုလုပ်ပေးမှု	.... ၄၁၉
၂။	ပါယန္တိ သိက္ခာပုဒ် = တိက္ခာနိဒါနများ- နို့တိုက်နေရသော မိန်းမကို ရဟန်းပြုပေးမှု	.... ၄၂၀
၃။	အသိက္ခိတသိက္ခာ သိက္ခာပုဒ် = တိက္ခာနိဒါနများ- ၂-နှစ်ပတ်လုံး သိက္ခာမကျင့်ရသေးသော သိက္ခာမာန်ကို ရဟန်းပြုပေးမှု	.... ၄၂၀
၄။	သံသေန အသမ္ပဟ သိက္ခာပုဒ် = တိက္ခာနိဒါနများ- သိက္ခာကျင့်ပြီးသော သိက္ခာမာန်ကို သမ္မုတိမရဘဲ တိက္ခာနိ ပြုပေးမှု	.... ၄၂၁
၅။	ဥိနဒ္ဒါဒသဝဿ သိက္ခာပုဒ် = တိက္ခာနိဒါနများ- ယောက်ျားနှင့်ဆက်ဆံဘူးသော ၁၂-နှစ်မပြည့်သေးသော သူငယ်မကို ရဟန်း ပြုပေးမှု	.... ၄၂၂
၆။	ဂိဟိဂတ အသိက္ခိတ သိက္ခာ သိက္ခာပုဒ် = တိက္ခာနိဒါနများ- ယောက်ျားဆက်ဆံဖူး၍ ၁၂-နှစ်ပြည့်သော သူငယ်မကို ၂-နှစ်ပတ်လုံး သိက္ခာမကျင့်ရသေးဘဲ ရဟန်း ပြုပေးမှု	.... ၄၂၃





မာတိကာ

(၇)

စဉ်	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၂။	ယာန သိက္ခာပုဒ် = ဆဗ္ဗဂ္ဂိဘိက္ခုနီများ—ယာဉ်ဖြင့် သွားလာမှု	.... ၄၃၆
၃။	သင်္ခါသင်္ခါ သိက္ခာပုဒ် = ဘိက္ခုနီတစ်ယောက်—ခါးကြိုး တန်ဆာကုဆောင်မှု	.... ၄၃၇
၄။	ဣတ္ထာလင်္ကာရ သိက္ခာပုဒ် = ဆဗ္ဗဂ္ဂိဘိက္ခုနီများ—မိန်းမ တို့၏ အသုံးအဆောင် တန်ဆာကုဆောင်မှု	.... ၄၃၈
၅။	ဂန္ဓဝဏ္ဏက သိက္ခာပုဒ် = ဆဗ္ဗဂ္ဂိဘိက္ခုနီများ—နံ့သာရည် အလှရည်တို့ဖြင့် ရေချိုးမှု	.... ၄၃၈
၆။	ဝါသိတက သိက္ခာပုဒ် = ဆဗ္ဗဂ္ဂိဘိက္ခုနီများ— နံ့သာ ထုံအပ်သော နှမ်း မှန်ညက်ဖြင့် ပွတ်တိုက်၍ရေချိုးမှု	.... ၄၃၉
၇။	ဥမ္မဒ္ဒါပန သိက္ခာပုဒ် = ဘိက္ခုနီအများ အခြား ဘိက္ခုနီတို့ကို ခြေဆုပ်လက်နယ်ခြင်းမှု	.... ၄၄၀
၈။	အနာပုစ္ဆာ နိသီဒန သိက္ခာပုဒ် = ဘိက္ခုနီအများ— ခွင့်မပန်ဘဲ ဘိက္ခုနီတို့၏ရှေ့၌ ထိုင်နေမှု	.... ၄၄၀
၉။	အနောကာသ ကတ သိက္ခာပုဒ် = ဘိက္ခုနီအများ— ပြဿနာ မေးခွင့်မတောင်းဘဲ ပြဿနာမေးမှု	.... ၄၄၁
၁၀။	အသံကစိုကာ သိက္ခာပုဒ် = ဘိက္ခုနီတစ်ယောက်— ရင်စည်းတဘက်မပါဘဲ ရွာတွင်းသို့ ဆွမ်းခံဝင်မှု	.... ၄၄၁

ပါဠိဒေသနိယ အခန်း

၁။	သပ္ပီဝိညာပန သိက္ခာပုဒ်=ဆဗ္ဗဂ္ဂိဘိက္ခုနီများ- ထောပတ်ကို တောင်း၍စားမှု	.... ၄၄၃
၂။	ဒဓိဝိညာပနစသော သိက္ခာပုဒ် ၇-ပါး	.... ၄၄၃

ဘိက္ခုနီခန္ဓကန္တိ လာသော တချို့ သိက္ခာပုဒ်များ

၁။	မာတုဂါမကို ရှိမခိုးရ	.... ၄၄၅
၂။	ဆဗ္ဗဂ္ဂိဂိုဏ်းဝင် ဘိက္ခုနီများ မတော်တရော်ပြုမှု	.... ၄၄၆
၃။	ဘိက္ခုနီများ နံရိုး အလှပြင်မှု	.... ၄၄၆

( ၉ )

မာတိကာ

•၉	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၄။	ဘိက္ခုနီများ ခါးစသည်ကို အလှပြင်မှု	.... ၄၄၇
၅။	မျက်နှာကို အလှပြင်မှု	.... ၄၄၈
၆။	အထွေထွေပြစ်မှုများ	.... ၄၄၈
၇။	ကျမ်းပြီးနိဂုံး	.... ၄၄၉
၈။	ဖုံသုထေရ ဂါထာပါဠိနှင့် မြန်မာပြန်	.... ၄၅၄



# အခြေခံနိဒါန်း

၁။ သဗ္ဗောဒိတော ကာရုညေန၊  
ပရံ ပရတ္ထမာဝဟော၊  
ကရောပယာတနိဗ္ဗာနံ၊  
ဩသဇ္ဇ ဒုက္ကရံ ကရံ။

၂။ တဿံယံ ဥပဒေသော ဟိ၊  
နာထဿ နာထဒေသကော၊  
ယေန နော ဒမထံ ယာမ၊  
ကော တံ ဗာဇ္ဈာစရေန ဘော။

ယောနာထော-ငါ၏ကိုးကွယ်၊ ငါ့ကိုကယ်သည့်၊ ငါ့နယ်မြား၊ လူနတ်  
များ၏၊ ကိုးစားရာသခင်၊ အကြင်ဘုရားရှင် ကိုယ်တော်မြတ်သည်။ ကာရုညေန  
သဗ္ဗောဒိတော-သတ္တဝါခပင်း၊ ဆင်းရဲခြင်းကြောင့်၊ ပြင်းပြလှစွာ၊ မဟာ  
ကာရုဏာတော်၊ နှိုးဆော်တိုက်တွန်းအပ်သည်(ဖြစ်၍) ကရောပယာတ နိဗ္ဗာနံ-  
လက်လှမ်းမှီလောက်၊ အနီးရောက်သည့်၊ မျက်မှောက်ပြုရန်၊ မြတ်နိဗ္ဗာန်ကို၊  
ဩသဇ္ဇ-အလွယ်တကူ၊ လှမ်းမယူဘဲ၊ ဗိုလ်လူတက်ဘာ၊ စွန့်လွတ်ခွါ၍၊ ဒုက္ကရံ-  
သာမန်လူများ၊ မကြံအားအောင်၊ ထူးခြားလွန်ကဲ၊ ပြုနိုင်ခဲ့သော ပါရမီ  
ဖြည့်မှုကို၊ ကရံ (ကရောဇန္ဓာ)-လေးသင်္ချေကိန်း၊ ကပ်တစ်သိန်းမျှ၊ ထိန်းသိမ်း  
ဆင့်ဆင့်၊ ပြုကျင့်တော်မူလျက်၊ ပရံ-လွန်လွန်ကဲကဲ၊ စိတ်ဇွဲသန်သန်၊ နောက်  
ပြန်မဆုတ်၊ ကြိုးအားထုတ်၍သာလျှင်၊ ပရတ္ထမာဝဟော- ကိုယ်ဆင်းရဲမှု၊  
လျစ်လျူရှု၍၊ ဗိုလ်လူမြားမြောင်၊ စီးပွားကိုသာ ဆောင်တော်မူပါပေ၏။

အယံ-ယခုအခါတွင်၊ လူရှင်အများ၊ ရှုမှတ်သားဖို့၊ ပြန်ကြား လှစ်ဗေ့၊  
ဤဥပဒေတော်သည်ကား၊ တဿ နာထဿ- နတ်လူအပေါင်း၊ ခညောင်း  
ဆည်းကပ်၊ ထိုဘုရားရှင်ကိုယ်တော်မြတ်၏။ နာထဒေသကော-ရဟန်းရှင်မှန်၊  
ကိုးကွယ်ခံဖို့ ကျင့်ရန်ပုံသေ၊ ညွှန်ပြပေသော၊ ဥပဒေသောဟိ-ကရုဏာဓာတ်၊  
ဉာဏ်တော်မြတ်ဖြင့်၊ ပိုင်းဖြတ်ချင့်သုံး၊ ကျင့်ထုံးဥပဒေတော်ကြီးပါပေတည်း၊  
ယေန-ကိုယ်နှုတ်နှစ်တန်၊ ကျင့်ရန်ထုတ်ဖော်၊ ယင်းဥပဒေတော်ကြောင့်၊ နော-  
သဒ္ဓါအလျောက်၊ ဥပဒေအောက်၌၊ ကပ်ရောက်ဝင်နေ၊ တို့တတွေသည်။

ဘုရားဥပဒေတော်-(၈)

# ( ၁ ) ဘုရားဥပဒေတော်ကြီး

ဒုမထံ-ကိုယ်နေအေးအေး၊ နှုတ်ချိုမွှေး၍၊ ယဉ်ကျေးမှုေ့သိမ်၊ တည်ငြိမ်သူ  
အဖြစ်သို့၊ ယာမ-လူသာမန်ထက်၊ ဆင့်ဆင့်တက်၍၊ မပျက်ပုံသေ၊ ရောက်ကြ  
ရပေ၏။ ဘော-ဘုရားသခင်၊ တရားရင်ဝယ်၊ ဖွားမြင်ရငြား၊ အို...သားတော်  
အများတို့၊ တံဥပဒေသံ-ယခုလည်းကောင်း၊ နောင်လည်းကောင်း၊ ဖွဲ့၎်စောင်း  
ထုတ်ဖော်၊ ထိုဥပဒေတော်ကြီးကို၊ ကော-ဖခင်စကား၊ လွန်လေးစား၍၊  
တရားကိုးအောင်း၊ အဘယ်ရဟန်းကောင်းသည်၊ အဇ္ဈာစရေနု- မလိုက်နာ  
ဘဲ၊ သေဖိုလဲ့၍၊ တစ်နည်းထူးချွန်၊ အဘယ်မှာ ကျူးလွန်ထိုက်ပါတော့အံ့နည်း။

အလောင်းတော်  
ဘဝ

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ လောင်းလျာဖြစ်သော သုမေခာရှင်  
ရသေ့သည် ပင်ကိုယ်အားဖြင့် ကုဋေများစွာချမ်းသာ  
ကြွယ်ဝသော သေဋ္ဌေးသားဖြစ်၍ ၁၆-နှစ် အရွယ်  
ရောက်သောအခါ လောကီအတတ်ဟူသမျှ၌ တစ်ဘက်ကမ်းရောက် တတ်  
မြောက်ပြီး ဖြစ်၏။ ထိုကုဋေများစွာ ဥစ္စာအားလုံးကို စွန့်လွှတ်နိုင်သော  
(သဒ္ဓါပညာ) စွမ်းရည်သတ္တိရှိသည် အားလျော်စွာ ရသေ့ ရဟန်း ပြုပြီးသော  
အခါလည်း ၇-ရက်အတွင်း၌ လောကီဈာန် အဘိညာဉ်ကို ရတော်မူ၏။ ဤ  
မျှလောက် ပင်ကိုယ်ဉာဏ် ထက်မြက်၍ လောကီဘက် တရားအားလုံးကို ကုန်  
ဆုံးအောင် သိပြီးသော ရသေ့အရှင်မြတ်သည် ဒီပင်္ကရာဘုရားရှင်ကို ဖူးမြင်ရ  
သောအခါ သတ္တဝါတို့အား ငဲ့ညွှာထောက်ထား သနားကြင်နာ ကရုဏာ  
တော် မပြင်းပြပါမူ ထိုနေရာမှာပင် နိဗ္ဗာန်ကို မြင်နိုင်လောက်ပါပေသည်။  
သို့သော် သတ္တဝါတို့၏ ဆင်းရဲဒုက္ခ ရောက်နေကြပုံကိုမြင်ရ၊ မိမိ၏ဉာဏ်စွမ်းကို  
လည်း သိရသဖြင့် လက်လှမ်းမီလောက် အနီးရောက်နေသော နိဗ္ဗာန်ကိုယူတော်  
မမူသေးဘဲ သတ္တဝါတို့ကို ကယ်တင်ဖို့ရာ ဘုရားဖြစ်အောင် အားသစ်ကြိုးစား  
တော်မူခဲ့ပါပေသည်။

ကိုယ် ဆင်းရဲ  
ခံတော်မူရပုံ

ထိုသို့ ဘုရားဖြစ်အောင် ကြိုးစားရာ၌ ပါရမီဆယ်ပါး  
ဖြည့်ကျင့်ရပုံ၊ စွန့်ခြင်းကြီး ငါးပါးစွန့်ရပုံ၊ လောကတ္ထ  
စရိယ စသော စရိယ ၃-ပါး ကျင့်ရပုံများကို အသေး  
စိတ် စဉ်းစားသောအခါ ဘုရားအလောင်းတော်၏ ကိုယ်ဆင်းရဲ ခံခဲ့ရပုံများကို  
ထင်ရှားစွာသိမြင်နိုင်ပါသည်။ တခြားဘဝစောင်းများစွာကို ဖယ်ထားလိုက်  
ပါဦး၊ ဝေဿန္တရာမင်းဘဝ၌ပင် ဒါနပါရမီ ဖြည့်ကျင့်ရာဝယ် ဆင်ဖြူတော်  
လှူမှုကြောင့် တောထဲမှာ ဒုက္ခခံ၍ မိတော်မူရလေသည်။ သိဝိမင်းဘဝတုန်းက  
မျက်လုံးတော်ကို ထုတ်ဖော်၍ လှူရာ၌လည်း မည်မျှနာကျင် ဆင်းရဲ







( ၈ )

ဘုရားဥပဒေတော်ကြီး

လည်း သံဃာစည်းပေးစေ၍ ထို သံဃာ့ အစည်းအဝေး၌ အမှုရှင် ရဟန်းကို စစ်ဆေး မေးမြန်းတော်မူ၏။ ထိုသို့ မေးမြန်းတော်မူပြီးမှ အပြစ်တင်တန်လျှင် အပြစ်တင်တော်မူ၍ ဆုံးမဩဝါဒ တရားစကားကို ခပ်များများ မိန့်တော်မူ၏။ ထိုတရားစကားတော်ကို ကြားနာရသော သံဃာတော် အများကပင် ဤအမှုမျိုး နောင်မဖြစ်ပေါ်အောင် “ဥပဒေပညတ်တော်” ထားထိုက်သည်ဟု အယူရှိကြသောအခါကျမှ ထိုက်သင့်ရာ ဥပဒေကို ပညတ်တော်မူသည်။ တချို့ ဥပဒေတော်များကား တားမြစ် ချုပ်ချယ်သော ဥပဒေမဟုတ်၊ အရေးအခွင့် ပေးသော ဥပဒေဖြစ်၏။ ထိုဥပဒေများ၏ အကြောင်းဝတ္တု အမှုကိစ္စမှာလည်း မလွဲသာ မရှောင်သံသယ အမှု သို့မဟုတ် အလွန်အကြီး စောင့်စည်းထား သဖြင့် ဆင်းရဲပင်ပန်းခံရသော အမှုကိစ္စမျိုး ဖြစ်လေသည်။

မဟာကရုဏာတော် ထို့ကြောင့် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် ဝိနည်းဥပဒေတော်ကြီးကို တည်ထားတော်မူခါနီးကယ် သာသနာတော်ကိုကိုးကွယ် ဆည်းကပ်နေသော လူဝတ်ကြောင်များကိုလည်း ငဲ့ညှာ ဖောက်ထား (လူတို့ စိတ်ကို မထိခိုက်အောင်၊ ပူဇော်သမျှ အကျိုး များများ ရအောင်) သနား ညှာတာသော ကရုဏာ၊ ရဟန်းကောင်း ရဟန်းမြတ်တို့ အနေအထိုင် မကျဉ်း ကြပ်စေဘဲ သူတို့ အလေးအမြတ်ကို ခံနိုင်လောက်စေလိုသော မဟာကရုဏာ၊ ရဟန်းဆိုး၊ ရဟန်းယုတ်များလည်း အပြစ်တွေ့ ဗလပေ့ဖြင့် လူဝတ်ကြောင် တို့၏ အကိုးကွယ်အဆည်းကပ် ပစ္စည်းလတ်ကို ခံယူနေခြင်းကြောင့် နောင် သံသရာဝယ် ကယ်တင်၍ မဖြစ်နိုင်အောင် ဒုက္ခချောက်တွင်းသို့ သက်ဆင်း ကျရောက်ရမည့် အရေးကို တွေးတော ထောက်ထား ကြီးမားသော မဟာ ကရုဏာ၊ ဤသို့ ကရုဏာအမျိုးမျိုးကို ဖြစ်ပေါ်စေပြီးမှ တရားဓမ္မ ငဟာညွန့် ပြ၍ ဝိနည်းဥပဒေသကို ထားတော်မူခဲ့ပါသည်။

ညွှန်တော်ကြီး ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် ထိုကဲ့သို့ ဥပဒေသကို ထားတော်မူမီ ဖြစ်ပေါ်လာသော အကြောင်းဝတ္တု၏ (ပြစ်မှု၏) အကြီး အငယ်ကိုလိုက်၍ (ထိုပြစ်မှုကို ဖြစ်စေသော စိတ်ရင်း၊ စေတနာရင်းကို လိုက်၍) ထိုက်သင့်သော ဥပဒေကို ပညတ်တော်မူရန် ညွှန်တော်ဖြင့် စဉ်းစားတော် မူ၏။ ‘ရှေးရှေးဘုရားရှင်တို့သည် ဤအပြစ်မျိုး၌ မည်သည့်အာပတ်ကို ပညတ် တော်မူလေသနည်း’ ဟုလည်း ဆင်ခြင်တော်မူ၏။ ဤသို့ ဆင်ခြင်စဉ်းစားတော် မူပြီးမှ ပညတ်တော်မူအပ်ရကား ဘုရားပညတ် အရပ်ရပ် ဥပဒေတော်သည် သာမန် လူဝတ်ကြောင်များ၏ ဥပဒေထက် သာလွန် လေးနက်ပါ ပေသည်။

# အခြေခံနိဒါန်း

(ဆ)

“သို့ဖြစ်လျှင် ဘုရားရှင်သည် ဉာဏ်တော်ဖြင့် ကြိုတင်၍ မြော်မြင်တော်မူကာ အပြစ်မပေါ်လာမီကပင် ပညတ်တော်များကို ထားပါတော့သော”-ဟူအံ့။ သမားကောင်းတို့မည်သည် လူတစ်ယောက်၏ လက်၌ အနာ ပေါက်လောက် အောင် သွေးဆိုးနေသည်ကို သိမြင်သော်လည်း ထိုနေရာ၌ အနာမပေါ်ခင် ခွဲစိတ်ကုသ၍ ဆေးတင်ပေးရိုးမရှိ၊ အကယ်၍ ခွဲစိတ်ကုသဆေးတင်ပေးခဲ့သော် ထို ရောဂါရှင်က ကျေးဇူးတင်မည် မဟုတ်ရုံသာမက၊ သမားတော်ကိုပင် “ငါ၏ အသားကောင်းကို ခွဲရမည်လား” ဟု အပြစ်တင်လိုပေလိမ့် ဦးမည်။ ထို့အတူ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာလည်း တင်ကြို၍ မြင်အပ်သော အပြစ်များကြောင့် ဝိနည်းပညတ်တော်ကို ကြိုတင်၍ ထားတော်မူ၊ အကယ်၍ ကြိုတင်ထားခဲ့ပြန် လျှင်လည်း “အမျိုးကောင်းသားတွေကို အပြစ်မရှိဘဲ ချုပ်ချယ်ရမည်လား” ဟု တချို့က အပြစ်ပင်တင်လိုကြပေလိမ့်ဦးမည်။ ဘုရားရှင်၏ ဉာဏ်တော်ကား ဥပဒေပညတ် တည်ထားအပ်ရာဝယ် ထိုကဲ့သို့ အကျိုးမရမည့် အချက်ကိုလည်း ရှောင်ကြဉ်တော်မူခဲ့ရပေသေးသည်။

**အရှင်သာရိပုတ္တရာ** ၎င်း၏ အကြောင်းကို အရှင်သာရိပုတ္တရာ လျှောက်သော စကား၊ ဘုရားရှင် ပြန်၍ မိန့်တော်မူသော စကားဖြင့် ထင်ရှားစေအံ့။

**အရှင်သာရိ။** မြတ်စွာဘုရား ... သိက္ခာပုဒ် ပညတ်တော်မူခြင်းသည် သာသနာတော်၏ တာရှည်တည်ဖို့ရန် အကြောင်းတစ်ရပ် ဖြစ်ပါ သောကြောင့် သိက္ခာပုဒ် ပညတ်တော်မူဖို့ရန် ယခုအခါ အချိန် တန်ပါပြီ။

**မြတ်စွာဘုရား။** ။ သာရိပုတ္တရာ... စောင့်ဆိုင်းဦး၊ သာရိပုတ္တရာ... စောင့် ဆိုင်းဦး။ သိက္ခာပုဒ် ပညတ်ခြင်း၌ သင့်တော်သော အချိန်အခါ ငါဘုရား ကိုယ်တော်တိုင် သိတော်မူမည်။ သာရိပုတ္တရာ... သံဃာ တော်မှာ ကျူးလွန်မှု အပြစ်မပေါ် သေးသမျှ မြတ်စွာဘုရားသည် သိက္ခာပုဒ် ပညတ်တော်မူလိမ့်ဦးမည် မဟုတ်။

**ဥပဒေသ၏ အကျိုး** ဗုဒ္ဓ ရှင်တော်မြတ်သည်ဝိနည်းဥပဒေတစ်ရပ်၊ တစ်ရပ်ကို **ဆယ် ပါး** ပညတ်တော်မူရာ၌ ထို ဥပဒေ ပညတ်တော်ကြောင့် ၁၀-ပါးသောအကျိုးကို ရစေတော်မူ၏။ ၁။ ပညတ်

တော်မူမီ ထိုဥပဒေနှင့်စပ်ဆိုင်သော တရားစကားကို ဟောထားပြီး ဖြစ်သော ကြောင့် ထိုဥပဒေတော်ကို ပညတ်လိုက်သည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက် “သုဠု၊ ဘန္တေ =







### အခြေခံနိဒါန်း

(၄)

သေး၏။ ထိုရဟန်းသံဃာများသည်ပင် ပရိယတ် တရားတော်များကို မကွယ်  
မံပအောင် ယခုအချိန်အထိ ဆောင်တော်မူခဲ့ကြ၏။ ထိုပရိယတ်တရားတော်  
မှလဒ်သည့်အတိုင်း ကျင့်ကြံမှု ပဋိပတ်ကြောင့် အချိန်မရွေး ပဋိဝေဓ မဂ်  
ဖိုလ်တရားများလည်း ထင်ရှားနိုင်သေး၏။ ထို့ကြောင့် ဝိနည်းဥပဒေတော်  
သည် (သဒ္ဓမ္မ ၃-ဖြာ) သာသနာ ၃-ရပ်ကိုလည်း ကြာရှည်စွာ ဘည်တံ့စေနိုင်  
ပါပေသည်။

၁၀။ “ဝိနည်း” ဟူသည် ကိုယ်နှုတ် ၂-ပါးကို ထိန်းသိမ်း စောင့်စည်း  
ထိန်းသိမ်း (ရဟန်းများ၏) ကိုယ်ကျင့်တရားတည်း။ ထိုကိုယ်ကျင့်တရားသည်  
သဘာဝအားဖြင့် ထင်ရှားရှိနေ၏။ သို့သော် ဘုရားရှင် ကိုယ်တော်မြတ်က  
ထုတ်ဖော်ပညတ်ခြင်းမပြုပါမူ ထိုဝိနည်းသည် တိမ်မြုပ် ငုပ်နေဦးမည်သာ။  
လောက၌ အရည်အချင်းရှိလျက် တိမ်မြုပ်နေသူ တစ်ယောက်ကို အတိမ်လူ  
တစ်ယောက်ယောက်က ထင်ရှားအောင် ထုတ်ဖော်လိုက်လျှင် ထိုမြုပ်နေသူကို  
ချီးမြှောက်ရာ (ချီပင့် မြှင့်မြှောက်ရာ) ရောက်သကဲ့သို့ ထို အတူ မထင်ရှား  
သေးသော ဝိနည်းကျင့်ဝတ်များကို ဥပဒေတော်အဖြစ်ဖြင့် ထုတ်ဖော်ပညတ်  
လိုက်ခြင်းသည် ထိုဝိနည်းကို ချီးမြှောက်ရာရောက်၏။ ထို့ကြောင့် ဝိနည်း  
ဥပဒေတော်သည် ရဟန်းကျင့်ဝတ် ဝိနည်းတရားတော်ကို မြှောက်ကော်မြှင့်  
တင်ရာလည်း ရောက်ပါသည်။ အချုပ်မှာ....

- (၁) ကောင်းပါပြီဘုရားဟု စကားတော်ကို လက်ခံနိုင်ခြင်းအကျိုး၊
- (၂) သံဃာတော်အများ၏ ချမ်းသာစွာ နေထိုင်ရခြင်းအကျိုး၊
- (၃) အလဇ္ဇီဒုဿီလ (ရဟန်းယုတ်) များကို နှိမ်နိုင်ခြင်းအကျိုး၊
- (၄) သီလချစ်ခင်သူတော်စင် ရဟန်းတို့ချမ်းသာစွာ နေနိုင်ခြင်းအကျိုး၊
- (၅) ယခုဘဝ၌ ဘေးရန်အန္တရာယ်တို့ကို စောင့်ရှောက်ပြီး ဖြစ်ခြင်း  
အကျိုး၊
- (၆) နောင်တမလွန်ဘဝ၌ ဘေးရန်အန္တရာယ်ကို ပယ်နိုင်ခြင်းအကျိုး၊
- (၇) သာသနာတော်၌ မကြည်ညိုသေးသူများကို ကြည်ညိုလာခြင်း  
အကျိုး၊
- (၈) ကြည်ညိုပြီးသူများအား သဒ္ဓါတရား တိုးပွားစေခြင်းအကျိုး၊
- (၉) သူတော်ကောင်းတရား၏ တည်တံ့ခြင်းအကျိုး၊
- (၁၀) ဝိနည်းကိုယ်ကျင့်တရားများကို ချီးမြှောက်ခြင်းအကျိုး၊

ဤဆယ်မျိုးသော အကျိုးကို ရည်ရွယ်တော်မူ၍ ဝိနည်းဥပဒေတော်ကို  
ဘုရားရှင် ပညတ်တည်ထားတော်မူရပေသည်။

( ၅ )

ဘုရားဥပဒေတော်ကြီး

ကိုယ်ကျိုးရဖွယ် များစွာသော သတ္တဝါတို့သည် မိမိအကျိုးကိုသာ ပထမဆုံး စဉ်းစားလေ့ရှိကြ၏။ မိမိအကျိုးရမည့် လမ်းစဉ်ကိုသာ ညွှန်ပြသည့်အတိုင်း လိုက်လိုကြ၏။ ထို့ကြောင့် ပြခဲ့သော အကျိုးဆယ်ပါးတို့တွင် ဝိနည်းဥပဒေအတိုင်း စောင့်စည်းနေထိုင်ပါလျှင် မကြည်ညိုသေးသော ဒါယကာ ဒါယိကာမတို့၏ အကြည်ညိုကို ခံရခြင်း၊ ကြည်ညိုပြီးသော ဒါယကာ ဒါယိကာမတို့ အကြည်ညို တိုးခြင်း၊ ယခုဘဝ ဘေးရန်အန္တရာယ်ကို စောင့်ရှောက်ပြီး ဖြစ်ခြင်း၊ တမလွန်ဘဝ၌ ဒုက္ခကင်းကွာချမ်းသာစွာ နေနိုင်ခြင်း၊ ဤအကျိုး ၄-ပါးတို့ကား ကျင့်သောပုဂ္ဂိုလ်တိုင်း ရနိုင်ကြ၏။ ထို့ကြောင့် မိမိအကျိုး သာသနာတော်အကျိုးကို လိုသားသော ရဟန်းကောင်း ဟူသမျှသည် ဘုရားအမိန့်တော် ဥပဒေများကို လေးလေးစားစား လိုက်နာသင့်ကြပေသည်။ ထို့ကြောင့်ပင် ရှေးဆရာမြတ်တို့လည်း ဘုရားအမိန့်တော် ဥပဒေကို အသက်စွန့်၍ စောင့်ရှောက်ကြရန် တိုက်တွန်းတော်မူခဲ့ကြပေသည်။

ပါတိမောက္ခံ ဝိဓဿာဓေန္တော၊  
 အပ္ပေဝ ဇီဝိတံ ဇဟေ၊  
 ပညတ္တံ လောကနာထေန၊  
 န ဘိဇ္ဇန္တ သီလသံဝရံ။

ပါတိမောက္ခံ-ဝိနည်းပိဋကတ်၊ အရပ်ရပ်၌၊ ပညတ်ထုတ်ဖော်၊ သိက္ခာပုဒ် သီလတော်ကို၊ ဝိဓဿာဓေန္တော-မကျိုးမပေါက်၊ မညှိုးပျောက်ဘဲ၊ တိုးတောက်စေချင်၊ သုတ်သင်သူသည်။ ဇီဝိတံ-လွန်စွာစုံမက်၊ ကိုယ့်အသက်ကို၊ အပ္ပေဝ ဇဟေ-မပုံတဝံ၊ ရှိတရှိဖြင့်၊ တွန့်ကာလွန်ကာ၊ စွန့်လိုက်ရစေကာမူ၊ လောကနာထေန-ဗြဟ္မာလူနတ် မြတ်ထက်မြက်သည့်၊ နတ်နတ်ထိပ်တား၊ ဖဘုရားသည်။ ပညတ္တံ-အာဏာတော်မြတ်၊ မိန့်တော်မှတ်၍၊ ပညတ်ထုတ်ဖော်၊ ဟောပြောတော်မူအပ်သော၊ သီလသံဝရံ-ကိုယ်နှုတ်နှစ်ထွေ၊ ချုပ်တည်းစေဖို့၊ ကုဋေကိုးထောင်၊ ကျော်ခေါင်မြင့်မီး၊ သီလတော်ကြီးကို၊ န ဘိဇ္ဇန္တ-အမိန့်တော်ချက်၊ ဦးထိပ်ရွက်၍၊ မဖျက်မိစေ၊ စောင့်စည်းသင့်ပေသတည်း။

# အခြေခံနိဂါန်း

## အာပတ်ခုနစ်မျိုး ပြခန်း

အာပတ်။ ။ “အာပတ္တိ” ဟူသောပါဠိကို “အာပတ်” ဟုခေါ်၏။ “ရဟန်း များရောက်ထိုက်သောအပြစ် ( တစ်နည်း )- အပြစ်သင့်ခြင်း = အပြစ်ရောက် ခြင်း” ဟု ဆိုလို၏။ ထိုအာပတ်သည် ပါရာဇိက၊ သံဃာဒိသေသ်၊ ထုလ္လစ္စဉ်း၊ ပါစိတ်၊ ပါဠိဒေသနိယ၊ ဒုက္ကဋ်၊ ဒုဗ္ဘာသိတ၊ ဤသို့အားဖြင့် ၇-မျိုးရှိသည်။

ပါရာဇိက။ ။ ဤအာပတ်သို့ရောက်သော ( ဤအာပတ်သင့်သော ) ရဟန်း သည် သာသနာတော်မှ ဆုံးရှုံးရတော့၏။ “လူဖြစ်ရှုံးသူ” ဟု ဆိုရလောက် အောင် ဖောက်ပြန်ပျက်စီးနေသူသည် လူရာမဝင်တော့သကဲ့သို့ ထို့အတူ ရဟန်းအပြစ် ဆုံးရှုံးလောက်အောင် ပါရာဇိက အာပတ်သင့်နေသူသည် ရဟန်းအရာမဝင်တော့ချေ။ ရဟန်းကောင်းတို့က ထိုသူနှင့် အပေါင်းအသင်း မလုပ်ကြရတော့ပြီ။ ထို့ကြောင့် ဤအာပတ်သည် ကျူးလွန်သော ရဟန်းကို သာသနာတော်မှ ဆုံးရှုံးစေတတ်သောကြောင့် “ပါရာဇိကအာပတ်” မည်၏။ [ ပရာဇေတိ-သာသနာတော်မှ ဆုံးရှုံးစေတတ်၏။ ဣတိ-ထို့ကြောင့်၊ ပါရာဇိ- ကာ-ပါရာဇိက မည်၏။ ]

ပါရာဇိကန္တိ ယံ ဝုတ္တံ၊  
တံ သုဏောဟံ ယထာတထံ၊  
စုဘော ပရဒ္ဓေါ ဘဠောစ၊  
သဒ္ဓမ္မာ ဟိ နိရက်ခတာ၊  
သံဝါသောပိ တဟိ နတ္ထိ၊  
တောဒနတံ ဣတိ ဝုစ္စတိ။

အကြင်အာပတ် “ပါရာဇိက” ဟု ဆိုအပ်၏။ ထိုအာပတ် (အကြောင်း) ကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ နားထောင်ပါလော့။ ပါရာဇိက အာပတ်သင့်သောပုဂ္ဂိုလ် သည် သူတော်ကောင်းတရားမှ ရှေ့သွား၏။ ချွတ်ယွင်းသွား၏။ လျောကျ သွား၏။ သူတော်ကောင်းတရားမှ ကင်းကွာအောင်လည်း အပြုခံရ၏။ ထို ပါရာဇိက ကျသူနှင့်အတူတကွ ( ကံကြီး၊ ကံငယ်ကိစ္စ၌ ) ပေါင်းသင်းခွင့်လည်း မရှိတော့။ ထို့ကြောင့် ဤအာပတ်ကို “ပါရာဇိက” ဟု ခေါ်ဆိုအပ်လေ သည်။ ... ပရိဝါပါဠိတော်။ ✓

မှတ်ချက်။ ။ “အပေါင်းအသင်းမလုပ်” ဟူသည်ကား ရဟန်းခံစသော ကိစ္စ ကြီးငယ်ဟူသမျှ၌ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို ရဟန်းတစ်ပါး အရေအတွက်အဖြစ် ဖြင့် ထည့်သွင်း၍ မပါဝင်စေရ။ ပါရာဇိကကျရောက်နေသော ရဟန်း



### အခြေခံနိဒါန်း

(က)

သံဃာဒိသေသောတိ ယံ ဝုတ္တံ၊  
 တံ သုဏော ဟိ ယသာတထံ၊  
 သံဘောစ ဒေတိ ပရိဝါသံ၊  
 မူလာယ ပဋိကဿတိ၊  
 မာနတ္တံ ဒေတိ အဗ္ဗေတိ၊  
 တေ နေတံ ဣတိ ဝုစ္စတိ။

အကြင် အာပတ်ကို “သံဃာဒိသေသံ” ဟု ဆိုအပ်၏။ ထိုအာပတ် (အကြောင်း)ကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ နားထောင်ပါလော့။ (ထိုအာပတ်သင့်၍ အာပတ်မှ ထလိုသူအား) သံဃာသည်သာ ပရိဝါသံ ပေးရ၏။ အရင်းသို့ ပြန်၍ ငင်ရ၏။ မာနတ်ပေးရ၏။ အဗ္ဗာန် သွင်းရ၏။ ထို့ကြောင့် (ထိုသို့ အစ အလယ် အဆုံး ၃-ပါးလုံး၌ သံဃာပါဝင်ရသောကြောင့်) ဤအာပတ်ကို “သံဃာဒိသေသံ” ဟု ခေါ်ဆိုအပ်လေသည်။ ... ပရိဝါပါဠိတော်၊ ဂါထာ သင်္ဂဏိက။

ဗုဒ္ဓစဉ်း။ ။ “ထုလ္လစ္စယ” ဟူသော ပါဠိကို “ထုလ္လစ္စဉ်း” ဟု ခေါ်၏။ (ထုလ + အစ္စယ)။ ပါရာဇိကအာပတ်သင့်သူသည် ရဟန်းအဖြစ်ကို စွန့်လွှတ်မှ (လူအဖြစ်နှင့်ဖြစ်စေ၊ သာမဏေအဖြစ်နှင့် ဖြစ်စေနေမှ) စင်ကြယ်၏။ သံဃာ ဒိသေသံ အာပတ်သင့်သော ရဟန်းသည် ပရိဝါသံ မာနတ်ကျင့်၍ အဗ္ဗာန် သွင်းပြီးမှ စင်ကြယ်၏။ ထုလ္လစ္စဉ်း စသော အောက် အာပတ် ၅-ပါးတွင် တစ်ပါးပါးသင့်သော ရဟန်းကား အခြား ရဟန်း တစ်ပါးအထံ (၂-ပါး၊ ၃-ပါးနှင့် သံဃာ့အထံလည်း ဖြစ်နိုင်၏။) “တပည့်တော်မှာ မည်သည့်အာပတ် သင့်ပါသည်” ဟု ပြောရုံမျှဖြင့် စင်ကြယ်၏။ ဤသို့ပြောခြင်းကို “ဒေသနာ = ပြောခြင်း၊ ဒေသနာ = ကြားခြင်း” ဟု ခေါ်ကြ၏။

ထိုသို့ ဒေသနာပြောရုံမျှဖြင့် စင်ကြယ်သော အာပတ် ၅-ဖုံတို့တွင်ကား ဤ ထုလ္လစ္စဉ်း အာပတ်သည် အရုန့်အရင်း အကြမ်းတမ်းဆုံး အပြစ်တည်း။ ထို့ကြောင့် “ထုလော + ရုန့်ရင်းကြမ်းတမ်းသော + အစ္စယော - အပြစ်တည်း” ဟူသော ဝိဂ္ဂိုဟ်အရ “ထုလ္လစ္စယ” ဟု အမည်ရလေသည်။ [သဒ္ဒါနည်းအရ “ထု” ၌ ရသပြု။] ဤစကား အစဉ်ဖြင့် “သံဃာဒိသေသံ အာပတ်” ကို “ဝုဠာနဂါမ်အာပတ်” ဟု လည်းကောင်း၊ ထုလ္လစ္စဉ်းစသော အောက်အာပတ် ၄-ဖုံကို “ဒေသနာဂါမ် အာပတ်” ဟု လည်းကောင်း ဝိနည်းအခေါ် မှတ်ခဲ့

(တ) ဘုရားဥပဒေတော်ကြီး

ပါဠိတော်။ [ဝုဠာန-ပရိဝါသ် စသည်ကျင့်မှ ထမြောက်ခြင်းသို့ + ဂါမိနီ(ဂါမ်)-  
ရောက်စေနိုင်သော အာပတ်၊ ဒေသနာ-အချင်းချင်း ပြောပြရုံဖြင့် + ဂါမိနီ  
(ဂါမ်)-စင်ကြယ်ခြင်းသို့ ရောက်စေနိုင်သော အာပတ်။]

ထုလ္လစ္စယန္တိ ယံ ဝုတ္တံ၊  
တံ သုဏောဟိ ယထာတထံ၊  
ကေဿ မူဇလ ယော ဒေသေတိ၊  
ယောစ တံ ပဋိဂ္ဂဏတိ၊  
အစ္စယော တေန သမော နတ္ထိ၊  
တေနေတံ ဣတိ ဝုစ္စတိ။

အကြင် အာပတ်ကို “ထုလ္လစ္စဦး” ဟု ဆိုအပ်၏။ ထိုအာပတ် (အကြောင်း) ကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ နားထောင်ပါသော၊ ရဟန်းတစ်ပါးအထံ၌ အကြင် ရဟန်းသည် ဒေသနာ ပြော၏။ အကြင်ရဟန်းကလည်း ထိုအာပတ်ကို လက်ခံ ၏။ ထိုရဟန်း ၂-ပါးတို့ ပြောအပ်၊ ခံယူအပ်သော အပြစ်တို့တွင် ထိုအပြစ်နှင့် တန်းတူ ရန်ရင်းသော အပြစ်မရှိ။ ထို့ကြောင့် ဤအာပတ်ကို “ထုလ္လစ္စဦး” ဟု ခေါ်ဆိုအပ်လေသည်။ ပရိဝါပါဠိတော်၊ ဂါထာ သင်္ဂဏိက။

ပါဠိတော်။ ။ “ပါစိတ္တိယ” ဟူသော ပါဠိကို “ပါစိတ်” ဟု ခေါ်၏။ [စိတ္တံ + ပါတိယ။] လွန်ကျူးလိုသော စိတ်ဖြင့် ဤအာပတ်သင့်သောအခါ ကုသိုလ် စိတ်များ မရှိတော့ရကား ဤအာပတ်သည် ကုသိုလ်စိတ်ကို ကျစေ (ပျောက် စေ၊ ပျက်စေသည် မည်၏။ ထို့ကြောင့် “စိတ္တံ-ကုသိုလ်စိတ်ကို ပါတေတိ- ကျစေတတ်၏” ဟူသော ဝိဂ္ဂိုဟ်နှင့်အညီ “ပါစိတ္တိယ” ဟု အမည်ကို ဘုရားရှင် ပညတ်တော်မူခဲ့လေသည်။ [“စိတ္တပါတိယ” ဟု မူလပုဒ်ရင်း ရှိသော်လည်း “ပါတိယ” မှ (တ)ကိုချေ၊ ပါနှင့် စိတ္တကို ရှေ့နောက်ပြန်စေ၍ “ပါစိတ္တိယ” ဟု ပြီးစေရသည်။]

ပါစိတ္တိယန္တိ ယံ ဝုတ္တံ၊  
တံ သုဏောဟိ ယထာတထံ၊  
ပါတေတိ ကုသလံ ဓမ္မံ၊  
အရိယမဂ္ဂံ အပရဇ္ဈတိ၊  
စိတ္တသမ္မောဟနဋ္ဌာနံ၊  
တေနေ တံ ဣတိ ဝုစ္စတိ။

အခြေခံနိဒါန်း

(၈)

အကြင်အာပတ်ကို “ပါဝိတိယ” ဟု ဆိုအပ်၏။ ထိုအာပတ် (အကြောင်း) ကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ နားထောင်ပါလော့။ အကြင်အာပတ်သည် ကုသိုလ် တရားကို (ကုသိုလ်စိတ်ကို) ကျစေတတ်၏။ အရိယမဂ်ကို ဖျက်ဆီးတတ်၏။ စိတ် တွေဝေခြင်း၏ အကြောင်းလည်း ဟုတ်၏။ ထို့ကြောင့် ဤအာပတ်ကို “ပါဝိတိ” ဟု ခေါ်ဆိုအပ်လေသည်။... ပရိဝါပါပိဋ္ဌိတော်၊ ဂါထာသင်္ဂဏိက။

ပါဠိဒေသနီ။ ။ “ပါဠိဒေသနီယံ” ဟူသောပါဠိကို “ပါဠိဒေသနီ” ဟု ခေါ်နေကြ၏။ အခြားအာပတ်များကို ဒေသနာပြောသလို မပြောရဘဲ “ဂါရယံ အာဝုသော ဓမ္မံ အာပဇ္ဇိံ အသပ္ပာယံ ပါဠိဒေသနီယံ၊ တံပါဠိဒေသေ မိ” စသည်ဖြင့် သီးခြားဒေသနာ ပြောရသောကြောင့် “ပါဠိ(ဝိသံ)သီးခြား + ဒေသေတဗ္ဗာ ပြောထိုက်၏” ဟူသော ဝိဂြိုဟ်နှင့်အညီ “ပါဠိဒေသနီယံ” ဟု ဖြစ်၏။ ထို့နောက်မှ “ပါဠိဒေသနီယံ ယေဝ ပါဠိဒေသနီယံ” ဟု သုတ္တတဒ္ဓိတ် ဆင့်ရသည်။

ပါဠိဒေသနီယန္တိ ယံ ဝုတ္တံ၊  
တံ သုဏောဟိ ယထာတထံ၊  
ဘိက္ခု အညာစာကော သန္တော၊  
ကိစ္ဆာ လဒ္ဒါယ ဘောဇနံ၊  
သာမံ ဂဟေတွာ ဘုဇ္ဇေယျ၊  
ဂါရယန္တိ ပဝုစ္စတိ။

အကြင်အာပတ်ကို “ပါဠိဒေသနီယံ” ဟု ဆိုအပ်၏။ ထိုအာပတ် (အကြောင်း) ကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ နားထောင်ပါလော့။ ရဟန်းတစ်ပါးသည် ဘိက္ခုနီနှင့် ဆွေမျိုးမတော်ပါဘဲ ခဲခဲယဉ်းယဉ်းရှာမှ ရရှာသောဘိက္ခုနီ၏ ဘောဇနံ (အစာ) ကို ကိုယ်တိုင်ယူ၍စားအံ့။ ထိုစားမှုကို ကဲ့ရဲ့ဖွယ်ဟု ဆိုအပ်၏။... ဤသို့ စသည်ဖြင့် ပရိဝါဂ်၌ ဂါထာများစွာလာလေသည်။

ဒုက္ကန္တိ။ ။ “ဒုက္ကတ” ဟူသော ပါဠိကို “ဒုက္ကန္တိ” ဟု ခေါ်၏။ [ဒု+ကတ၊] လိမ်၍ပြောခြင်း၊ ဆဲခြင်း၊ ရန်တိုက်ပေးခြင်းစသော မကောင်းမှု အငယ်များကို “ဒုဠု-မကောင်းသဖြင့်၊ တစ်နည်း၊ ဝိရူပံ - ဖောက်ဖောက်ပြန်ပြန် + ကတံ- ပြုအပ်၏” ဟူသော ဝိဂြိုဟ်နှင့်အညီ “ဒုက္ကန္တိ” ဟု ခေါ်ရ၏။ ထိုမကောင်းမှု ကြောင့် သင့်ရောက်အပ်သော အာပတ်ကိုလည်း (အကြောင်းအမှု၏အမည်

( ၅ )

ဘုရားဥပဒေတော်ကြီး

ကိုအကျိုးအာပတ်ပေါ် တင်စား၍ ကာရဏူပစာရအားဖြင့်) “ဒုက္ခဋ္ဌ”ဟု ပင် ခေါ်ရတော့သည်။ [ဈာန်မရဘဲ ဈာန်ရ၏ဟု ပြောခြင်းစသော အကြီး အကျယ် လိမ်မူများကိုမူ ပါရာဇိက အာပတ်စသည်ဖြင့် ကြီးလေးသောအပြစ် များဟု ပညတ်တော်မူသည်။]

ဒုက္ခဋ္ဌံ ဣတိ ယံ ဝုတ္တံ၊  
တံ သုဏောဟိ ယထာတထံ၊  
အပရဒံ ဝိရဒံစ၊  
ခလိတံ ယဉ္ဇ ဒုက္ခဋ္ဌံ၊  
ယံ မနုဿော ကရေ ပါပံ၊  
အာဝီဝါ ယဒိဝါ ရဟော၊  
ဒုက္ခဋ္ဌန္တိ ပပေဒေန္တိ၊  
တေနေတံ ဣတိ ဝုစ္စတိ။

အကြင်အာပတ်ကို “ဒုက္ခဋ္ဌ” ဟု ဆိုအပ်၏။ ထိုအာပတ်ကို (အကြောင်း) ကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ နားထောင်ပါလော့။ အကြင်အမှုကို မကောင်းသဖြင့် (ဖောက်ဖောက်ပြန်ပြန်) ပြုအပ်၏။ ထိုအမှုသည် (ဘုရားဟောတော်မူတိုင်း မပြုအပ်သည့်အတွက်ကြောင့်) အပြစ်ဖြစ်၏။ ကုသိုလ်ကောင်းမှုကိုလည်း ဖျက် ဆီးရာရောက်၏။ အရိယမဂ်လမ်းမှ ချွတ်ချော်၏။ လူတစ်ယောက်သည် သူတစ် ပါး၏ မျက်မှောက်ဖြစ်စေ၊ မျက်ကွယ်ဖြစ်စေ အကြင်မကောင်းမှုကို ပြုအံ့။ ထိုမကောင်းမှုကို “ဒုက္ခဋ္ဌ” ဟု ပြောဆိုကြ သိစေကြ၏။ ထို့ကြောင့် ဤအာ ပတ်ကို “ဒုက္ခဋ္ဌ” ဟု ဆိုအပ်လေသည်။ ... ပရိဝါပါဠိတော်။

ဒုဗ္ဘာသီ။ ။ “ဒုဗ္ဘာသိတ” ဟူသောပါဠိကို “ဒုဗ္ဘာသီ” ဟု ခေါ်နေကြ၏။ [ဒု-မကောင်းသဖြင့် + ဘာသိတ-ပြောဆိုအပ်သော စကား၊] စိတ်ဆိုး၍ ဆဲခြင်းမျိုးမဟုတ်ဘဲ၊ ပြောင်လှောင်လိုသဖြင့် အမျိုးနှင့်စပ်၍ဖြစ်စေ၊ အတတ် ပညာနှင့်စပ်၍ဖြစ်စေ “ဟေး... စဏ္ဍာလကြီး လာပြီကွ၊ -ပညာရှိကြီး ပြောပါ လိမ့်မယ်” စသည်ဖြင့် ပြောဆိုအပ်သောစကားကို “ဒုဗ္ဘာသိတ” ဟု ခေါ်၏။ ထိုစကားကြောင့် သင့်ရောက်အပ်သော အာပတ်ကိုလည်း (ဥပစာတင်စား၍) “ဒုဗ္ဘာသိတ အာပတ်” ဟု မိန့်တော်မူအပ်လေသည်။

### အခြေခံနိဒါန်း

(၀)

ဒုဗ္ဘာသိတန္တိ ယံ ဝုတ္တံ၊  
 တံ သုဏောဟိ ယထာတထံ၊  
 ဒုဗ္ဘာသိတံ ဒုရာဘဋ္ဌံ၊  
 သံကိလိဋ္ဌဉ္စ ယံပဒံ၊  
 ယဉ္စ ဝိညှ ဂရဟန္တိ၊  
 တေနေတံ ဣတိ ဝုစ္စတိ။

အကြင်အာပတ်ကို “ဒုဗ္ဘာသိတ” ဟု ဆိုအပ်၏။ ထိုအာပတ် (အကြောင်း) ကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ နားထောင်ပါလော့။ မကောင်းသဖြင့် ပြောဆိုအပ်သော စကားသည် ဒုဗ္ဘာသိတမည်၏။ အကြင် ပုဒ်ဗျည်း (စကား)သည် (ပြောင်မှု၊ လှောင်မှုဖြစ်၍) ညစ်ညမ်းဆိုးဝါး၏။ အကြင်စကားမျိုးကို ပညာရှိတို့လည်း ကဲ့ရဲ့ကြ၏။ ထို့ကြောင့် ထိုစကားကို (ထိုစကားကြောင့် သင့်ရောက်အပ်သော အာပတ်ကို) “ဒုဗ္ဘာသိတ” ဟု ဆိုအပ်လေသည်။ ပရိဝါပါဠိတော်၊ [ယောဇနာဋ္ဌိယံ၊ ယဉ္စတိကို “ယသ္မာ” ဟု ချည်းဖွင့်လေ၏။]

န ဆင့် ဆင့် အပြစ်ကြီးပုံ။ ။ ဤအာပတ် ၇-ဖုံတို့တွင် ဒုဗ္ဘာသိတထက် ဒုက္ကဋ္ဌသည် အပြစ်ကြီးလေး၏။ ဒုက္ကဋ္ဌထက် ပါဠိဒေသနီ၊ ပါဠိဒေသနီထက် ပါစိတ်၊ ပါစိတ်ထက် ထုလ္လစဉ်းသည် အစဉ်အတိုင်း အပြစ်ကြီးလေး၏။ သံဃာဒိသေသ်ကား ထုလ္လစဉ်းထက် အပြစ်ကြီးသောကြောင့် သံဃာ့အထံ၌ သာ ထိုအပြစ်ကို ဖြေရသည်။ ပါရာဇိကအာပတ်သည်ကား ရိုးရိုးဖြေရုံနှင့် မပြေနိုင်တော့ရကား ရဟန်းအဖြစ်ကို စွန့်လွှတ်လိုက်မှသာ ထိုအပြစ်ကျေလေတော့၏။ ယခုအခါ ထိုအာပတ်များကို ဝိနည်း ပါဠိတော် အခြေတည်၍ ညွှန်ပြပေအံ့။





# ဘုရားဥပဒေတော်ကြီး

၁။ ပါရာဇိကအခန်း

က။ မေထုနဓမ္မပါရာဇိက  
မူလပညတ်

အမှုသည်-ရှင်သုဒိန်။

အမှု-ဇနီးဟောင်း၌ မေထုနဓိဝံမှု။

ရဟန်းပြုခဲ့ပုံ

အရှင်သုဒိန်မည်သော ရဟန်းတော်သည် သာမညပုဂ္ဂိုလ် မဟုတ်၊ ဝေသာလီပြည် ကလန္ဒုရွာဝယ် ကုဋေလေးဆယ် ကြယ်ဝသော ကလန္ဒု သေဋ္ဌေး၏သားတည်း။ သူသည် ကိစ္စတစ်စုံတစ်ခုအတွက် ဝေသာလီမြို့၌ ရောက်နေစဉ် ဘုရားရှင်၏တရားတော်ကို ကြားနာနေရင်း စဉ်းစားမိသည်မှာ- “ဤတရားတော်လာသည့်အတိုင်း နေထိုင်ကျင့်ကြံဖို့ ကိစ္စသည် လူ့ဘောင်မှာ မဖြစ်နိုင်၊ ရဟန်းပြုမှသာ တရားတော် အတိုင်း နေနိုင်မည်” ဤသို့ ကြံစည်စဉ်းစား၍ တရားတော်အပြီး၌ ဘုရားရှင်ထံ ရဟန်း ပြုပေးပါရန် ခွင့်တောင်းလေသည်။

ထိုအခါ ဘုရားရှင်သည် “မိဘတို့ခွင့်မပြုအပ်သော သားကို ရဟန်းပြု မပေးကောင်း” ဟု မိန့်တော်မူလေသော် မိဘတို့နေရာ ကလန္ဒုရွာသို့ ပြန်၍ “ရဟန်းပြုခွင့် ပေးပါရန်” မိဘတို့ထံ ခွင့်တောင်းလေသည်။ သူ၏မိဘတို့သည် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များမဟုတ်ကြ၊ သားတစ်ယောက်တည်းသာရှိသည်။ ထို့ကြောင့်



အခန်း ]

မေထုနဓမ္မပါရာဇိက

ပြောဆို ပယ်မြစ်နေသောကြောင့် နက်ဖြန် အိပ်ယာခွဲဖို့ရန် မှာတားသွား  
လေသည်။

ပစ္စည်းဖြင့်  
ဖြားယောင်းပုံ

နက်ဖြန်နံနက်၌ကား သေဋ္ဌေးကြီးသည် ရှေ့ပုံ ငွေပုံ  
ကိုလက်ခုပ်တစ်ဖောင်လောက်စီဖြင့်အောင်ပံ့၍ ထိုရှေ့ပုံ  
ငွေပုံ နှစ်ပုံတို့၏ အလယ်မှာနေရာခင်းပြီးလျှင် ချွေးမ  
(ရှင်သူဒိန်၏ ဇနီးဟောင်း) ကိုလည်း ရှင်သူဒိန် သဘောအကျဆုံး တန်ဆာ  
များကို ဆင်ထားဖို့ရန် သတိပေးပြီးနောက် ရှင်သူဒိန်အလာကို စောင့်မျှော်  
နေလေသည်။ ရှင်သူဒိန် ရောက်လာသောအခါ ထိုရှေ့ပုံငွေပုံများကို ပြ၍  
“ချစ်သား... ဟောဒီ ရှေ့ပုံနှင့် ငွေပုံသည် သားရဲမိခင်နှင့် လက်ထပ်စဉ်က  
သနပ်ခါးပန်းပန်ဖိုး အဖြစ်ဖြင့် သားရဲဘိုးဘွားများက မိခင်ကို ပေးလိုက်တဲ့  
ဥစ္စာကလေးများ ဖြစ်ပါတယ်။ ဘိုးဘွားမိဘ ဒာသမ္မအနှစ်နှင့် ကူးသန်း  
ရောင်းဝယ်သူ ရရှိတဲ့ ပစ္စည်းတွေမှာ မရတတ်နိုင်အောင် များပါတယ်၊  
လူထွက်ပြီး ကုသိုလ်ကောင်းမှုပြုချင်တိုင်းပြုနိုင်ပါတယ်၊ လူထွက်ပါတော့” ဟု  
ဖျောင်းဖျ ပြောဆို လေသည်။ ထိုအခါ ရှင်သူဒိန်က လူထွက်နိုင်တဲ့  
အကြောင်း အလွန်မို့ လျော်၍ သာသနာတော်မှာ နေကြောင်းကို ပြောပြ  
သော်လည်း မရသဖြင့် တတိယအကြိမ်မှာ— “ဖခင် ဆွဲမထုတ်ဘူးဆိုလျှင်  
စကားတစ်ခွန်းလောက် ပြောစမ်းချင်တယ်” အစချီ၍ “ပြောတာပေါ့” ဟုခွင့်  
ပြုသောအခါ— “ဖခင်... ဖခင်၏ရှေ့ငွေစသော ရဟနာတွေကို အိတ်ကြီးတွေမှာ  
ထည့်၍ လှည်းပေါင်းများစွာဖြင့် တိုက်ထုတ်ပြီးလျှင် ဂင်္ဂါရေလယ်ကျော၌  
မျှောပစ်လိုက်ပါ။ အဲသလိုမျှ ပစ်လိုက်ခြင်းက ဖခင်မှာ စိုးရိမ်ကြောင့်ကြ  
ကင်း၍ ချမ်းသာခြင်း ဖြစ်ပါလိမ့်မည်” ဟု ပြောလေသည်။

ဇနီးဟောင်း  
ဖြားယောင်းပုံ

ထိုစကားကို ကြားရ၍ အလွန် စိတ်မချမ်းသာသော  
သေဋ္ဌေးကြီးသည် ချွေးမကို ဖြားယောင်းခိုင်းရလေ  
တော့၏။ ထိုအခါ အခန်းတွင်းမှ ထွက်ချင်ပါလျက်  
ယောက္ခမများအပြစ်တင်မည်စိုး၍ မထွက်ဝံ့သောဇနီးဟောင်းသည် အကောင်း  
ဆုံး ဝတ်ဆင်၍ ထွက်လာပြီးလျှင် အရှင်သူဒိန်၏ ခြေကိုဖက်၍\* အရှင်သား

\* ဘုရားသာသနာ တည်ထောင်ခါစ၌ ငင်းညို မင်းသား သေဋ္ဌေး သူကြွယ်  
သားတွေ ရဟန်းပြုသွားကြသောအခါ အမျိုးသမီးများနယ်၌ အသွယ်သွယ်ထင်မြင်  
ချက် ပေးကြရာဝယ် နောက်ဆုံး၌ “ဒီအမျိုးသားတွေဟာ ငါတို့ကက်သာသော  
နတ်ကညာတွေကို လိုချင်ကြသဖြင့် ငါတို့ကိုဖယ်ထား၍ ရဟန်းပြုသွားကြတာ ဖြစ်  
တယ်” ဟု အတည်ပြု မှတ်ချက်ချထားလေသည်။

အရှင်သားတို့ မျော်မှန်းပြီးနေတဲ့ နတ်ကညာတွေဆိုတာ ဘယ်လောက် များလှပါသလဲ” ဟု သူ့စိတ်ထဲမှာ မခံချည့် မခံသာ ဖြစ်နေသော အကြောင်းအရာကိုပင် မေးရှာလေတော့သည်။ ထိုအခါ ရှင်သုဒ္ဓိန်သည် တရားရင်ပီပီ တည်ကြည်သောစိတ်ဖြင့် “နုမ... နတ်ကညာတွေကိုမှန်းပြီးရဟန်း အကျင့်ကို ကျင့်နေတာမဟုတ်ပါ” ဟု ပြောလေသော် .. “ဇနီး ဖြစ်ပါလျက် (နုမ)ဟု အခေါ်ခံရလေခြင်း၊ ငါ့မျော်လင့်ချက်တွေ ကုန်ပါပေါ့” ဟု တွေး၍ အဆွေးကြီးဆွေးကာ ထိုနေရာမှာပင် မူးမိုက် လဲသွားရှာလေသည်။ [သူ့မျော်လင့်ချက်ကား “နောက်ထပ် ပေါင်းရလိမ့်ဦးမည်၊ ပေါင်းရလို့ရှိလျှင် သားသမီးရ၍ ဒီအမေအနှစ်တွေ ငါပိုင်ဖြစ်နိုင်သည်” ဟူသော မျော်လင့်ချက် တည်း။ “နုမ” ဟူသော အသုံးအနှုန်းမှာ မောင်နုမအရင်းလို သဘော ထားသဖြင့် “ဇနီး” မဖြစ်နိုင်တော့ကြောင်းကိုပြသော ရှေးသုံး စကားလုံး ဖြစ်သည်။]

ထိုအခါ မယ်တော်ကြီး ပြောသည်မှာ— “ငါ့သား.... မယ်တော်ကြီး သားမျိုးစေ့တွေ ဟု ကယ်လုံမထွက်နိုင်လျှင် ရဟန်းဘဝမှာပင် ပျော်ရွှင် စွာ နေပါတော့၊ သို့သော် သားသမီးမရှိသော ပစ္စည်း တွေကို ငါတို့သေလျှင် လိမ္မော်မင်းတို့ သိမ်းရစ်ပါလိမ့်မယ်။ သားတစ်ယောက် လောက်ရရှိ သားမျိုးစေ့ဘဲပေးပါတော့” ဟု နောက်ဆုံး ပူဆာခြင်းမျိုးဖြင့် ပူဆာလေသော်၊ ဘုရားပညတ်တော်မူပြီးသော သိက္ခာပုဒ်လည်း မရှိသေး သဖြင့် အပြစ်ရှိလိမ့်မည်မထင်သောကြောင့် “သူတို့၏ နားပူနားဆာလုပ်ခြင်းမှ အေးစေတော့” ဟု သဘောထား၍ “ဒီကိစ္စလောက်တော့ ကူညီနိုင်ပါရဲ့” ဟု ဝန်ခံပြီးလျှင် မိမိနေရာမဟာဝုန်တော့သို့ မယ်တော်ကြီးနှင့် အတူလာသော ဇနီးဟောင်းအား သားမျိုးစေ့ပေးမိလေသည်။

ထိုကဲ့သို့ သားမျိုးစေ့ပေးပြီးနောက် အရှင်သုဒ္ဓိန်ကိုယ်တိုင် သိက္ခာပုဒ်ပညတ်ရုံ ( “သာသနာတော်နှင့် မလျော်သော အမှုကို ငါပြုမိပေါ့” ဟု) နောင်တ-ရသဖြင့်မစားနိုင်၊ မသောက်နိုင်တမိုင်တိုင်နှင့် ပိန်ချိုးနေသော ခန္ဓာကိုယ်ကို သီတင်းသုံးဘော်တို့မြင်ကြ၍ အကြောင်းကိုဖမ်းကြလေရာ သူ၏ ဖြစ်ပျက်ပုံကို အလုံးစုံပြောပြရှာလေသည်။ ထိုအခါ ကြားရသော ရဟန်းတော် များလည်း အပြစ်တင်ကြ၍ ဘုရားရှင်အား လျှောက်ကြလေသော်၊ ဘုရား ရှင်လည်း ရှင်သုဒ္ဓိန်အား ကဲ့ရဲ့ပြစ်တင်တော်မူ၍ ...

“ယောပန ပန ဘိက္ခု မေထုန်ဓမ္မံ ပဋိသေဝေယျ၊ ပါရာ- ဇိကော ဟောတိ အသံဝါသော” ။

အခန်း ]

မေထုန်ဓမ္မပါရာဇိက

“အကြင်ရဟန်းသည် မေထုန်မှီဝဲအံ့၊ ထိုရဟန်းသည် ပါရာဇိကကျ၍ ရဟန်းကောင်းတို့နှင့် ကံကြီးကံငယ် ပေါင်းသင်းခွင့်မရှိစေရ”...ဟု ပထမ ပါရာဇိကသိက္ခာပုဒ်ကို ရှေးဦးစွာ (အပြည့်အစုံမဟုတ်သေးဘဲ) ပညတ်တော် မူရလေသည်။

◦တ္ထိ၍ ဖတ်ချက်။ ။ ဤဝတ္ထု၌ အရှင်သုဒိန်သည် မိမိကိုယ်တိုင် သဒ္ဓါဆန္ဒပြင်းပြ သော သူတော်ကောင်း ဖြစ်ပါလျက် မယ်တော်ကြီး ပူဆာချက် ကြောင့် သာသနာတော်နှင့် မလျော်သောအမှုကို ပြုမိရလေ၏။ [အပေါင်းအသင်း မကောင်း၍ ပျက်စီးခြင်းမျိုးပင်တည်း၊] ထို ကျူးလွန်မိသော ဖြစ်မှုကြောင့်ပင် နောင်တ-ကြီးစွာဖြင့် တစ်ဘဝလုံး လူဖြစ်ရှုံးကာ တရားထူးမရတော့ချေ၊ မိမိမျိုးစေ့ ပေးလိုက်သော သားကလေးနှင့်မိခင်တို့ကား နောင်အခါ သာ သနာဘောင်သို့ ဝင်လာကြ၍ သားအမိ ၂-ဦးလုံးပင် ရဟန္တာ ဖြစ်ကြပေသည်။

### ပထမ အနုပညတ်

အမှုသည် - တောကျောင်းဘုန်းကြီး။  
အမှု - မျောက်မကိုမှီဝဲမှု။

တောကျောင်းဘုန်းကြီး ဝေသာလီပြည် မဟာဝန်တော်၌ တောကျောင်း ဖြစ်ထွေ ဘုန်းကြီးတစ်ပါးကား မျောက်မကြီးတစ်ကောင်ကို ထမင်းမုန့်စသည်ကျွေး၍ အတော်ယဉ်ပါးသည့်အခါ ထိုမျောက်မ၌ မေထုန်မှီဝဲလေ့ရှိ၏။ အခါတစ်ပါး၌ အာဂန္တုက ရဟန်းတော် များသည် အခြားရဟန်းတို့ ဆွမ်းခံချိန်တွင် ကျောင်းစဉ်လှည့်၍ ကြည့်ရှုကြ လေရာ၊ ထိုမျောက်မကြီးသည် ထိုရဟန်းတို့ကိုမြင်၍ သူ့ဘုန်းကြီးရှေ့၌ ပြုနေ ကျဖြစ်သော “အမြီးနန်ခြင်း၊ ခါးကိုကွပ်ပေးခြင်း” အမှုအရာကို ပြလေသည်။ ထိုအခါ ထိုတောကျောင်းဘုန်းကြီးအပေါ် မယုံသင်္ကာဖြစ်ကြသောကြောင့် ပုန်းအောင်း ချောင်းနေကြလေသည်။ ထိုဘုန်းကြီးလည်း ဆွမ်းခံပြန်လာပြီး နောက် တချို့ ကိုသူစား၍ တချို့ ကိုသူ မျောက်မကြီးအားပေးပြီးလျှင် ရှေး ရှေး နေ့များ၌ ကျင့်နေကျအတိုင်း မျောက်မကြီး၌ ကျင့်လေတော့၏။

ထိုအခါ ပုန်းအောင်းနေသော ရဟန်းများထွက်လာ၍ “သိက္ခာပုဒ် ပညတ်ထားတယ်မဟုတ်လား၊ ဘာပြုလို့ သည်လို့ကျင့်ရသလဲ” ဟု အပြစ်ဘင် ကြလေရာ၊ တောကျောင်းဘုန်းကြီးက “သိက္ခာပုဒ် ပညတ်ထားတာက လူမိန်းမအတွက်သာဖြစ်တယ်၊ တိရစ္ဆာန်မအတွက်မဟုတ်ဘူး” ဟု ငြင်းချက်

၆

ဘုရားဥပဒေတော်ကြီး

[ ပါရာဇိက

ထုတ်လေသော်၊ ဘုရားအထံတော်ရောက်ကြ၍ ဘုရားရှင်က ထိုတောကျောင်း  
ဘုန်းကြီးကို များစွာရှုတ်ချတော်မူပြီးလျှင် အနုပညတ်ထပ်၍ ..

“ယော ပန ဘိက္ခု မေထုနံ ဓမ္မံ ပဋိပေဝေယျ၊ အန္တမသော  
တိရစ္ဆာနဂတဿပိ ပါရာဇိကော ဟောတိ အသံဝါသော”။

“အကြင်ရဟန်းသည် မေထုန်မှီဝဲအံ့၊ အယုတ်သဖြင့် တိရစ္ဆာန်မ၌ ဖြစ်စေ  
မှီဝဲအံ့၊ ထိုရဟန်းသည် ပါရာဇိကကျ၍ ရဟန်းကောင်းတို့နှင့် ပေါင်းသင်း  
ဆက်ဆံမှု (ကံကြီး ကံငယ် အတူပြုခွင့်) မရှိစေရ” ဟု ပညတ်တော် မူရပြန်  
လေသည်။

ဒုတိယ အနုပညတ်

အမှုသည် - ဝေသာလိမြို့သားရဟန်းများ။  
အမှု - သိက္ခာမချဘဲ မေထုန်မှီဝဲမှု။

ဝေသာလိမြို့သား ရဟန်းများဖြစ်ပုံ  
ဝေသာလိမြို့သားရဟန်းများသည် စားချင်တိုင်းစား၊  
အိပ်ချင်တိုင်းအိပ်၊ ရေချိုးချင်တိုင်းချိုးကြ၍ တရား  
ကိုကား နှလုံးမသွင်းကြ။ သူတို့သည် ကာမရာဂထကြွ  
သောင်းကျန်းသဖြင့် မထိန်းနိုင်၊ မသိမ်းနိုင်ဖြစ်ကာ သိက္ခာမချ၊ လူမထွက်ကြဘဲ  
မေထုန်မှီဝဲကြလေသည်။ ထို့နောက်မှ လူထွက်ကြ၍ လူ့ဘောင်ရောက်သော  
အခါ ဆွေမျိုး စည်းစိမ်ပျက်စီးကြ၊ ရောဂါဖြစ်ကြသဖြင့် နောင်တ-ရ၍ သာ  
သနာ့ဘောင်သို့ ပြန်ဝင်လိုပါကြောင်းဖြင့် ဘုရားကိုလျှောက်ပေးဖို့ရန် အရှင်  
အာနန္ဒာထံ တောင်းပန်ကြလေသည်။ အရှင်အာနန္ဒာက ဘုရားအထံတစ်ဆင့်  
လျှောက်လေသော် ဘုရားရှင်သည် “ရဟန်းဝတ်နှင့် သိက္ခာမချဘဲ မေထုန်  
မှီဝဲပြီးနောက် ရဟန်းဘောင်ပြန်လာသူကို (ရဟန်းသိက္ခာမလေးစားသူဖြစ်၍)  
ရဟန်းခံမပေးရ” ဟု မိန့်တော်မူပြီးလျှင် “ဘိက္ခုနံ သိက္ခာ သာဇီဝ သမာ  
ပန္နော သိက္ခံ အပ္ပစ္စက္ခာယ” တို့ကို ဖြည့်စွက်၍ ဒုတိယ တစ်ဖန် အနုပညတ်  
ထပ်တော်မူရပြန်သည်။ ထိုအခါ အပြည့်အစုံဖြစ်သော ပထမ ပါရာဇိက  
သိက္ခာပုဒ် ပါဠိတော်မှာ—

“ယော ပန ဘိက္ခု ဘိက္ခုနံ သိက္ခာ သာဇီဝ သမာပန္နော  
သိက္ခံ အပ္ပစ္စက္ခာယ ဒုဗ္ဗလျံ အနာဝိကတွာ မေထုနံ ဓမ္မံ ပဋိပေ  
ဝေယျ၊ အန္တမသော တိရစ္ဆာနဂတဿပိ ပါရာဇိကော ဟောတိ  
အသံဝါသော” ဟုဖြစ်၏။

အခန်း ]

မေထုနဓမ္မပါရာဇိက

၇

သိက္ခာပုဒ်မြန်မာပြန်။ ။အကြင်ရဟန်းသည် ရဟန်းတို့၏ သိက္ခာနှင့် သာဇီဝသို့ ကောင်းစွာရောက်သူဖြစ်ပါလျက် သိက္ခာမချဘဲ သိက္ခာပုဒ်၌ ဖြည့်ကျင့်လိုသော စိတ်အားမရှိကြောင်းကိုလည်း ထင်ရှားမပြဘဲ မေထုနဓမ္မိဝံအံ့၊ အောက်ထစ်ဆုံး တိရစ္ဆာန်မ၌ပင် မှီဝဲစေဦးတော့၊ ထိုရဟန်းမှာ ပါရာဇိကကျ၍ ရဟန်းကောင်းများနှင့် ပေါင်းသင်းခွင့် မရှိတော့ချေ။

အင်္ဂါ ၂-ပါး။ ။၁-မှီဝဲလိုသောစိတ် ရှိခြင်း၊ ၂-သူ၏မင်္ဂတွင်းသို့ မိမိအင်္ဂါဇာတ်ကို သွင်းခြင်း ဤအင်္ဂါ ၂-ပါးနှင့်ညီလျှင် ပါရာဇိက အာပတ်သင့်၏။

[ ဆောင် ] မှီဝဲလိုဘိ၊ စိတ်ကူးရှိ၍၊ သူ၏မင်္ဂတွင်း၊ ကိုယ့်မင်္ဂသွင်းဘု၊ ကြောင်းရင်းနှစ်လီ၊ အင်္ဂါညီ၊ သင့်ပြီ ပထမပါရာဇိက။

မင်္ဂ ၃-ပါး။ ။“မဂ္ဂ”ဟူသောပါဠိကို“မင်္ဂ”ဟု ဆိုထား၏။ မြန်မာလို “လမ်း” ဟု ဆိုလို၏။ ထိုမင်္ဂသည် ဝစ္စမင်္ဂ = ကျင်ကြီးလမ်း (ဖင်ပေါက်)၊ ပဿာဝမင်္ဂ = ကျင်ငယ်လမ်း (အင်္ဂါဇာတ်ပေါက်)၊ မုခမင်္ဂ = အစာဝင်လမ်း (ပါးစပ်ပေါက်)ဟု ၃-မျိုးရှိ၏။ ထို ၃-မျိုးသော လမ်းပေါက်ထဲသို့ အင်္ဂါဇာတ်ကို နှမ်းတစ်စေ့ခန့်မျှ သွင်းမိလျှင်ပင် ပါရာဇိက ကျ၏။

ကိုယ် မင်္ဂကိုယ် သွင်း။ ။သူ၏မင်္ဂတွင်းသို့သွင်းမှ ပါရာဇိကကျသည်မဟုတ်သေး၊ ကျောက်ကုန်းပျော့သူသည်ခွံ၍ မိမိအင်္ဂါဇာတ်ကို ပါးစပ်ဖြင့် စုတ်လျှင်လည်းကောင်း၊ အင်္ဂါဇာတ်ရှည်သူသည် မိမိ၏ဝစ္စမင်္ဂသို့ သွင်းလျှင်လည်းကောင်း ပါရာဇိက ကျသည်သာ။

ဗုဒ္ဓစ္စဦး။ ။ဘုရားလက်ထက်တော်၌ ရဟန်းတစ်ပါးသည် အသေကောင် မိန်းမကိုတွေ့မြင်၍ ရာဂစိတ်ဖြစ်၏။ ထိုမိန်းမ၏ အင်္ဂါဇာတ်ကို တစ်ဝက်ကျော်ကျော် ခွေးစားထား၏။ ထိုရဟန်းသည် ထိုအင်္ဂါဇာတ်ကိုပင် မှီဝဲလေသည်။ ထိုခနာက် ပါရာဇိကကျ၊ မကျ၌ ယုံမှားသံသယဖြစ်သောကြောင့် ဘုရားရှင်ကိုလျှောက်လေရာ ဘုရားရှင်သည် “ထုလ္လစ္စဦးအာပတ်သင့်၏” ဟု ဆုံးဖြတ်တော်မူလေသည်။ [အင်္ဂါဇာတ်သည် တစ်ဝက်အတိကျအောင် ခွေးစားထားလျှင်လည်းကောင်း၊ တစ်ဝက်ကျော်အောင် ခွေးစားထားလျှင်လည်းကောင်















မိခင်ဥစ္စာကိုပင်သော်လည်း ခိုးလိုသော၊ လိမ်လို ညှာလို လှည့်စားလိုသော စိတ်ဖြင့်မယူကောင်း၊ ထို့ကြောင့် ဈေးသွား၍ကိုယ်တိုင် ကပွဲဝယ်ယူရာ၌ကိုင်ကြည့်ရင်းက ခိုးယူချင်စိတ်ပေါက်လာလျှင်တစ်နေရာဝှက်လိုက်ရုံဖြင့် အပြစ်သင့်နေတတ်၏။ ရထားသင်္ဘော၌ လက်မှတ်မပေးဘဲစီးပြီးနောက် လက်မှတ်စစ်သည့်အခါ ရှောင်တိမ်းနေရုံမျှဖြင့်လည်းကောင်း၊ လက်မှတ်စစ်ရာအပေါက်မှမထွက်ဘဲ ရှောင်တိမ်း၍ ထွက်ရုံဖြင့်လည်းကောင်း အပြစ်သင့်၏။ ကျောင်းသား ကပွဲယ၏ အသက်ကို(လူကြီးလက်မှတ် မယူရအောင်)ညှာ၍ပြောခြင်း၊ ပါလာသော ကုန်ပစ္စည်းများကို တန်ဆာမလုပ်ရအောင် ဟိုတစ်ခြား သည်တစ်ခြားထား၍ လှည့်ပတ်ခြင်း၊ သူတစ်ပါးထံ အပ်နှံထားခြင်းတို့ကြောင့်လည်း အပြစ်သင့်တတ်၏။ ရထားသင်္ဘော စသည်၌လူတို့က အခွန်အကောက် မပေးရအောင် မိမိထံလာအပ်၍ ထိုပစ္စည်းကို မိမိဝှက်ထားလျှင်လည်း အပြစ်သင့်၏။ တချို့အရပ်၌ ငွေထည့်လျှင် ထည့်၊ မထည့်လျှင် သပိတ်မှောက်မည်ဟု ခြိမ်းခြောက်၍လည်း အပြစ်သင့်တတ်၏။ အလွန်မကြာသေးသော ရှေးကရဟန်းကလေးတစ်ပါးသည် ဝိနည်းကို စောစောကမသင်ခဲ့ဘဲ နောက်မှသင်ယူသောအခါ ဖြေ၍မရနိုင်သော အာပတ်သင့်နေမှန်း သိသဖြင့်ဝိနည်းတက်ရင်း ချုံးချုံးချ၍ ငိုရလေသတဲ့။ ထို့ကြောင့် ဤဒုတိယပါရာဇိကနှင့်စပ်၍ သင့်တတ်သော အပြစ်များကို အထူး သတိထားသင့်ကြပေသည်။

### ၈။ မနုဿဝိဂ္ဂဟ ပါရာဇိက မူလပညတ်

အမှုသည် - ရဟန်းအများ။  
အမှု - အချင်းချင်းသတ်မှု။

ရဟန်းများဖြစ်ရပုံ မြတ်စွာဘုရားသည် ဝေသာလီမြို့ မဟာဝုန်တော ကုဋ္ဌာဂါရသာလာ၌ သီတင်းသုံးတော်မူစဉ် အသုဘကမ္မဋ္ဌာန်း၏ အကျိုးကို အမျိုးမျိုးဟောတော်မူပြီးနောက် ၁၅-ရက်လုံး ဆွမ်းပို့မည် ရဟန်းတစ်ပါးမှ လွဲ၍ အခြားသူများ၏ နာဖူးအမြော် အတွေ့ခံတော်မမူဘဲ တစ်ပါးတည်း ကိန်းအောင်းတော်မူလေသည်။ ထိုအချိန်၌ များစွာသော ရဟန်းတို့သည် အသုဘကမ္မဋ္ဌာန်းကို အားထုတ်ကြစဉ် မိမိတို့ခန္ဓာကိုယ်ကို စက်ဆုပ် ရှုံ့မုန်းသာကြရကား ကိုယ်ကိုယ်ကိုလည်း ကိုယ်တိုင်သတ်ကြ၊ တစ်ပါး တစ်ပါးကိုလည်း သတ်ကြ “မိဂလဏ္ဍိက”မည်သော ရှင်ယောင်ကြီး (ရဟန်းအသွင်ဖြင့် နေသော်လည်း ရဟန်းမဟုတ်သော ရသေ့လိုနေသူ)

ကိုလည်း “ငါတို့သေလျှင် သပိတ်သင်္ကန်းကို သင်ရရစ်ပါလိမ့်မည်၊ ငါတို့ကို သတ်ပါ” ဟု ခိုင်းကြသဖြင့် ထိုရှင်ယောင်ကြီးကလည်း တစ်နေ့လျှင်တစ်ပါးကျ နှစ်ပါးကျမှစ၍၊ တစ်နေ့လျှင် ၆-ကျိပ်တိုင်အောင်ပင် သတ်ပေးလေသည်။ [ဤနည်းအားဖြင့် ရဟန်းပေါင်းငါးရာ ပျက်စီးကြလေသတတ်။]

သိက္ခာပုဒ်  
ပညတ်တော်မူရမို့

ဘုရားရှင်သည် ၁၅-ရက်လွန်၍ ကိုယ်တော် တစ်ပါး တည်းနေရာမှ ထွက်တော်မူလာသည့် အခါ ကျောင်း တိုက်တွင်း၌ ရဟန်းများ နည်းပါး၍ ကျဲတောက် တောက်ဖြစ်နေသောကြောင့် အရှင်အာနန္ဒာကိုမေးတော်မူလေသော် . အရှင် အာနန္ဒာက အကျိုးအကြောင်း လျှောက်လေရာ၊ မြတ်စွာဘုရားသည် အာနာ ပါနကမ္မဋ္ဌာန်းကို ထပ်မံဟောတော်မူ၍ ရဟန်းတို့သတ်ကြခြင်းကြောင့် အမှုကို ကဲ့ရဲ့တော်မူပြီးလျှင်—

“ယောပန ဘိက္ခု သဗ္ဗိစ္စ မနုဿဝိဂ္ဂဟံ ဇီဝိတာ ဝေါရော ပေယျ၊ သတ္တဟာရကံ ဝါယ ပရိယေသောယျ၊ အယမ္ပိပါရာဇိကော ဟောတိ အသံဝါသော” ။

ဟု မူလပညတ်ကို ထားတော်မူလေသည်။ [အကြင်ရဟန်းသည်သတ္တဝါ မှန်းသိသော သညာနှင့်တကွ (သေစေလိုသော စေတနာဖြင့်) စေ့ဆော်၍ လူ၏ကိုယ်ကို ဇီဝိတိန္ဒြေမှချအံ့ (“သတ်အံ့” ဟူလို) ထို သေလိုသူအနီး၌ အလွယ်တကူ ရအောင်) လက်နက်တစ်စုံတစ်ခုကိုမူလည်း ရှာ၍ ချထားအံ့၊ ဤရဟန်းသည် ပါရာဇိကကျ၍ ရဟန်းကောင်းတို့နှင့် ပေါင်းသင်းဆက်ဆံခွင့် မရတော့ချေ။ -- ဤမူလပညတ်၌ “မရဏဝဏ္ဏံ ဝါ သံဝဏ္ဏယျ” စသော စကားများ မပါသေးသည်ကို သတိပြု။]

မှတ်ချက်။ ။ ရှေးလွန်လေပြီးသော အခါ မုဆိုးငါးရာတို့သည် တစ်သက်ပတ် လုံး သားငှက်တို့ကိုသတ်၍ အသက်မွေးခဲ့ကြပြီးနောက် ငရဲရောက်၍ ငရဲမှ လွတ်သောအခါ လူ့ဘဝရကြပြန်သဖြင့် ဘုရားအထံတော်၌ ရဟန်းပြုကြလေသည်။ ထိုသူတို့တွင် အချို့မှာ သောတာပန်၊ သကဒါ ဂါမ်၊ အနာဂါမ်၊ ရဟန္တာဖြစ်ကြ၍ အချို့ကား ပုထုဇဉ်ဘဝ၌သာတည် နေကြသေး၏။ မုဆိုးဘဝ၌ ပြုခဲ့သော အကုသိုလ်ကံကြင်းသည် ယခု အခါ အခွင့်သာတော့မည်ဖြစ်၍ ကိုယ့်ကိုယ်ကို သတ်၍ဖြစ်စေ၊ သူ တစ်ပါး၏အသတ်ခံ၍ဖြစ်စေ ကေန်ပျက်စီးကြရတော့မည်။ ကံအကျိုး ပေးခွင့် ကြိုလာလျှင် ဘုရားရှင်လည်း မတားမြစ်နိုင်။  
ထိုသူတို့တွင် သောတာပန် စသည်ဖြစ်ပြီး သူတို့မှာ ဂတိမလ္လနိုင် သော်လည်း ပုထုဇဉ်ရဟန်းတို့အတွက် လားရမည့်ဘဝကို စိတ်မချရ

အခန်း ]

### မနုဿဝိဂ္ဂဟပါရာဇိက

၁၇

သေခါနီး၌ မိမိကိုယ်ကို စွဲလမ်းခင်မင်နေလျှင် ဧကန်အပါယ်ကျရလိမ့်မည်။ နန္ဒာကိုယ်ကို မစွဲလမ်းလျှင်ကား မိမိတရားကို နှလုံးသွင်းခါ နတ်ပြည်သို့ ရောက်နိုင်ပုံတော်-ဟု မြော်မြင်တော် မူသောကြောင့် ဘုရားရှင်လည်းအသုဘကမ္မဋ္ဌာန်းကိုဟောထားတော်မူနှင့်လေသည်။

ထိုသို့တရားဟောတော်မူပြီးလျှင် ‘လာမည့် ၁၅-ရက်အတွင်းမှာ ထိုသတ်ဖြတ်မှုကိစ္စ ပေါ်လာတော့မည်၊ ငါဘုရား မကယ်နိုင်သော ကံ အကျိုးတရားကြီးကို ဖြေမြင်နေရသဖြင့် အကျိုးမရှိ’ ဟု သဘော တော်ရ၍ ၁၅-ရက်လုံးလုံး အဖူးမြော်အတွေ့ခံတော်မမူဘဲ တစ်ပါး တည်း ကိန်းအောင်းနေတော်မူ၍ ရဟန်း ငါးရာလုံး ကုန်ဆုံးပြီးမှ ထွက်တော်မူလာပြီးလျှင် ရဟန်းများ နည်းသွားခြင်း၏ အကြောင်း ကို သိတော်မူသော်လည်း စကားလက်စရမှ သိက္ခာပုဒ် ပညတ် တော်မူလိုသောကြောင့် အရှင်အာနန္ဒာအား ရဟန်းများ နည်းပါး ခြင်း၏ အကြောင်းကို မေးတော်မူလေသည်။

### အနုပညတ်

အမူသည် - ဆဗ္ဗဒ္ဓါရဟန်းများ။  
အမူ - သေခြင်း၌ ကျေးဇူးရှိပုံကို ပြောမူ။

ဥပါသကာ တစ်ယောက်သည် မကျန်းမမာဖြစ်နေ၏။ သေရခြင်း၌ ကျေးဇူး သူ၏ဇနီးသည် အလွန်လှပ၏။ ဆဗ္ဗဒ္ဓိ ရဟန်းတို့ကား ရှိကြောင်းပြောမူ ထိုဇနီး၌ စွဲလမ်းနေကြလေသည်။ ထို့ကြောင့် ‘ဥပါ သကာသေလျှင် သူ့ဇနီးကိုရလိမ့်မည်’ ဟု မျှော်လင့် ချက်ဖြင့် ဥပါသကာအားပြောပြကြသည်မှာ— ‘ဒကာ... သင်သည်မကောင်းမှု ကို ရှောင်ကြဉ်၍ ကုသိုလ်ကောင်းမှုကို ပြုထားသူဖြစ်၏။ သင့်မှာရောဂါစွဲကပ် ၍ ဆင်းရဲသော အသက်ရှင်ခြင်းဖြင့် ဘာအကျိုးရှိဦးမှာလဲ။ အသက်ရှင်နေ ခြင်းထက် သေရခြင်းက မြတ်ပါသေး၏။ သေလျှင် နတ်ပြည်ရောက်၍ ချမ်းချမ်း သာသာ နေရလိမ့်မည်’ ဤသို့ပြောပြကြလေသော်ဥပါသကာလည်း ‘ကိုယ်တော် များပြောတာ မှန်ပေသည်’ ဟု ယူဆ၍ မသင့်သောအစားများကို စားသောက် လေရာ မကြာခင် ရောဂါတိုးသဖြင့် စုတေလာသည်။ ထိုအခါ ‘ရဟန်းတွေက သေခြင်း၏ အကျိုးကျေးဇူးကို ပြောသောကြောင့်သာ သူ့ယောက်ျားသေရ သည်’ ဟု ဇနီးသည်က အတတ်စွဲ၍ ကဲ့ရဲ့သည်ကို တစ်ဆင့်စကား ကစ်ဆင့်နား ဖြင့် ဘုရားရှင်ကြားတော်မူသောကြောင့်—

“မရဏဝဏ္ဏံဝါ သံဝဏ္ဏေယျ၊ မရဏာယဝါ သမာဒါပေယျ အမ္ဘော ပုရိသ ကိံ တုယိမိနာ ပါပကေန ဒုဇ္ဇိဝိတေန၊ မတံတေ ဇိဝိတာ သေယျောတိ၊ ဣတိစိတ္တမနော စိတ္တသက်ပွေါ အနေက- ပရိယာယေန မရဏဝဏ္ဏံဝါ သံဝဏ္ဏေယျ၊ မရဏာယဝါ သမာဒါပေယျ”။

ဟု ဖြည့်စွက်၍ အနုပညတ် ထပ်ဆင့်တော် မူရလေသည်။

သိက္ခာပုဒ် မြန်မာပြန်။ ။၁-ယောပန ဘိက္ခု သဗ္ဗိစ္စ မနုဿဝိဂ္ဂဟံ ဇိဝိ- တာဝေ ဂါရောပေယျ - အကြင်ရဟန်းသည် သတ္တဝါမှန်းသိလျက် တမင် အားထုတ်၍ လူကို ကိုယ်တိုင်သတ်အံ့ သို့မဟုတ် အသတ်ခိုင်းအံ့။

၂-သတ္တဟာရကုံဝါဿ ပရိယေသေယျ = (ထိုသို့ အသတ်မခိုင်းလျှင်) သေချင်နေသူ အလွယ်တကူသေရအောင် ထိုသူ အနီး၌ လက်နက် တစ်စုံတစ်ရာကို ရှာမှီး၍ ချထားအံ့။

၃-မရဏဝဏ္ဏံ ဝါ သံဝဏ္ဏေယျ = ( ဆင်းရဲစွာ အသက် ရှင်နေ ရခြင်း၏ အပြစ်ကိုပြောပြခြင်း၊ သေသည့်အခါ ရောက်ရမည့် သုဂတိဘဝကို ပြောပြခြင်းအားဖြင့်) သေခြင်း၏ အကျိုးကျေးဇူးကို(ထိုသူ သေချင်စိတ် ပေါက်လာအောင်) ပြောပြအံ့။

[“အမ္ဘော ပုရိသ ကိံ တုယိမိနာ ပါပကေန ဒုဇ္ဇိဝိတေန၊ မတံ တေ ဇိဝိတာ သေယျော” ကား သေခြင်း၏ ကျေးဇူးကို ပြောပြပုံ စကားတည်း၊ အမောင်ယောက်ျား ... သင့်မှာ ဆင်းဆင်းရဲရဲ စားချင်တာ မစားရ၊ ဓသက်ချင်တာ မသောက်ရနှင့် အသက် ရှင်နေရခြင်းဖြင့် ဘာအကျိုးရှိတော့မှာလဲ၊ သင့်အတွက်တော့ အသက်ရှင်နေရခြင်း ထက် သေရခြင်းက ကောင်းပါသေးတယ်” ဟု ပြောသည်။]

၄-မရဏာယဝါ သမာဒါပေယျ = (ကြီးဆွဲချပြီးလဲ သေနိုင်တယ်၊ အဆိပ်သောက်ပြီးလဲ သေနိုင်တယ်၊ ရေထဲခုန်ချပြီးလဲ သေနိုင်တယ် စသည်ဖြင့်) သေဖို့ရာနည်းလမ်းကိုလည်း ပြောပြအံ့။

[“ဣတိ စိတ္တ မနော စိတ္တသက်ပွေါ အနေက ပရိယာယေန မရဏဝဏ္ဏံဝါ သံဝဏ္ဏေယျ၊ မရဏာယဝါ သမာဒါပေယျ” ဟု ထပ်၍ ပါနေသော စကား တို့ကား ပြီးခဲ့သောစကားကို ပြန်၍ အုပ်သော နိဂုံးစကားတည်း၊ “ဤသေခြင်း ၌စိတ်ရှိ၊ သေခြင်း၌ သညာ စေတနာ ဝိတက်ရှိသည်ဖြစ်၍ နည်းအမျိုးမျိုးဖြင့်

သေခြင်း၌ အကျိုးကျေးဇူးကိုပြောအံ့၊ သေဖို့ရန် နည်းပေးလမ်းပြလုပ်အံ့” ဟု ဆိုလိုသည်။]

အယမ္ပိပါရာဇိကော ဟောတိ အသံဝါသော= သူသတ်လို့ဖြစ်စေ အသတ်ခိုင်းလို့ဖြစ်စေ သေသွားလျှင်၊ သူချထားသောလက်နက်ဖြင့် သေသွားလျှင်၊ သူပြောသည့်အတိုင်း မတော်တရား၍ ရောဂါတိုးပြီး သေသွားလျှင်၊ သူနည်းပေးသည့်အတိုင်း ကြီးဆွဲချမှုစသည်ပြု၍ သေလျှင် ဤရဟန်းမှာ ပါရာဇိကကျ၍ ကံကြီးကံငယ်ကိစ္စ၌ ရဟန်းကောင်းတို့နှင့် ပေါင်းသင်းခွင့် မရတော့ချေ။

တတိယပါရာဇိကအင်္ဂါ။ ။ ၁- လူဇာတ်ရှိခြင်း ( လူ့အစစ် ဖြစ်ခြင်း )၊  
၂- သတ္တဝါမှန်းသိခြင်း၊ ၃- သတ်လို့ ( သေစေလို ) သောစိတ်ရှိခြင်း၊  
၄- လုံ့လအားစိုက်ခြင်း၊ ၅- သေခြင်း၊ ဤအင်္ဂါ ၅-ပါးစုံမှပါရာဇိကကျသည်။

[ဆောင်] လူဇာတ်လည်းရှိ၊ သတ္တဝါဟုသိ၍၊ သတ်မည့်လိုလား၊ စိတ်စက်ထားဖြင့်၊ အားပါးစိုက်လျှင်း၊ စုတေခြင်းဟု၊ ကြောင်းရင်း၅-လီ၊ အင်္ဂါညီ၊ ကျပြီပါရာဇိက။

၁။ လူဇာတ်ရှိသူ လူစင်စစ်ကိုသတ်မှ ပါရာဇိကကျသည်။ လူစင်စစ်မဟုတ်လူယောင်ဆောင်နေသော ဘီလူး ပြိတ္တာနှင့် နတ်ဘီလူးစသော နတ်မျိုးတို့ကိုသတ်လျှင် ထုလွှစဉ်းအာပတ်သင့်၏။ တိရစ္ဆာန်ကိုသတ်လျှင်ကား “ပါစိတ်အာပတ်” ဟု ပါစိတ်အခန်း၌လောလတ္တံ၊ [လူဇာတ်ရှိသူဖြစ်လျှင်ကား ပဋိသန္ဓေနေစ ကလပရေကြည်ဘဝ၌ပင် ကိုယ်ဝန်ကျဆေးပေးခြင်း၊ မိုက်ကိုအနိပ်ခံစေခြင်း စသည်ပြုလျှင်ပင် ပါရာဇိကကျ၏။ ]

၂။ သတ္တဝါမှန်းသိမှလည်း အာပတ်သင့်၏။ ညဉ့်မှောင်မိုက်၌ သတ္တဝါဟု မထင်ဘဲ သစ်ငုတ်ကြီးထင်၍ လူကိုပစ်ခတ်သော်လည်း သေစေကာမူ ပါရာဇိကမကျ။

၃။ သေစေလိုသောစိတ်ရှိမှလည်း ပါရာဇိကကျ၏။ သေစေလိုသော စိတ်မရှိဘဲ ညဉ့်ဆဲလို့သောစိတ်ဖြင့် ရိုက်နှက်ရာ၌ သေသွားစေကာမူ ပါရာဇိကမကျ။ သို့သော် ပါစိတ်ခန်း၌ လောလတ္တံ့ အတိုင်း ပါစိတ်အာပတ်ကား သင့်သည်။

၄။ သေစေလို၍ ရိုက်နှက်မှု ကိုယ်ဝန်ကျဆေး ပေးမှုစသော ကိုယ်လက်ဆိုင်ရာ လုံ့လကိုဖြစ်စေ၊ အသတ်ခိုင်းမှု၊ သေဖို့ရာ နည်းလမ်းပေးခြင်း၊ ဂါထာမန္တန်စုတ်ခြင်း စသော နှုတ်မှုဆိုင်ရာ လုံ့လကိုဖြစ်စေ (ကိုယ်မှု

နှုတ်မှု တစ်ခုခု) ပြု၍ သေစေမှ ပါရာဇိကကျသည်။ ကိုယ်မှ နှုတ်မှု တစ်  
 ခုခု ပြုသော်လည်း မသေလျှင် ပြုသည့်အတွက် (ပြုရုံမျှဖြင့်) ဒုက္ခဒုက္ခအာပတ်  
 သင့်၍ အပြုခံရသူမှာ ဆင်းဆင်းရဲရဲခံနေရလျှင် ထုလွှစဉ်းအာပတ်သင့်၏။  
 သတိပြုဖွယ်။ ။ သေခြင်း၏အကျိုးကျေးဇူးကို ပြောပြရာ၌ ကိုယ်တိုင်လည်း  
 မသတ်၊ သူကတ်ပီးကိုလည်း အသတ်မခိုင်းဘဲ သေချင်လာအောင်  
 ပြောပြရုံဖြင့် အာပတ်သင့်ရသည်။ ယခုအခါ လူမမာနား၌ သေရမှာ  
 မကြောက်အောင် လူမမာကို အားပေးစကားပြောတတ်၏။ ဆင်းရဲ  
 စွာ ရောဂါခံနေရသည်ကိုမြင်၍ မြန်မြန်သေအောင် ပြောတတ်ကြ၏။  
 အသတ်ခံရတော့မည့် ရာဇဝတ်ကောင်ကို တစ်ချက်တည်းနှင့် သေ  
 ပါစေဟု (သနားသဖြင့်) ပြောတတ်ကြ၏။ ထိုသို့ပြောကြရာ၌ မိမိ  
 ပြောမှုကြောင့် အနည်းငယ်မျှ အချိန်စော၍ သေလျှင် ပြောသူမှာ  
 ဤသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် အပြစ်သင့်တတ်သည်။ ထို့ကြောင့် လူမမာအနား၌  
 အားပေးမမှားဖို့ သတိပြုသင့်ကြသည်။

သ။ ဥတ္တမိမနုဿပေပပါရာဇိက  
 မူလပညတ်

အမှုသည်- ဝဂ္ဂမုဒါမြစ်ကမ်း၌ ဝါကပ်သော ရဟန်းများ။  
 အမှု- ဈာန်မဂ်စိုက် မရဘဲ ဝါကြွား၍ ပြောမှု။

ဝဂ္ဂမုဒါမြစ်သည် ဝဇ္ဇီတိုင်းတွင် အပါအဝင်ဖြစ်၏။ ဝဂ္ဂ  
 မုဒါမြစ်ကမ်း၌ ရဟန်းအများ ဝါကပ်ချိန်ငယ် ဝဇ္ဇီတိုင်း  
 သည် ငတ်မှုတ်ခေါင်းပုံးခြင်းဘေး (ဒုဗ္ဘိက္ခန္ဓရကပ်)  
 ဆိုက်ရောက်နေသောကြောင့် ရဟန်းအများပင် ဆူးခံ၍ မလွယ်ကူတော့  
 ချေ။ ထိုအခါ ရဟန်းများ စည်းဝေး၍ အမျိုးမျိုး အကြံပေး ကြရာဝယ်  
 “မည်သည့်ကိုယ်တော်ဟာ ဈာန်ရပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်တယ်၊ မည်သည့်ကိုယ်တော်က  
 တော့ သောတာပန်ဖြစ်တယ်၊ မည်သည့်ကိုယ်တော်ကမူ ရဟန္တာဖြစ်တယ်”  
 ဤသို့ စသည်ဖြင့် တစ်ပါး၏ဂုဏ်ကို အခြားတစ်ပါးက လူတို့အား ပြောပြ  
 သောနည်းကို အားလုံး သဘောတူ အတည်ပြု၍ မိမိတို့မှာ မရှိသောဂုဏ်  
 ကို လူတို့အား ကြွားဝါ၍ ပြောကြလေသည်။ ထိုအခါ လူတို့က လှန်စွာ  
 ကြည်ညိုကြသဖြင့် မိမိတို့မစားရက် မသောက်ရက် သားသမီး မိဘတို့ကိုမျှ  
 မကျွေးရက်သော အစားအစာများကို လှူဒါန်းကြလေသည်။

သီတင်းဝါလကျွတ်လျှင် ဘုရားအထံ အဖူးအမြော်လာကြ  
 ရိုးထုံးစံရှိသည့်အတိုင်း ထိုဝဂ္ဂမုဒါမြစ်ကမ်းမှ ရဟန်းတို့  
 လည်း ဘုရားထံလာကြလေရာ၊ ဘုရားရှင်က (သိတော်

ဘုရားရှင်  
 ကဲ့ရဲ့တော်မူပုံ

မူလျက်နှင့် စကားလက်စရအောင်) “သင်တို့ဝါတွင်း၌ ချမ်းသာစွာ နေခဲ့ကြရဲ့လား၊ ဆွမ်းကိစ္စလဲ မပင်ပန်းဘဲ မျှတကြရဲ့လား” ဟု မေးတော်မူလေသည်။ ထိုအခါ ဆွမ်းကိစ္စ မပင်ပန်းပါကြောင်း လျှောက်ကြလေလျှင် “ဘယ်နည်းနဲ့ မပင်ပန်းဘဲ နေခဲ့ကြရသလဲ” ဟု ထပ်မံ မေးတော်မူသော အခါ သူတို့ကြားဝါခဲ့ပုံကို အလုံးစုံလျှောက်ကြလေသည်။ ထိုအခါ ဘုရားရှင်က “သင်တို့အလုပ်ဟာ ရဟန်းများနှင့် မလျော်သော အလုပ်ဖြစ်သည်။ အလွန် ထက်သော သားလှီးစားဖြင့် ဗိုက်ကိုဖြတ်လှီးလိုက်ရတာက တစ်ဘဝသာ အသက်သေ၍ နောင်အရှည်ငရဲမကျနိုင်သဖြင့် ဇကောင်းသေး၏။ (သက်သာသေး၏) ဝမ်းရေအတွက်ကြောင့် မဟုတ်မမှန် လုပ်ကြံညာဖြန်း၍ မိမိဂုဏ် ပြောမှရသော အစာကို စားရခြင်းကြောင့်ကား သေလျှင် အပါယ်ရောက် ဖွယ်ရာရှိသဖြင့် မကောင်းမြတ်ချေ” ဟု ကဲ့ရဲ့တော်မူပြီးလျှင် သူခိုးစားပြ ငါးမျိုးကို ဆက်လက်ဟောတော်မူပြန်သည်။

စားပြကြီးငါးမျိုး

- ၁။ ရဟန်းတစ်ပါးသည် “ရာထောင်များစွာ တပည့်ပရိသတ် ခြံရံလျက် မြို့ရွာများကို လှည့်လည်ကာ ဒကာဒကာမတို့၏ အပူဇော်ကို ဘယ်တော့မှားခံရပါ့မလဲ” ဟု ကြံစည်၍ ထိုကဲ့သို့ အပူဇော်ခံရအောင် ကြိုးစားအားထုတ်သဖြင့် အပူဇော်ခံရ၏။ ထိုသူသည် သာသနာတော် ကြီးပွားရေး သတ္တဝါတို့အကျိုးများရေးကို မရည်ရွယ်ဘဲ သာသနာတော်မှီပြီး မိမိကြီးကျယ်ခမ်းနားရေးကိုသာ တွေး၍ အားထုတ်သော ပဿမသူခိုးစားပြ တစ်ဦးတည်း။
- ၂။ ရဟန်းတစ်ပါးကား ဘုရားဟောအပ်သော တရားတော်ကို သူကိုယ်တိုင် ကြံစည်၍ သိသကဲ့သို့ပြော၍ တရားတော်ကိုခိုးယူ၏။ ထိုသူလည်း ဒုတိယသူခိုးစားပြ တစ်မျိုးပင်တည်း။
- ၃။ ရဟန်းတစ်ပါးကမူ သီလစင်ကြယ်သော ရဟန်းတော်ကို သီလမစင် ကြယ်ဘူးဟုစွပ်စွဲ၏။ ထိုသူလည်း တတိယသူခိုးစားပြ ဘဝံမျိုးပင်တည်း။
- ၄။ ရဟန်းတစ်ပါးကား သံသိကပစ္စည်းဖြစ်သော ကျောင်းမှစ၍ မြက်၊ ဝါးတိုင်အောင် ပစ္စည်းများကို လူတို့အားပေး၏။ ထိုသူလည်း သူခိုးစားပြ တစ်မျိုးပင်တည်း။
- ၅။ ရဟန်းတစ်ပါးကမူ မိမိမှာမရှိသော ဈာန်မဂ်ဖိုလ်တရားကို ရှိဟန်ဆောင်၍ လူတို့အားပြောဆို၏။ “ထိုသူကား တစ်ယောက်နှစ်ယောက်

မက တစ်လောကလုံးကို လိမ်ရာကျသောကြောင့် အကြီးကျယ်ဆုံး သူခိုးခားပြတည်း” ဟု ခားပြသူခိုးငါးမျိုးကို ခွဲခြားဟောပြောတော်မူ၍ “ယောပနဘိက္ခု အနဘိဇာနံ မှစ၍ တုစ္ဆံမုသာ ဝိလပိန္နဲ” တိုင် အောင် သိက္ခာပုဒ်ကို ပညတ်တော်မူသည်။ ဤမူလပညတ်၌ “အညတြ အဓိမာနာ” ဟု မပါသေးသည်ကို သတိပြု။]

အနုပညတ်

အထင်မှား၍ ပြောမှု။ ။ သီလစင်ကြယ်၍ ကမ္မဋ္ဌာန်းအား ထုတ်လေ့ ရှိကြ သော များစွာသော ရဟန်းတို့သည် မိမိတို့ သန္တာန်၌ ကိလေ သာစိတ် လုံးလုံး မဖြစ်ကြသောကြောင့် ကိုယ့်ကိုယ်ကို ရဟန္တာ ဖြစ်ပြီဟု မှတ်ထင်ကြ၍ အခြား သီတင်းသုံးဖော် ရဟန်း တို့အား ပြောကြလေသည်။ ထို့နောက် ရာဂဒေါသ မောဟ စိတ်များ ဖြစ်လာပြန်သောအခါမှ ရဟန္တာ မဖြစ်သေးမှန်း သိ၍ ရှေးက “ရဟန္တာဖြစ်ပြီ” ဟု ပြောမိသည့်အတွက် ပါရာ ဇိကပြစ်များ သင့်လေရော့သလားဟု ယုံမှားသံသယ ဖြစ်ပြီး လျှင် အရှင်အာနန္ဒာအား လျှောက်ကြလေရာ အရှင်အာနန္ဒာ က တစ်ဆင့်ဘုရားရှင်အထံလျှောက်လေသော် “မဂ်ဖိုလ်ရပြီဟု ထင်မိ၍ ပြောခြင်းသည် လိမ်ခြင်းမဟုတ်ရကား အာပတ် မသင့်” ဟု မိန့်တော်မူပြီးလျှင် “အညတြ အဓိမာနာ” ဟု ချွင်းချက်ပြု၍ အနုပညတ် ထပ်တော်မူရလေသည်။

အပြည့်အစုံ သိက္ခာပုဒ်။ ။ ယောပန ဘိက္ခု အနဘိဇာနံ ဥတ္တရိမနုဿ- မေံ အတ္တုပနာယိကံ အလမရိယဉာဏဒဿနံ သမုဒါစ- ရေယျ ဣတိဇာနာမိ ဣတိပဿာမိတိ၊ တတောအပရေန သမယေန သမနုဂ္ဂါဟိယမာနော ဝါ အသမနုဂ္ဂါဟိယမာ- နောဝါ အာပန္နော ဝိသုဒ္ဓါ ပေက္ခော ဧဝံ ဝဒေယျ၊ အဇာနမေဝံအာဝုသော အဇစံ ဇာနာမိ အပဿံ ပဿာမိ တုစ္ဆံ မုသာဝိလပိန္နဲ၊ အညတြ အဓိမာနာ၊ အယမ္ပိ ပါရာ ဇိကော ဟောတိ အသံဝါသော။

သိက္ခာပုဒ် မြန်မာပြန်။ ။ အကြင်ရဟန်းသည် ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မဟုတ်၍ ရသော ဈာန်မဂ်ဖိုလ်တရားကို မိမိမှာမရှိကြောင်း သိပါလျက်၊ ကိလေသာကို ဖျက်ဆီးစွမ်းနိုင်သော ဉာဏ်အမြင်အထူးပါရှိသော ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မကို မိမိသို့ ဆောင်ယူ၍ (ဈာန်မဂ်ဖိုလ် ရှိဟန်ဆောင်၍) “ဤအကြောင်းကြောင့် ငါသိ၏၊ ဤအကြောင်းကြောင့် ငါမြင်၏” ဟု ပြောအံ့၊ [ဤသို့ပြောလျှင်ပင် ပါရာဇိကကျပြီ “တတော အပရေန” စသည်ကား သူ့မှာ သင့်သောအာပတ်ကို ထုတ်ဖော်ဝန်ခံပုံကို ပြသော စကားတည်း၊ ထိုသို့ဝန်ခံ သော်လည်း ပါရာဇိကကား ကျပြီးပင်။] ထိုပြောပြီးကာလမှ နောက်၌ သူတစ်ပါးတို့က စစ်ဆေး အပ်သည် ဖြစ်စေ၊ မစစ်ဆေးအပ်သည် ဖြစ်စေ အာပတ် သင့်ပြီးဖြစ်၍ မိမိစင်ကြယ်ရာ စင်ကြယ်ကြောင်း လူ့အဖြစ်ကို လိုသားရကား ဤသို့ပြောတန်ရာ၏- “အရှင်ဘုရား... တပည့်တော်သည် မသိပါဘဲ သိတယ်၊ မမြင်ပါဘဲ မြင်တယ်ဟု အချိုးနီးသောစကားကို လိမ်၍ပြောမိပါပြီ” ဟု ပြောဆိုဝန်ခံရာ၏။ မိမိ၌ ဈာန်မဂ်ဖိုလ်ရှိ၏ဟုထင်၍ပြောခြင်းမှ တစ်ပါး ( သက်သက်လိမ်၍ ပြောသော ) ဤရဟန်းလည်း ပါရာဇိကကျ၍ ရဟန်းကောင်းတို့နှင့် ကံကြီးကံငယ် ကိစ္စ၌ ပေါင်းသင်းခွင့် မရတော့ချေ။

အသိခက်သောပါဠိများ

ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မ။ ။ ဥတ္တရိ = မြင့်မြတ်သော + မနုဿ လူ၊ (ဈာန်ရသော ဈာယီပုဂ္ဂိုလ်၊ မဂ်ဖိုလ်ရသော အရိယာ ပုဂ္ဂိုလ်များကို ဆိုသည်။) ဓမ္မ = တရား၊ ထိုဈာယီ အရိယာလူတို့၏ တရား = ဟူသည် ဈာန်မဂ်ဖိုလ် တရားတည်း။

အလံမရိယဉာဏဒဿနံ။ ။ အလံ = စွမ်းနိုင် (ကိလေသာတို့ကို ဖျက်ဆီးခြင်း ကိစ္စ၌စွမ်းနိုင်) + အရိယ = ကိလေသာ အညစ်အကြေးမှ ဖြူစင်ဆန့်ရှင်းသော + ဉာဏ + ဒဿန = သိလည်းသိတတ် + မြင်လည်းမြင်တတ်သောဉာဏ်၊ ထိုဉာဏ်နှင့်ယှဉ်သော ဈာန်မဂ်ဖိုလ် တရားကို “အလံမရိယဉာဏဒဿန” ဟု ဆိုသည်။

အတ္တပနာယိကံ။ ။ အတ္တ = မိမိသို့ + ဥပ = ကပ်၍ + နာယိကံ = ဆောင်  
လျက်။ “မရအပ်သေးသော၊ ဈာန်မဂ်ဖိုလ်တရားကို မိမိရလေဟန်  
ဆောင်ခြင်း” ဟူလို။

ဖိညဒ္ဓါပေက္ခာ။ ။ ပါရာဇိကကျနေသော ရဟန်းဘဝကား သူ့အတွက်  
မှာ မသန့်ရှင်းသော ဘဝဖြစ်၍၊ လူ့ဘဝသာလျှင် သူ့အတွက် သန့်ရှင်း  
စင်ကြယ်သော ဘဝဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် လူ့ဘဝကို “ဝိသဒ္ဓ” ဟု  
လည်းကောင်း၊ ထို လူ့ဘဝသို့ပြောင်းလို့ လူဝတ် လဲလိုခြင်းကို  
“အပေက္ခ” ဟုလည်းကောင်း ဆိုသည်။

အဓိမာန။ ။ အဓိ = ရအပ်ပြီဟု + မာန = မှတ်ထင်ခြင်း၊ မရသေးသော်  
လည်း အလွန်ကြီးစား အားထုတ်နေသူဖြစ်၍ ရပြီးပြီဟုမှတ်ထင်မှုကို  
အဓိမာန” ဟု ခေါ်သည်။ တစ်နည်း - အဓိက = လွန်ကဲသော + မာန =  
မှတ်ထင်ခြင်း၊ မိမိမှာရရှိပြီးသော သီလ သမာဓိ ပညာဂုဏ်ထက်  
တိုးတက်လွန်ကဲ၍ (ဈာန်မဂ်ဖိုလ် တစ်ခုခုရပြီဟု) အထင်ကြီးနေခြင်း -  
ဟူလို။

စတုတ္ထပါရာဇိက  
အင်္ဂါ ။ ဈာန်မဂ်ဖိုလ်ဥတ္တရိရယ်က၊ မိမိ၌ မရှိမှန်၊ ပါပိစ္ဆာ စိတ်  
ဝါကြွားနှင့်၊ ပြောမှားမိဟန်၊ သူတစ်ပါးမညွှန်ပြန်၊  
နာခံသူ လူသား၊ ပြောခြင်းပင် အမြန်သိလျှင်လ၊  
အင်ငါးတန် - အမှန်ရှိတာကြောင့်၊ စတုတ္တာ ပါရာဇိ  
ငယ်၊ ကျ၏မမှား။

၁။ ဈာန်တရား၊ မဂ်ဖိုလ်တရားကို “ဥတ္တရိ မနုဿဓမ္မ” ဟုခေါ်၏။ ဥတ္တရိ =  
မြင့်မြတ်သော + မနုဿ = လူ။ ဈာန်ရနေသူဖြစ်၍ ရိုးရိုးလူတို့ထက်  
မြင့်မြတ်သောလူကို “ဥတ္တရိမနုဿ” ဟု ခေါ်၏။ “ထိုမြင့်မြတ်သော  
လူတို့၏တရား” ဟူသည် ဈာန်တရား-မဂ်ဖိုလ်တရားတည်း။ ထိုဈာန်  
မဂ်ဖိုလ်တရားတို့ မိမိမှာမရှိဘဲလျက် “ရှိသည်-ဈာန်ရသည်၊ မဂ်ဖိုလ်  
ရသည်” ဟု ပြောလျှင် ပါရာဇိကကျ၏။

၂။ [ပါပ = ယုတ်မာသော + ဣစ္ဆာ = အလို။] ဤသိက္ခာပုဒ်၌ “ယုတ်မာ  
သော အလို” ဟူသည် ဝါကြွားလိုသော အလိုဆန္ဒတည်း။ ထိုသို့  
ဝါကြွားလိုသော ဆန္ဒဖြင့် ပြောမှ ပါရာဇိကကျသည်။ ကမ္မဋ္ဌာန်း  
အားထုတ်နေသူဖြစ်၍ လောဘ ဒေါသ စသော စိတ်များလည်း  
အတော်ကြာကြာ မဖြစ်သောကြောင့် တကယ်ပင် ဈာန် (မဂ်ဖိုလ်)  
ရပြီဟုထင်၍ ပြောမိလျှင်ကား ပါရာဇိကမကျ။



### ဘုရားဥပဒေတော်ကြီး

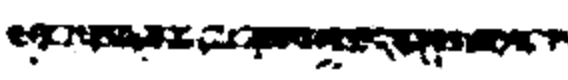
နေထိုင်ရမည်။ ထိုသို့ သိက္ခာပုဒ်ကို စောင့်ထိန်းသောအားဖြင့် ဣန္ဒြေရရသွားမှု စသည်ကြောင့်ကား အာပတ်မသင့်ရုံသာမက၊ သိက္ခာပုဒ်ကို ရိုသေစောင့်ထိန်းမှု ကုသိုလ်ပင်ရပါသေး၏။

မှန်၏-မြတ်စွာဘုရား၏ ဝိနည်းသိက္ခာပုဒ်တော်များသည် ကိုယ်မှ နှုတ်မှုကို ဣန္ဒြေရအောင် ပညတ်အပ်သော သိက္ခာပုဒ်များချည်းဖြစ်၏။ ဥပမာ - “မြို့ရွာအတွင်း၌ စက္ခုန္ဒြေချ၍သွားရမည်” ဟု ပညတ်တော်မူ၏။ ရဟန်းသာမဏေများ၏ နဂိုစိတ်ကား တောင်ကြည့် မြောက်ကြည့် ကြည့်ချင်၏။ သို့သော် သိက္ခာပုဒ်တော်ကို ရိုသေသောအားဖြင့် ကြည့်ချင်သောစိတ်အလိုသို့ မလိုက်ဘဲ စက္ခုန္ဒြေချထားခြင်းကို “အထင်ကြီးအောင် ဟန်လုပ်သည်” ဟု မဆိုရ။ “သိက္ခာပုဒ်တော်ကို စောင့်ထိန်းဖော်ရသော သူတော်ကောင်း” ဟုသာ ဆိုရသည်။ ထို့ကြောင့် မည်သည့်ကိစ္စ၌မဆို သူ့ဟစ်ပါးက အထင်ကြီးအောင် ဟန်လုပ်ခြင်းမျိုးမဖြစ်စေဘဲ၊ သိက္ခာပုဒ် စောင့်ထိန်းခြင်းမျိုးဖြစ်အောင် သတိပြုသင့်ကြပါသည်။

**မှတ်ဖွယ်။** ။ ဘိက္ခုဆိုင်ရာ ပါရာဇိကသိက္ခာပုဒ် ၄-ပါးကို စဉ်းစားလျှင် လူကောင်းများ၏ ကျင့်စဉ်ကျင့်စဉ် ငါးပါးသီလတွင် ရှေ့သီလ ၄-ပါးနှင့် သဘောတူပင်ဖြစ်၏။ မှန်၏- ပထမ ပါရာဇိကသည် အမြဲဟွစနိယမှ ရှောင်ကြဉ်ရသော သိက္ခာပုဒ်ဖြစ်၏။ ထို့အတူ ဒုတိယပါရာဇိကနှင့် အဒိန္နာဒါန၊ တတိယပါရာဇိကနှင့် ပါဏာတိပါတ၊ စတုတ္ထပါရာဇိကနှင့် မုသာဝါဒတို့ သဘောတူပုံကို သိပါ။

ထိုသို့ သဘောတူသော်လည်း လူများ၌ ထိုသီလပျက်သော် ထပ်၍ ဆောက်တည် နိုင်သေး၏။ ရဟန်းတော်များ၌ကား ဤသီလ ၄-ပါး ပျက်လျှင် ထပ်၍သိက္ခာတင်ခွင့်မရ။ ဒုသီလ(သီလမရှိသူ) ဖြစ်ကော့ ရကား ဘိက္ခုအဖြစ်ကို တစ်သက်လုံး စွန့်လွှတ် လိုက်ရတော့သည်။ ထို့ကြောင့် ရဟန်းဟူသမျှတို့ ဤသီလ ၄-ပါးကို အသက်လိုသဘော ထား၍ ရိုသေလေးစားစွာ စောင့်ထိန်းကြရလေသည်။ [ငါးပါး သီလတွင် သုရာမေရယ သိက္ခာပုဒ်ကို ပါစိတ်ခန်းကျမှ ပညတ်တော်မူလိမ့်မည်။ ဘိက္ခုနီများအတွက်က ဤ ၄-ပါးအပြင် နောက်ထပ် ပါရာဇိကများလာလိမ့်ဦးမည်။]

### ပါရာဇိကအခန်း ပြီး၏။



# ၂။ သံဃာဒိသေသအခန်း

က။ သုက္ကဝိသဠိသိက္ခာပုဒ်

မူလပညတ်

အမှုသည် - ရှင်သေယျသက။

အမှု-လုံ့လပြု၍ သုက္ကဝိသဠိစေမှု။

အရှင်သေယျသက အရှင်သေယျသကသည် ကာမစိတ်အားကြီး၍ သာသနာတော်၌ မပျော်ပိုက်ဘဲ ရှိနေလေရာ သူ၏ ဥပဇ္ဈာယ်ဖြစ်သော ရှင်ဥဒါယိ၏အကြံပေးအချက်အရ စားချင်တိုင်းစား အိပ်ချင်တိုင်းအိပ် ရေချိုးချင်တိုင်းချိုးပြီးလျှင် ကာမစိတ်ဖြစ်သည့်အခါ သူ၏အင်္ဂါဇာတ်ကို လက်ဖြင့် လုံ့လပြု၍ သုက္ကဝိသဠိစေ၏။ ထိုအကြောင်းကို ရဟန်းများသိ၍ ဘုရားရှင်ထံ လျှောက်ကြလေရာ ဘုရားရှင်သည် များစွာပြစ်တင် ရှုတ်ချတော်မူ၍ “သဠောတနိကာ သုက္ကဝိသဠိ သံဃာဒိသေသော” ဟု မူလပညတ်ကို ထားတော်မူရလေသည်။

အနုပညတ်

အိပ်မက်၌ လွတ်စေမှု ထိုသို့ပညတ်တော်မူပြီးနောက် များစွာသော ရဟန်းတို့သည် မှန်မြတ်သော ဘောဇဉ်ကို စားသောက်ကြပြီးလျှင် အိပ်ခါနီး၌ “မည်သည့်အချိန်ကျလျှင် ထမည်” ဟု ထဖို့ရန်လည်း သတိမပြုကြ။ ဗုဒ္ဓါနုဿတိစသော ကမ္မဋ္ဌာန်းတစ်မျိုးမျိုးကိုလည်း မစီးဖြန်းကြဘဲ အမှတ်တမဲ့ အိပ်ကြလေသော် ကာမဂုဏ်နှင့် စပ်သော အိပ်မက် မက်၍ သုက္ကဝိသဠိဖြစ်လေသည်။ ထိုအခါ “အာပတ်သင့်လေရော့သလား” ဟု ယုံမှားသံသယ ဖြစ်ကြသဖြင့် ဘုရားရှင်အား လျှောက်ကြလေရာ အိပ်မက် မက်၍ သုက္ကဝိသဠိ ဘာသာမူစေတနာကားရှိ၏၊ သို့သော် ပင်ကိုယ်သတိမျိုး မရှိဘဲ အိပ်မက်ထဲ၌ ဖြစ်ရသောကြောင့် မထိန်းနိုင် မစောင့်စည်းနိုင်သော အရာဖြစ်ရကား အာပတ်မသင့်ဟု မိန့်တော်မူ၍ “အညတြ သုပိနန္တာ” ဟု အနုပညတ် ထပ်တော်မူရလေသည်။

သိက္ခာပုဒ်။ ။ သဠောတနိကာ သုက္ကဝိသဠိ အညတြသုပိနန္တာ သံဃာဒိသေသော။

မြန်မာပြန်ကား။ ။ အိပ်မက် မက်၍ သုက္ကဝိသဠိခြင်းမဟုတ်ဘဲ၊ စေတနာအထင်အရှားရှိသော (လွတ်စေလိုသော စေတနာဖြင့် အားထုတ်၍ ဖြစ်သော) သုက္ကဝိသဠိခြင်းသည် သံဃာဒိသေသ အာပတ်ဖြစ်၏။

၇ ဘုရားဥပဒေတော်ကြီး [သံဃာဒိသေသ

သုက်လွတ်အောင် အားထုတ်သဖြင့် သုက်လွတ်လျှင် သံဃာဒိသေသ အာပတ်သင့်၏ ဟူလိမ့်။]

အင်္ဂါ ၃-ပါး။ ။ ၁-လွတ်စေလိုသော စေတနာရှိခြင်း၊ ၂-လွတ်အောင် လုံ့လပြုခြင်း၊ ၃-သုက်လွတ်ခြင်း၊ ဤ အင်္ဂါ ၃-ပါးစုံမှ အာပတ် သင့်၏။ ထို့ကြောင့် လုံ့လမပြုဘဲ ကာမစိတ်အားကြီး၍ သူ့ဘာသာ လွတ်ရာ၌ အာပတ်မသင့်။ သို့သော် ထိုစိတ်မျိုးဖြစ်လာလျှင် အသုဘ ဘာဝနာကို ဖြစ်စေခြင်း၊ ကျမ်းစာကို ကြည့်ရှုခြင်းစသည်ဖြင့် စိတ်ကို ထိန်းချုပ်လေ့ရှိစေရသည်။

[ဆောင်] လွတ်စေလိုငှာ - စေတနာတည့်၊ ဗျာပါလုံ့လ - ပြုမိကလျှင်း၊ သုက်လွတ်ခြင်းဟု၊ ကြောင်းရင်း ၃- လီ၊ အင်္ဂါညီ၊ သင့်ပြီစိသဋ္ဌိ။

ခ။ ကာယသံသဂ္ဂသိက္ခာပုဒ်

အရှင်ဥဒါယီ - ရှင်ဥဒါယီ။  
အရှင်ဗောတုဂါမကို ဆွဲကိုင်မှု။

အရှင်ဥဒါယီ ကျင့်ကြံပုံ အရှင်ဥဒါယီသည် တောကျောင်း၌နေ၏။ သူ၏ကျောင်း ကား အလွန်လှပ၏။ အလယ်၌ အခန်းထား၍ နံပါး လေးဘက်၌ လှည့်ပတ်သွားလာဖို့ရာ စမြင် လှည့်၍ထား သည်။ ခုတင်ထိုင်ခုံများနှင့် အခင်းခေါင်းအုံးများကိုလည်း သူ့နေရာနှင့်သူ သပ်သပ်ယပ်ယပ် သားသားနားနား ဆင်ပြင်ထား၏။ သောက်ခရနှင့် ခြေ ဆေးရေ အဆင်သင့် ခပ်ထားပြီးလျှင် ကျောင်းဝင်းကိုပါ တံမြက်လှည်း ထားသဖြင့် အလွန်သာယာသော ကျောင်းဟု ဆိုထိုက်ရကား လူအများပင် တမင်တကာ ကျောင်းအကြည့် လာတတ်ကြလေသည်။ အခါတစ်ပါး၌ ပုဏ္ဏား သမီးခင်ပွန်း ၂-ယောက် ကျောင်းကြည့်ရောက်လာလေသော် ကျောင်းပေါ် တက်၍ အရှင်ဥဒါယီက ရှေ့၊ ပုဏ္ဏားက အလယ်၊ ပုဏ္ဏားမကလေးက နောက်ကလိုက်လျက် လှည့်ပတ်ကြည့်နေစဉ် အရှင်ဥဒါယီသည် တံခါး များကို တချို့ ပိတ် တချို့ ဖွင့်လှုပ်ရင်း နောက်ချန်ကာ ပုဏ္ဏားမကလေး၏ ကိုယ်အင်္ဂါကို ဆွဲငင်လေသည်။

ပုဏ္ဏားမကလေးက ဖော်ခြင်း ကျောင်းကြည့်ရင်း စကားတပြောပြောနှင့် သွားနေ စဉ် ပုဏ္ဏားသည် အရှင်ဥဒါယီအား တောကျောင်း မှာ သီတင်းသုံးတော်မူသဖြင့် အလွန် မြင့်မြတ်တဲ့ အကြောင်းကိုချီးမွမ်းလေသော်၊ ပုဏ္ဏားမကလေးသည် သူ့ယောက်ျား သူ



**မထိမကိုင် ကောင်းများ** မာတုဂါမနှင့် စပ်ဆိုင်ရာသာမက၊ သာယာဖွယ်ပစ္စည်း ဖြစ်သောကြောင့်ဖြစ်စေ၊ သူတစ်ပါးကို နှိပ်စက်ဖွယ်ပစ္စည်း ဖြစ်သောကြောင့် ဖြစ်စေ၊ ထိကိုင်လျှင် လက်ဆော့ရာ ရောက်သဖြင့် လူကြီးလူကောင်း မပီသသောကြောင့်ဖြစ်စေ၊ တားမြစ်ထား သော အခြားမထိမကိုင်ကောင်းများလည်းရှိသေး၏။ ထိုဝတ္ထုများကို(မတော် တဆ ထိမိခြင်းမျိုးမဟုတ်ဘဲ)တမင်တကာထိ၊ ကိုင်လျှင် ဒုက္ကဋ်အာပတ်သင့်၏။ ထိုပစ္စည်းများကား—

**စပါး အမျိုးမျိုး** ရဟန်းတော်များသည် သလေးစပါး မုယောစပါး စသော စပါးအမျိုးမျိုးကို မထိမကိုင်ရ။ လယ်ခင်း၌သာ လမ်းရှိ၍ အခြားနေရာ၌ လမ်းမရှိသဖြင့် သွားခွင့်ကြုံလျှင် စပါးအသီးများကို မထိမကိုင်မိအောင် သတိထား၍ သွားရမည်။ အိမ်ဝင်း ပေါက် စသည်၌ စပါးဖြန့်ထားရာဝယ် နင်း၍ သွားမှဖြစ်လျှင် “လမ်း” ဟု သဘောထား၍ နင်းသွားနိုင်၏။ စပါးပုံပေါ်မှာ နေရာခင်းပေးလျှင်လည်း ထိုင်ကောင်း၏။

**သစ်သီးများ** အပင်၌ သီးနေသော ပဲအမျိုးမျိုး၊ ထန်းအုန်း ငှက်ပျော စသော အသီးအမျိုးမျိုးကိုလည်း လက်ဆော့သောအားဖြင့် မထိမကိုင်ရ။ သစ်ပင်မှဆုတ်ခူးပြီးသော လူတို့သစ်သီးကိုလည်း (အကပ်မခံဘဲ) မကိုင်ရ။ သို့သော် သစ်ပင်အောက်၌ ကြွေကျနေသော သစ်သီးကို လူ သာမဏေတို့အဖို့ ရည်မှန်း၍ ကောက်ယူကောင်း၏။ လူသာမဏေတို့အားပေး ပြီးနောက် သူတို့ကပြန်၍ ကပ်လှလျှင်လည်း သုံးစားကောင်း၏။ [ရဟန်းများ ပိုင်သော သစ်သီးကိုလည်း အကပ်မခံဘဲမကိုင်ရ။ ကိုင်မိရုံမျှဖြင့် ထိုရဟန်း မစားကောင်း၊ နေရာရွှေ့အောင်ကိုင်မိလျှင် ထိုသစ်သီးကို အခြား ရဟန်း များလည်း မစားကောင်း။]

**ရတနာ အမျိုးမျိုး** ပုလဲ ပတ္တမြားမှစ၍ ရွှေငွေ (ပိုက်ဆံ၊ ငွေစက္ကူတို့ပါ) ရတနာ အမျိုးမျိုးကိုလည်း မထိမကိုင်ရ။ [ငွေကိုင်လျှင် ဒုက္ကဋ်အာပတ်၊ မိဘဒကာ ဒကာမတို့က လှူသည်ကိုခံယူလျှင် လည်းကောင်း၊ ကိုယ်နှုတ်ဖြင့် မခံယူသော်လည်း စိတ်ထဲ၌ သာယာနေလျှင် လည်းကောင်း၊ သက်သက်အလှူခံ၍ ယူလျှင်လည်းကောင်း၊ ပါစိတ်အာပတ်သင့်၏၊ ကိုင်တိုင်း ဒုက္ကဋ်အာပတ်သင့်၏။] ရွှေငွေဖြင့် ပြုလုပ်ထားသော စေတီ၊ ကြုတ်၊ ဆင်းတု တော်များကို မထိမကိုင်ရ။ ထိုဆင်းတုစေတီတော်ပေါ်မှာ တင်နေသော အမှိုက် အညစ်အကြေးကိုကား ရှင်းလင်း သုတ်သင်ကောင်း၏။ စေတီတော်



သိက္ခာပုဒ်ပညတ်ရပုံ ထိုဥဒါယီ၏ စကားကို အရှက်မရှိသော မိန်းမတွေက ရယ်ကြမောကြနှင့် သဘောကျကြသော်လည်း အရှက် ရှိသော အမျိုးကောင်းသမီးတို့ကမူ ထိုနေရာမှထွက်၍ အခြား ရဟန်းများကို ကဲ့ရဲ့အောင် လျှောက်ကြသည်မှာ— “အရှင်ဘုရားတို့ ဥဒါယီ ကိုယ်တော် ပြောဆိုပုံဟာ မတော်ပါဘူး၊ ဒီစကားမျိုးကို ကိုယ့်ယောက်ျားက ပြောတာ တောင် မနှစ်သက်နိုင်ပါ၊ ရှင်ဥဒါယီ ပြောတာကို ဘယ်မှာ တပည့်တော်တို့ ခံနိုင်ပါ့မလဲ” ဟု လျှောက်ကြလေသော် အခြားရဟန်းတို့က ရှင်ဥဒါယီကို ကဲ့ရဲ့ကြပြီးလျှင် ဘုရားရှင်ထံလျှောက်ကြသဖြင့် ဤသိက္ခာပုဒ်ကို ပညတ်တော် မူရလေသည်။

သိက္ခာပုဒ်ပါဠိတော်။ ။ ယောပန ဘိက္ခု ဩတိဏ္ဏော ဝိပရိဏတေန  
 စိတ္တေန မာတုဂါမံ ဒုဋ္ဌုလ္လ္လာဟံ ဝါစာဟံ ဩဘာသေယျ၊ ယထာတံ  
 ယုဝါ ယုဝတိ မေထုနုပသံဟိတာဟိ သံဃာဒိသေသော။

သိက္ခာပုဒ်မြန်မာပြန်။ ။ အကြင် ရဟန်းသည် ဘီလူးအသွင် ရာဂပူးဝင် အပ်သည်ဖြစ်၍ (ရိုးသားသော စိတ်မရှိဘဲ) ဖောက်ပြန်သော စိတ်ဖြင့် မာတုဂါမကို ဝစ္စမဂ်ပဿာဝမဂ် မေထုန်နှင့်စပ်သော ရုန့်ရင်းသော စကားတို့ဖြင့် ယုတ်ယုတ်မာမာပြောဆိုအံ့၊ [လုလင်ပျိုတစ်ယောက်က မိန်းမပျိုတစ်ယောက်ကို မေထုန်နှင့်စပ်သော စကားတို့ဖြင့် မရှက် မကြောက် ပြောဆိုနည်းမျိုးတည်း။] ထိုသို့ ပြောဆိုသော ရဟန်းသည် သံဃာဒိသေသအာပတ်သင့်၏။

အင်္ဂါ ၅-ပါး။ ။ ၁-လူအစစ် မိန်းမဖြစ်ခြင်း (လူယောင်ဆောင်သော နဂါးမစသည် မဟုတ်ရ)၊ ၂-မိန်းမမှန်းသိခြင်း၊ ၃-ဒုဋ္ဌုလ္လ္လာဝါစာသာဒ ရာဂ (ယုတ်ယုတ်မာမာ ပြောနေရသည်ကို သာယာသောရာဂ) ရှိခြင်း၊ ၄-ထိုရာဂဖြင့် ယုတ်ယုတ်မာမာ ပြောဆိုခြင်း၊ ၅-ပြောလျှင်ပြောခြင်း (ကပြောခံရသူက) သိခြင်း၊ ဤအင်္ဂါ ၅-ပါး ညီညွတ်လျှင် ဤသိက္ခာ ပုဒ်အရ သံဃာဒိသေသအာပတ်သင့်၏။

[ဆောင်] လူမိန်းမပင်၊ မိန်းမထင်လတ်၊ ဝါစာသာဒ၊ ထိုရာဂဖြင့်-ပြောပြ လေဘိ၊ ချက်ချင်းသိဟု၊ ကြောင်းရှိ၅-လီ၊ အင်္ဂါညီ၊ သင့်ပြီဒုဋ္ဌုလ္လ။

အခန်း ၂

အတ္တကာမပါရိစရိယသိက္ခာပုဒ်

၃၃

မှတ်ချက်။ ။ ဝစ္စမဂ် ပဿိာဝမဂ်၏လှကြောင်းကို ချီးမွမ်းလျှင်လည်းကောင်း၊ မလှကြောင်း တစ်စုံတစ်ရာ ချို့ယွင်းနေကြောင်းကို ကဲ့ရဲ့လျှင်လည်းကောင်း သံဃာဒိသေသ် အာပတ်ပင်၊ ထိုသို့ ချီးမွမ်းသည်ဖြစ်စေ၊ ကဲ့ရဲ့သည်ဖြစ်စေ အပြောခံရသော မိန်းမကနားလည်မှလည်း သံဃာဒိသေသ်သင့်သည်၊ နားမလည်လျှင် ဒုက္ကဋ်အာပတ်သာသင့်၏။

သ။ အတ္တကာမပါရိစရိယသိက္ခာပုဒ်

အမှုသည်-ရှင် ဥဒါယီ။

အမှု-မေထုန်အရှင်ခံမှု။

မေထုန်အရှင်ခံပုံ ရှင်ဥဒါယီသည် သာဝတ္ထိပြည်၌ ဟိုအိမ်ကပ်ဒီအိမ်ကပ်နှင့် လူ့အိမ်သို့ ချဉ်းကပ်သွားလာတတ်သော ရဟန်းတည်း၊ လင်သေပြီးသော မုဆိုးမတစ်ယောက်ကား အလွန်အဆင်းလှ၏။ ဥဒါယီသည် ဆွမ်းခံသွားရင်း ထိုမာတုဂါမ အိမ်သို့ဝင်၍ တရားစကားပြောလေရာ ထိုမာတုဂါမက တရားကို သဘောကျ၍ ပစ္စည်း ၄-ပါး ဖိတ်လေလော် ... “ငါတို့ မှာ ဆွမ်း၊ သင်္ကန်း၊ ကျောင်း၊ ဆေးဆိုတဲ့ပစ္စည်း ၄-ပါးတော့ ရလွယ်ပါတယ် ရခဲတာကိုလူပါလား” ဟု ပြောဆိုလေသည်။ မာတုဂါမက “ဘာများရခဲပါ သလဲ” ဟု မေးလျှင် “မေထုန်ရခဲသည်” ဟု ပြောလေသည်။ မာတုဂါမက “အလိုရှိပါသလား” ... ဥဒါယီက “အလိုရှိတာပေါ့” - မာတုဂါမက “လိုက်ခွဲ” ဟု ခေါ်ပြီးလျှင် အခန်းတွင်းဝင်၍ အဝတ်လှစ်ပြီး ခုတင်ပေါ် ပက်လက် အိပ်နေလေသည်။ ထိုအခါ ရှင်ဥဒါယီ လိုက်သွား၍- “ထို့(ရှုံစရာ) ဒီအနံ့မကောင်းတဲ့ အယုတ်တမာကို ဘယ်သူသုံးသပ်ချင်မှာလဲ” ဟု ပြောဆို ထွက်သွားလေသည်။

မခံချင်၍ ပြစ်တင်ကဲ့ရဲ့ပုံ ထိုမာတုဂါမသည် ဥဒါယီက ထို့ ဟုဆို၍ပြောဆိုထွက် သွားသည်ကိုမခံချင်သောကြောင့် “စည်းစိမ်ဥစ္စာအဆင်း အားဖြင့် ဘယ်မိန်းမနှင့်ပိုင်ပိုင် ငါက အောက်မကျဘူး၊ ဥဒါယီဟာ ငါ့ကိုမေထုန်တောင်းပြီး မကောင်းသော အနံ့ရှိသလေး၊ အယုတ် တမာလေးနှင့် ငါ့ဥစ္စာကို ရှုတ်ချသွားတယ်” ဟု ကဲ့ရဲ့သည်မှစ၍ ဥဒါယီ၏ မေထုန်တောင်းမှုကို ဘုရားရှင်ကြားတော်မူလျှင် ရှင်ဥဒါယီအား များစွာ ပြစ်တင် ကဲ့ရဲ့တော်မူ၍ ဤသိက္ခာပုဒ်ကို ပညတ်တော်မူရလေသည်။

သိက္ခာပုဒ်ပါဠိတော်၊ 'ယော ပန ဘိက္ခု ဩတိဏ္ဏော ဝိပရိဏတေန စိတ္တေန မာတုဂါမဿ သန္တိကေ အတ္တကာမပါရိစရိယာယ ဝဏ္ဏံ ဘာသေယျ၊ တေဒဂ္ဂံ ဘဂိနိ ပါရိစရိယာနံ၊ ယာ မာဒိသံ သီလဝန္တိ ကလျာဏဓမ္မံ ဗြဟ္မစာရိံ တေန ဓမ္မေန ပရိစရေယျာတိ မေထုနုပသံ ဟိ တေန၊ သံဃာဒိသေသော။

သိက္ခာပုဒ်မြန်မာပြန်။ ။ အကြင်ရဟန်းသည် ရာဂတည်းဟူသော တွင်းသို့ (စိတ်အားဖြင့်) သက်ဆင်းကျရောက် နေရကား ပရိမသား ဖောက် ပြားသောစိတ်ဖြင့် မာတုဂါမအထံ၌ မိမိအတွက် ကာမဖြင့် ပြုစုရ ခြင်း၏ အကျိုးကျေးဇူးကို ဟောပြောအံ့ (ကာမဖြင့် လုပ်ကျွေးဖို့ရန် ကာမကို တောင်းအံ့-ဟူလို၊) [တေဒဂ္ဂံ ဘဂိနိ-စသော စကား ကား ကာမဖြင့်ပြုစုရခြင်း၏ အကျိုးကျေးဇူးကို ပြောပြသော စကား တည်း၊ နှမ .. သီလသိက္ခာရှိလျက် ကိုယ်ကျင့်တရားပြည့်ဝ၍ (အဗြဟ္မ စရိယမှ ရှောင်ကြဉ်ကာ) ဗြဟ္မစာရိဖြစ်သော ငါလိုပုဂ္ဂိုလ်ကို မေထုန် ပေးလှူခြင်းသည် ပစ္စည်း ၄-ပါး အလှူများနှင့် လားလားမှ မတူ အောင် မြင့်ခေါင်ကြီးကျယ်သော အကျိုးကို ရတတ်သဖြင့် အမြတ်ဆုံး အလှူဖြစ်သည်။] ဤသို့ မေထုန်နှင့်စပ်သော စကားဖြင့် ပြောဆိုသော ရဟန်းသည် သံဃာဒိသေသ အာပတ်သင့်၏။

အင်္ဂါ ၅-ပါး။ ။ ၁ လူသားစင်စစ် မိန်းမဖြစ်ခြင်း၊ ၂-လူမိန်းမမှန်းသိ ခြင်း၊ ၃-အတ္တကာမ ပါရိစရိယရာဂ (မိမိလိုလားအပ်သောကာမဂုဏ် ဖြင့်ပြုစုစေလိုသောရာဂ) ရှိခြင်း၊ ၄-ဂုဏ်ကျေးဇူးကို ပြောဆိုတောင်း ခံခြင်း၊ ၅-အကောင်းခံရသူ မိန်းမကနားလည်ခြင်း ဤအင်္ဂါငါးပါး ညီလျှင် သံဃာဒိသေသ အာပတ်သင့်၏။

[ဆောင်] လူမိန်းမပင်၊ မိန်းမထင်လျက်၊ ကိုယ် တွက်တာဟု-ကာမမှုဖြင့်- ပြုစေလိုတုံ-ရာဂကြံ၍၊ ဂုဏ်ကိုပြောဘိ၊ ချက်ချင်းသိဟု၊ ကြောင်းရှိ ၅-လီ၊ အင်္ဂါညီ၊ သင့်ပြီကာမ-ပါရိစရိယ။



အခန်း]

သဗ္ဗရိတ္တသိက္ခာပုဒ်

၁။ သဗ္ဗရိတ္တသိက္ခာပုဒ်

မူလပညတ်

အမှုသည် - ရှင် ဥဒါယီ။

အမှု - အောင် သွယ်မှု။

အောင် သွယ်မှု ရှင်ဥဒါယီသည် များစွာသော အမျိုးအိမ်သို့ သွားလာ ထွက်ဝင်တတ်သော (အလယ်စား) ရဟန်းတစ်ပါးဖြစ်၍ အပျို လူပျို ရှိသော အိမ်ကိုလည်း သိနိုင်၏။ လူပျိုကလေး၏ မိဘများအထံ၌ အခြားအိမ်က မိန်းမပျို၏ဂုဏ်ကို များစွာပြောပေး၏။ မိန်းမပျို၏ မိဘများ အထံ၌လည်း အခြားအိမ်က လူလင်ပျို၏ ဂုဏ်ကို များစွာပြောပေး၏။ “မည်သည့်ယောက်ျားကလေးသည် မည်သည့်မိန်းကလေးနှင့် သင့်တော်၏” ဟုလည်း ပြောလေ့ရှိ၏။ ဤနည်းအားဖြင့် ရှင်ဥဒါယီဆွယ်ပေး၍ အကြောင်း ပါသွားကြသော အိမ်ထောင်သည်တို့ကား သာဝတ္ထိမြို့၌ အတော်များပြား လေသည်။

ကျိန်ဆဲကြ၊ ဆုတောင်းကြ ထိုသို့ ရှင်ဥဒါယီ အောင်သွယ်ပေးမှုကြောင့် အကြောင်း ပါရသော မာတုဂါမတို့တွင် ဆိုးဝါးသော ယောက္ခမ မိဘတို့နှင့် အတူနေရသော မာတုဂါမတို့က “ငါတို့ ဆင်းရဲသလို ဥဒါယီကိုယ်တော်ကြီးလဲ ဆင်းရဲဒုက္ခ ရောက်ပါစေဟယ်” ဟု ကျိန်ဆဲကြ၏။ ယောက္ခမမိဘတို့နှင့် ချမ်းချမ်းသာသာ နေထိုင်ရသူတို့ကမူ “ငါတို့ ချမ်းသာသလို အရှင်ဥဒါယီကိုယ်တော်လဲ ချမ်းသာတော်မူပါစေ၊ ငါတို့မှာ အရာရာစီစဉ်ပြီးရှိသလို အရှင်ဥဒါယီ ကိုယ်တော်မှာလဲ စီစဉ်ပြီး ရှိပါစေ၊ ငါတို့ ချမ်းသာ အဆီယစ်နေသလို အရှင်ဥဒါယီ ကိုယ်တော်လဲ ချမ်းသာအဆီယစ်တော်မူပါစေ” ဟု ဆုတောင်းကြ၏။ ထိုသို့ အချို့ကကျိန်ဆဲ ကြ၍ အချို့က ဆုမွန်ကောင်း တောင်းကြသည်ကို ရဟန်းများမှတစ်ဆင့် ဘုရားရှင်ကြားတော်မူ၍ “ယောပနဘိက္ခု သဗ္ဗရိတ္တံ သမာပဇ္ဇေယျ ဣတ္ထိ- ယာဝါ ပုရိသမတိံ ပုရိသဿဝါ ဣတ္ထိမတိံ ဇာယတ္တနေဝါ ဇာရတ္တနေဝါ။ သံသာဒိသေသော” ဟု ရှေးဦးစွာ ပညတ်တော်မူရလေသည်။

အနုပညတ် အခါတစ်ပါး၌ မိန်းမ လိုက်စားသော လူတစ်စုတို့သည် ဥယျာဉ်တစ်ခုမှနေ၍ ပြည့်တန်ဆာမတစ်ယောက်ကိုအခေါ် ခိုင်းကြ၏။ ပြည့်တန်ဆာမကား လိုက်မလာချေ။ ထိုအခါ လူတစ်ယောက်က

“ဘာပြုလို့ ဒီပြည့်တန်ဆာမကို တောင်းတောင်းပန်ပန် ခေါ်နေရသလဲ” အရှင်ဥဒါယီပြောလျှင် အရှင်ဥဒါယီက သူ့ကို လွှတ်လိုက်မှာပေါ့” ဟု ပြောလေသော် ထိုစကားကိုကြားသော သီတင်းသည် ဥပါသကာက “မောင်-ဒီလိုမပြောပါနဲ့၊ ရဟန်းတော်များမှာ ဒီအမှုကိုမအပ်ပါဘူး” ဟု ကန့်ကွက်၏။ ထို့နောက် ... “ဒီအမှုကို ရှင်ဥဒါယီပြုစေရဲ့၊ မပြုစေဘူး” ဟု ငြင်းခုံ၍ အလောင်းအစား ပြုပြီးလျှင် ရှင်ဥဒါယီထံသွား၍ ထိုပြည့်တန်ဆာမကို လွှတ်လိုက်ပါရန် တောင်းပန်ကြလေသည်။ ရှင်ဥဒါယီလည်း ပြည့်တန်ဆာမ ထံသွား၍ ထိုသူများဆီလိုက်သွားဖို့ ပြောပြလေရာ၊ ပြည့်တန်ဆာမက “ဒီလူတွေကို တပည့်တော်မသိပါ၊ တပည့်တော်မှာလဲ တန်ဖိုးများသော အဝတ်တန်ဆာ ရှိနေသည့်ပြင်၊ မြို့ပြင်လိုက်ရမည်ဖြစ်၍ မလိုက်လိုကြောင်း” လျှောက်လေ၏။ ထိုအခါ ရှင်ဥဒါယီက “လိုက်သာလိုက်သွားပါ၊ သူတို့ကို ငါသိပါတယ်” ဟု ပြောသဖြင့် လိုက်သွားရလေသည်။ ထိုအခါ အလောင်းအစားလုပ်သော ဥပါသကာသည် များစွာကဲ့ရဲ့၍ ရဟန်းများကို လျှောက်ထားသဖြင့် ဘုရားထံရောက်ပြန်ရာ “အန္တမသော တခံဏိကာယပိ” ဟု ထပ်၍ ပညတ်တော် မူရပြန်လေသည်။ [ယခုကာလ ပြည့်တန်ဆာမ များကို “တခံဏိကာယေး” ဟု ခေါ်သည်။]

သိက္ခာပုဒ်မြန်မာမြန်။ ။ အကြင် ရဟန်းသည် အောင်သွယ် ပေးအံ့၊ ယောက်ျားဘက်ကခိုင်းသဖြင့် ယောက်ျားအလိုကို မိန်းမအား မယားဖြစ်ဖို့ရန် ပြောအံ့၊ မိန်းမဘက်က ခိုင်း၍ ယောက်ျားအား လင်ဖြစ်ဖို့ရန် ပြောအံ့၊ အယုတ်ဆုံး တစ်ခဏမျှ ပေါင်းအပ်သော ပြည့်တန်ဆာမကိုလည်း ပြောအံ့၊ ထိုရဟန်း သံသာဒိသေသ အာပတ်သင့်၏။

သိက္ခာပုဒ်အင်္ဂါ ၅-ပါး။ ။ ၁-မိန်းမယောက်ျားတို့လူသားစင်စစ်ဖြစ်ခြင်း၊ ၂-အောင်သွယ် ထိုက်ခြင်း၊ ၃-ဝန်ခံခြင်း၊ ၄-စုံစမ်းခြင်း၊ ၅-ပြန်ပြောခြင်း၊ ဤအင်္ဂါ ၅-ပါးညီလျှင် သဗ္ဗရိတ္တသံသာ ဒိသေသသင့်၏။

ချဲ့ဦးအံ့။ ။ “၂-အောင်သွယ် ထိုက်ခြင်း” ဟူသည် တစ်ယောက်နှင့် တစ်ယောက် သမီးခင်ပွန်း မဖြစ်သေးခြင်း၊ ဖြစ်သော်လည်း ယခုအချိန်မှာ ကွာပြီးရှင်းပြီးဖြစ်ခြင်းကို ဆိုလိုသည်။ ၃-“ဝန်ခံခြင်း” ဟူသည် “မည်သူ့ကို ပြောပေးပါ” ဟု စေခိုင်းသည့်အခါ နှုတ်ဖြင့်ဖြစ်စေ၊ ဦးခေါင်းညိတ်၍

ဖြစ်စေ၊ ဝန်ခံခြင်းတည်း၊ ၄-“စုံစမ်းခြင်း” ဟူသည် ဝန်ခံခဲ့သည့်အတိုင်း သွား၍ သဘောတူ၊ မတူကို စုံစမ်းခြင်းတည်း၊ ၅- “ပြန်ပြောခြင်း” ဟူသည် စုံစမ်းပြီးနောက် ထိုသူ သဘောကို ပြန်၍ပြောခြင်းတည်း၊ ထိုကဲ့သို့ အောင်သွယ်ပေးရာ၌ သူတို့ချင်းပေါင်းရသည်ဖြစ်စေ၊ မပေါင်းရသည်ဖြစ်စေ၊ အင်္ဂါ ၅ ပါးညီလျှင် အပတ်သင့်လေပြီ။

[ဆောင်] ကျား-မ ၂-ရပ်-လူသားဇာတ်တို့၊ ကင်းပြတ်ကွဲခိုက်-အောင်သွယ် ထိုက်၍၊ ခိုင်းခိုက်ခံ၊ စုံစမ်းဟန်နှင့်၊ တစ်ဖန်မသွင်းပြန်ပြောခြင်း ဟု၊ ကြောင်းရင်း ၅-လီ၊ အင်္ဂါညီ၊ သင့်ပြီ သဏ္ဍန်တံ။

၈။ ကုဒ္ဓိကာရသိက္ခာပုဒ်

အမှုသည် - အာဠဝိတိုင်းသား ရဟန်းများ။

အမှု - အတောင်းအရမ်းများ။

အာဠဝိရဟန်းတို့ အတောင်း အရမ်းများပုံ အာဠဝိတိုင်းသား ရဟန်းတို့သည် ကျောင်း ဒကာမရှိဘဲ မိမိတို့ဘာသာ ပဲ့ခုပ်ပုဆိန်စသော လက်သမား ကိရိယာကို ငှားရမ်း၍ မိမိတို့ နေထိုင်ဖို့ရာ ကျောင်းဆောက်ကြကုန်၏။ “မည်သည့် အရွယ်လောက်ရှိလျှင် ကျောင်းပြီးစေမည်” ဟုကား အတိုင်းအရှည်ပမာဏ မရှိချေ။ ထို့ကြောင့် ထိုကျောင်းများသည် မပြီးနိုင်ဘဲ ရှိလေရာ “ယောက်ျားတစ်ယောက်လောက် ပေးကြစမ်းပါဦး၊ ယောက်ျားများ လုပ်ရမည့်အလုပ်ကို လုပ်ပေးကြပါဦး၊ နွားငှားကြပါဦး၊ လှည်းငှားကြပါဦး၊ ပဲ့ခုပ်၊ ဓားမ၊ ပေါက်တူး၊ ဆောက်များ ငှားကြပါဦး၊ နွယ်ဝါး-မြက် မြေညက်များ ပေးကြပါဦး” ဤသို့ စသည်ဖြင့် ခဏခဏ အတောင်းအရမ်း လာကြလေသည်။

လူတွေ့ဖြစ်ပုံ ရဟန်းများ၏ အတောင်း အရမ်းဖြင့် နှိပ်စက်ခံရသူတို့ သည် ရဟန်းတွေကို မြင်လျှင် တောင်းလိမ့်ဦးမည် ထင်၍ ထိတ်ခနဲ ဖြစ်ကြကုန်၏။ (မြေကိုမြင်လျှင် လန့်ပြီး နောက်ဆုတ်သကဲ့သို့) ရဟန်း များကိုမြင်လျှင် လန့်ပြီးနောက်ဆုတ်ကြကုန်၏။ တချို့လည်း ခပ်ဝေးဝေးမှပင် ထွက်ပြေးကြကုန်၏။ တချို့လည်း ရဟန်းများ သွားရာလမ်းမှ ရှောင်လွဲ၍ အခြားလမ်းဖြင့် သွားကြကုန်၏။ ထိုသို့ မရှောင်သာလျှင် မျက်နှာချင်း မဆိုင် မိအောင် မျက်နှာလွဲ၍ နေကြကုန်၏။ ရဟန်းများ လာနေသည်ကို မြင်လျှင်

အိမ်ရှင်တို့က အိမ်တံခါးကို ပိတ်ထားကြကုန်၏။ ခပ်ဝေးဝေး၌ နွားမကြီးကို မြင်ရုံမျှဖြင့် ရဟန်းထင်၍ ပြေးကြသူတွေလည်း မရှားပင်။ ထိုကဲ့သို့ ဖြစ်ချိန်မှာ အရှင်မဟာကဿပသည် အာဠဝီပြည်၌ သီတင်းသုံးခိုက်နှင့် ကြုံ၍ ဆွမ်းခံ ဝင်တော်မူရာ အရှင်မဟာကဿပကိုလည်း အခြား ရဟန်းများ နည်းတူ အပြုအမူခံရလေသည်။

မဏိကဏ္ဍဇာတ် ထိုအချိန်မှာပင် ဗုဒ္ဓရှင်တော်မြတ်လည်း ရာဇဂြိုဟ်မှ အာဠဝီမြို့သို့ ကြွလာတော်မူလေရာ အရှင်မဟာကဿပ သည် အာဠဝီရဟန်းတို့ အတောင်းအရမ်း များသဖြင့် လူတို့ အကြည်ညို ပျက်ပြားပုံကို ဘုရားရှင်အား လျှောက်လေသည်။ ထိုအခါ ဘုရားရှင်သည် ထိုရဟန်းတို့ကို များစွာပြစ်တင်တော်မူ၍ အတောင်းအရမ်းများလျှင် လူကို မဆိုထားဘိ တိရစ္ဆာန်များပင် မုန်းတတ်ကြောင်းကို ပြလိုရကား မဏိ ကဏ္ဍဇာတ်ကို ဟောတော်မူသည်။

ရှေးအခါ၌ ဂင်္ဂါမြစ်ကမ်းဝယ် ညီနောင် ရသေ့ ၂-ဦးတို့ နေကြလေ သည်။ ညီငယ်ရသေ့သည် မေတ္တာကမ္မဋ္ဌာန်း စီးဖြန်း ပွားများလေ့ ရှိသဖြင့် (လည်ပင်း၌ ပတ္တမြားတန်ဆာ ရှိ၍) မဏိကဏ္ဍမည်သော နဂါးမင်းသည် ထို ညီငယ်ရသေ့၏ မေတ္တာစွမ်းကြောင့် ချစ်ခင်နေရကား နတ် အသွင်ဖြင့် မပြတ်လာ၍ စကားပြော၏။ စကားပြောပြီးသည့်အခါ နဂါးအသွင်အတိုင်း ခုနစ်ထပ်လောက် အခွေဖြင့် ပတ်ပြီးလျှင် ဦးထိပ်၌ ပါးပျဉ်း မိုးကာ ကြည်ညိုသော အခြင်းအရာကို ပြလျက် နေတတ်လေသည်။

ညီငယ်ရသေ့ကမူ နဂါးကိုကြောက်သဖြင့် ပိန်ချိုးနေတော့၏။ ထို ပိန်ချိုး နေသည်ကို နောင်တော်ရသေ့ မြင်၍ “နဂါးမလာစေလိုလျှင် သူ၏ ပတ္တမြားကို တောင်းလိုက်” ဟု အကြံပေးလေရာ နောက်တစ်ကြိမ်အလာဝယ် ပတ္တမြားကို တောင်းလေသော် “ရဟန်းက ပတ္တမြားဝောင်းတယ်၊ ရဟန်းက ပတ္တမြား လိုချင်သတဲ့၊ ဒီ ပတ္တမြားကြောင့် ငါ့မှာ အစားအသောက် ပြည့်စုံရတယ်၊ ဒီပတ္တမြားကို မပေးနိုင်” ဟုဆို၍ နောက်မလာတော့ဘဲ တစ်ခါတည်း ပြန်သွား လေတော့သည်။

နဂါး လောခါမှ ကြည့်၍လှသော နဂါးကို မမြင်ရသဖြင့် ရသေ့ကလေး သာ၍ ပိန်ချိုးပြန်ရာ၊ နောင်တော်က - “အကြင်သူ၏ ချစ်ခြင်းကို အလိုရှိ၏။ ထိုသူ့ကို မတောင်းရဘူး၊ တောင်းလျှင် မုန်းတတ်သည်ဟု ဆုံးမလေသည်။

အခန်း]

ကုဋိကာရသိက္ခာပုဒ်

မြတ်စွာဘုရားသည် ဤဝတ္ထုကို ဟောတော်မူပြီးလျှင်- “အို ရဟန်းများ... တိရစ္ဆာန်များသော်မှ တောင်းရမ်းသည်ကို မကြိုက်လျှင် လူများဆိုတာ ပြောဖွယ်ရာမရှိ၊ “သာ၍ပင်မကြိုက်မည်သာ” ဟု အခြားဝတ္ထု ၂-မျိုးကိုပါ မိန့်တော်မူ၍ ဤကုဋိကာရသိက္ခာပုဒ်ကို ပညတ်တော်မူလေသည်။

သိက္ခာပုဒ်ပါဠိစာ။ သညာစိကာယ ပန ဘိက္ခုနာ ကုဋိ ကာရယမာနေန အဿာမိကံ အတ္တုဒ္ဒေသံ ပမာဏိကာ ကာရေ- တဗ္ဗာ၊ တတြိဒံ ပမာဏံ၊ ဒီသသော ဒွါဒသ ဝိဒတ္ထိယော သုဂတ ဝိဒတ္ထိယာ၊ တိရိယံ သတ္တန္တရာ၊ ဘိက္ခု အဘိနေတဗ္ဗာ ဝတ္ထု ဒေသနာယ၊ တေဟိ ဘိက္ခုဟိ ဝတ္ထုဒေသေတဗ္ဗံ အနာရမ္ဘံ သပရိက္ခမနံ၊ သာရမ္ဘေ စေ ဘိက္ခု ဝတ္ထုသ္မိ အပရိက္ခမနေ သညာစိကာယ ကုဋိကာရေယျ၊ ဘိက္ခုပါ အနဘိနေယျ ဝတ္ထုဒေသနာယ၊ ပမာဏံဝါ အတိက္ခာမေယျ၊ သံသာဒိ သေသော။

သိက္ခာပုဒ်မြန်မာဖြန့်။ ။ရဟန်းသည် ပဲခွပ် ပုဆိန်စသော လက်သမား ကိရိယာများကို ငှားရမ်း၍ ကျောင်းဒကာလည်း မရှိ၊ မိမိနေဖို့လည်း ဖြစ်သော ကျောင်းကုဋိကို ဆောက်လုပ်လိုလျှင် (သိပ်မကြီးစေဘဲ) သင့်တော်လောက်သော ပမာဏနှင့် ယှဉ်သော ကျောင်းကုဋိကိုသာ ဆောက်လုပ်စေရမည်။ ထိုကျောင်းကုဋိ၏ ပမာဏကား- “ဘုရား အထွာတော်ဖြင့် အလျား ၁၂-ထွာ၊ အနံ (နံရံ အတွင်းစွန်းကို တိုင်းသောအားဖြင့်) ခုနစ်ထွာ” ဖြစ်၏။ ထို့ပြင်-ကုဋိနေရာကို အသေ အချာ မသတ်မှတ်သေးခင် “မည်သည့်နေရာ၌ သင့်တော်သည်” ဟု ညွှန်ပြပေးဖို့ရာ ရဟန်းတို့ကို မိမိဆောက်လိုသောနေရာသို့ ပင့်ရမည်။ ထိုရဟန်းတို့က ပိုးရွာခြေပုန်းစသော ခြင်္သေ့၊ သစ်ကျား စသောပိုးမွှား တိရစ္ဆာန်လည်းမရှိသော ကောက်ပဲသီးနှံစိုက်ပျိုးရာ စသော အရပ် လည်း မဟုတ်၍ ဘေးရန်အန္တရာယ်ကင်းသော ကျောင်း၏ပတ်ဝန်း ကျင်၌ လှည်းများ သွားလာနိုင်လောက်အောင် ဥပစာလည်း ကျန်ရှိ သေးသော အရပ်ကိုသာ ( ကုဋိနေရာ အဖြစ်ဖြင့်) ညွှန်ပြရမည်။ ဘေးရန်အန္တရာယ်ရှိသောအရပ်၊ သို့မဟုတ် ဥပစာမကျန်သော အရပ်၌ ကိုယ်တိုင် လက်သမား ကိရိယာကို ငှားရမ်း၍ ကုဋိ ဆောက်လုပ်

### ဘုရားဥပဒေတော်ကြီး

[ သံဃာဒိသေသ

လည်းကောင်း၊ ကုဋိနေရာကို ညွှန်ပြပေးဖို့ရာ ရဟန်းတို့ကို မပင့်လျှင် လည်းကောင်း၊ အလျား ၁၂ ထွာ၊ အနံ ခုနစ်ထွာ ပမာဏထက် လွန်စေလျှင် လည်းကောင်း သံဃာဒိသေသ အာပတ်သင့်၏။

မှတ်ချက်။ ။ အတွင်း၌ဖြစ်စေ အပြင်ဘက်၌ဖြစ်စေ အတွင်းအပြင် ၂-ဘက် လုံး၌ဖြစ်စေ အင်္ဂါတေ သုတ်ထားသော-သို့မဟုတ် မြေညက် သုတ်ထားသော တစ်ယောက်နေသာရုံမျှ အလျား ၁၂-ထွာ၊ အနံခုနစ်ထွာရှိသော ကျောင်းကုဋ်ကလေးကို “ဥလ္လိတ္တကုဋ်၊ အဝလိတ္တကုဋ်၊ ဥလ္လိတ္တာဝလိတ္တကုဋ်” ဟု ခေါ်၏။ ပုဏ္ဏားတို့နေရာ၌ ထိုအိမ်ကလေး မျိုး တွေရတတ်သည်။ ယခုကာလ သစ်သား၊ သစ်ရွက် ကျောင်းငယ်ကလေးမျိုးကို ဤသို့ကွာပုဒ်အရ “ကုဋ်” ဟု မဆိုလို။

ထိုကျောင်းကုဋ်(ကုဋ်) ကို ဆောက်လုပ်ရာ၌ ပိုးရွှ-ခြံပုန်းစသည်တို့မှာ ကျောင်းဆောက်သဖြင့် ပျက်စီးကျမည်ဖြစ်၍ သနားဖွယ်ကောင်းသောကြောင့် လည်းကောင်း၊ ခြင်္သေ့ စသည်တို့မှာ ရန်မူတတ်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ကောက်ပဲသီးနှံတို့ကား ပျက်စီးသဖြင့် ဥစ္စာရှင်တို့ မကျေနပ် ရှိတတ်သောကြောင့် လည်းကောင်း၊ ထိုပိုးရွှ-ခြံပုန်း စသည်ရှိသောအရပ်ကို ရှောင်ကြဉ်၍ကျောင်းဆောက်ရသည်။ [ဤမှနေောက်၌ အင်္ဂါများကို (အထူးမပြုလျှင်) ပါတိမောက်ဘာသာဒီကာမှာ ရှုပါ။]

### ဆ။ ဝိဟာရကာရသိက္ခာပုဒ်

အမှုသည်-အရှင် ဆန္ဒ။

အမှု-ကျောင်းဆောက်လို၍ သစ်ပင်ခုတ်စေမှု။

အရှင် ဆန္ဒ၏ သစ်ပင် ခုတ်စေမှု အရှင်ဆန္ဒ၏ ဒါယကာ သူကြွယ် တစ်ယောက်သည် “အရှင်ဘုရား - ကျောင်းနေရာကို ကြည့်တော်မူပါ၊ အရှင်ဘုရားဖို့ ကျောင်းဆောက် လိုပါသည်” ဟု

လျှောက်၏။ အရှင်ဆန္ဒသည်ကျောင်းနေရာကို ရှင်းလင်းသည့်အခါလူအများက “နတ်ကြီးသောသစ်ပင်” ဟု အသိအမှတ်ပြု၍ ကိုးကွယ်ထားသော စေတီ သစ်ပင်ကို ခုတ်ဖြတ်စေလေသည်။ ထိုအခါ လူအများပင် မခံမရပ်နိုင်အောင် ဖြစ်ကြ၍ ကဲ့ရဲ့ကြသောကြောင့် ဤဝိဟာရကာရသိက္ခာပုဒ်ကို ဘုရားရှင်ပညတ်တော်မူရလေသည်။ [ဤသိက္ခာပုဒ်၌ ကျောင်းဒကာရှိခြင်း၊ အရွယ်ပမာဏကန့်သတ်ချက်မရှိခြင်းသည် ရှေ့သိက္ခာပုဒ်မှထူး၏။]

အခန်း]

ဒုဋ္ဌဒေါသသိက္ခာပုဒ်

၄၁

သိက္ခာပုဒ် ပါဠိတော်။ ။မဟလ္လကံ ပန ဘိက္ခုနာ၊ ဝိဟာရံ ကာရယ။  
မာနေန သဿာမိကံ အတ္ထုဒ္ဓေသံ ဘိက္ခု။ အဘိနေတဗ္ဗာ  
ဝတ္ထုဒ္ဓေသနာယ၊ တေဟိ ဘိက္ခုဟိ ဝတ္ထု ဒေသေတဗ္ဗံ  
အနာရမ္ဘံ သပရိက္ခမနံ၊ သာရမ္ဘေ စေ ဘိက္ခု ဝတ္ထုသ္မိံ  
အပရိက္ခမနေ မဟလ္လကံ ဝိဟာရံ ကာရေယျ၊ ဘိက္ခု ပါ  
အနဘိနေယျ ဝတ္ထုဒ္ဓေသနာယ သံသာဒိသေသော။

သိက္ခာပုဒ် မြန်မာပြန်။ ။ဆောက်လုပ်ပေးမည့် ကျောင်းဒါယကာရှိသော  
ကြောင့် မြင့်မြတ်သော ကျောင်းဟု ဆိုထိုက်သော(တစ်နည်း-ဆောက်  
လုပ်သူ ဒါယကာရှိသဖြင့် အတိုင်းအရှည် ပမာဏမထားဘဲ ကြီးမား  
နိုင်သော) မိမိဖို့ ရည်စူးအပ်သော ကျောင်းကို ဆောက်လုပ်စေလို  
သော ရဟန်းသည် ကျောင်းနေရာကို ညွှန်ပြဖို့ရာ ရဟန်းတို့ကို (မိမိ  
ရည်ရွယ်ထားသော နေရာသို့ ပင့်ရမည်၊ ထိုရဟန်းတို့က ပိုးရွှံ့၊ ခြေပုန်း၊  
ခြေသို့၊ သစ်ကျားစသော ဘေးရန်မရှိသော ကောက်ပဲသီးနှံ စိုက်ပျိုးရာ  
စသည်လည်း မဟုတ်သော ကျောင်း၏ ပတ်ဝန်းကျင်၌ လှည်းတစ်စီး  
သွားလောက်အောင် ဥပစာလည်းရှိသော နေရာကို ညွှန်ပြရမည်၊  
ဘေးရန် အန္တရာယ်ရှိ၍ လှည်းတစ်စီး လှည့်ပတ်သာ လောက်အောင်  
ဥပစာမရှိသောနေရာ၌ မဟလ္လကကျောင်းကို ဆောက်စေလျှင် လည်း  
ကောင်း၊ ရဟန်းတို့ကို ကျောင်းနေရာ ညွှန်ပြဖို့ မပင့်လျှင် လည်း  
ကောင်း၊ ထိုရဟန်းမှာ သံသာဒိသေသ် အာပတ်သင့်၏။

၃။ ဒုဋ္ဌဒေါသသိက္ခာပုဒ်

အမှုသည်-မေတ္တိယ၊ ဘူမဇကရဟန်းများ။  
အမှု-အရှင်ဗုဒ္ဓကို ပါရာဇိကဖြင့် ဝှံ့ဝှံ့မှု။

အရှင်ဗုဒ္ဓအကြောင်း အရှင်ဗုဒ္ဓသည် မလ္လမင်း၏ သားတော်တည်း၊ ၇-နှစ်  
အရွယ်ကပင် ရဟန္တာဖြစ်ခဲ့သော ပုဂ္ဂိုလ်ထူး၊ ပုဂ္ဂိုလ်  
မြတ် ဖြစ်၏။ ထိုအရှင်သည် တစ်နေ့သ၌ တစ်ပါးတည်း ကိန်းအောင်းတော်  
မူစဉ် အကြံဖြစ်သည်မှာ-“ငါသည် ရသင့်ရထိုက်သော တရားထူးကို ရပြီးပြီ၊  
ငါ၏ ဤခန္ဓာကိုယ်သည် နောက်ဆုံးဘဝ ဖြစ်၏။ ဤခန္ဓာကိုယ်လည်း လေလမ်း  
အဝ၌ တည်နေသော မီးတောက်ကဲ့သို့ အနိစ္စတာ (မမြဲခြင်း) လမ်းဝ၌

တည်နေရာကား မကြာခင် ချုပ်ငြိမ်းတော့မည်၊ ဤခန္ဓာကိုယ် မချုပ်ငြိမ်းခင် သံသာဒေယျာဝစ္စ (သံသာကိစ္စ)ကို ရှက်ဆောင်နေရမှု ကောင်းလေစွ” ဟု ကြံလေသည်။ ဤအကြံကို ဘုရားရှင်အား လျှောက်ထားလေရာ ဘုရားရှင် ခွင့်ပြုတော်မူ၍ ဥတ်ကမ္မဝါစာဖြင့် သံသာအလယ်မှာ “သေနာသနပညာ ပက-အိပ်ရာနေရာ ခင်းပေးသူ၊ ဘတ္တုဒ္ဓေသက-ဆွမ်းညွှန်ချသူ” ဟု သမ္မုတိ ပေးထားလေသည်။ “ဤသို့ သမ္မုတိရသော ရှင်ဒဗ္ဗသည် ဘုရားရှင်ကို အဖူး အမြော်လာကြသော သံသာများအတွက် အိပ်ရာ၊ နေရာ ခင်းပေးမှု “မည်သည့် ဒါယကာက ဆွမ်းခံပင့်ထားပါသည်” စသည်ဖြင့် ဆွမ်းညွှန်ပြုမှုကို အပြုထာဝရပြုကာ သံသာကိစ္စကို ဆောင်ရွက်တော်မူလေသည်။

မေတ္တိယ, ဘူမဇကတို့ မေတ္တိယအမည်, ဘူမဇကအမည် ရှိကြသော ဆဗ္ဗဂ္ဂိ မြစ်တွေ ရဟန်းတို့သည် ဝါလည်း ငယ်ကြ၏၊ ရှေးဘုန်းရှေးကံ လည်း နည်းကြ၏၊ သံသိက ပစ္စည်းများကို သုံးစွဲသည့် အခါ ငယ်ရွယ်သူတို့မှာ ညံ့သောအိပ်ရာ နေရာကိုသာ ရမြဲထုံးစံ ဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် ဝါငယ်သော မေတ္တိယ ဘူမဇကတို့မှာ ညံ့သော အိပ်ရာနေရာကို သာ ရကြသည်။ ဘုန်းကံမရှိသောကြောင့် မဲချ၍ရသော ဆွမ်းခံ အလှည့်များ လည်း ညံ့သော အိမ်များ၌သာ ကျရှာကြလေသည်။ အခါတစ်ပါး၌ကား (ကောင်းမြတ်သော ဆွမ်းဟင်းများကို လူဒါန်းလေ့ ရှိသောကြောင့်) “ကလျာဏဘတ္တိက” ဟု ထင်ရှားသော သူကြွယ်၏အိမ်သို့ မေတ္တိယဘူမဇက တို့ ဆွမ်းစားအလှည့်ကျလေသော်, နက်ဖန် ဆွမ်းကောင်း, ဟင်းကောင်းနှင့် သေဋ္ဌေးကိုယ်တိုင် သားသမီးများနှင့်အတူ ပြုစုမည့်အရေးကို တွေးတော ဝမ်းမြောက်ကာ ဟစ်ညလုံး အိပ်မပျော်ကြရှာချေ။

ထိုရဟန်းများက ဆိုးပုံ ထိုသူကြွယ်သည် ညနေလောက်ကပင် ကျောင်းသို့ ကိစ္စ တစ်ခုနှင့်လာ၍ အရှင်ဒဗ္ဗထံ ဝင်ပြီးလျှင် စကားစပ်မိ စပ်ရာ မေးလျှောက်ရင်းက နက်ဖန် မေတ္တိယ ဘူမဇကတို့ ဆွမ်းစားလှည့် ကျကြောင်း သိသွားသဖြင့် (“ငါအိမ်မှာ ဒီလိုယုတ်မာတဲ့ ကိုယ်တော်တွေ ဆွမ်းစားမှ ကျပလေတယ်” ဟု စိတ်ပျက်ကာ, အိမ်ရောက်လျှင် ရောက်ခြင်း ကျန်မကို ပြောသည်မှာ—“နက်ဖန် ဆွမ်းစားလာသော ကိုယ်တော်များကို တံခါးမုခ်မှာ နေရာပေး၍ ဆန်ကဲ့တမင်း ပုန်းရည်ဟင်းနဲ့ ဆွမ်းကျွေးလိုက်” ဟု မှာထားလေသည်။ ထိုရဟန်းတို့လည်း နံနက်အချိန်ကျ၍ ဆွမ်းစား ကြွကြ လေရာ, ကျန်မက တံခါးမုခ်၌ နေရာခင်းပေးလျှင် “အင်း ဆွမ်းကျက်ဟန်

မတူသေးဘူး၊ ဒါကြောင့် ဒီမှာခေတ္တ နေရာခင်းပေးတာဘဲ” ဟု အောက်မေ့ကြသတဲ့။ ထိုနောက်ဆန်ကဲ့ထမင်း ပုန်းရည်ဟင်းကိုယူလာခါမှ အံ့အားသင့်ကြ၍ “ဟဲ့နုမရ၊ ဒီနို့စွဲဘတ်ဆွမ်းလှည့်ကျတဲ့ ကိုယ်တော်များပါဟ” ဟု ပြောလေသော် .. “သိပါရဲ့ဘုရား-မနေ့ကပင် သူကြွယ်က ဒီလိုကျွေးရမယ်” ဟု အမိန့်ထားကြောင်း လျှောက်လေလျှင် “မနေ့က သူကြွယ်အလာမှာ ဒဗ္ဗကကုန်းတိုက်လိုက်လို့သာ ဒီလိုကျွေးရသပေါ့” ဟု အရှင်ဒဗ္ဗအပေါ် အဆင်များကြလေသည်။ ထိုအထင်မှားသည့်ပြင် မျှော်လင့်ချက်နှင့် မကိုက်သော ဆန်ကဲ့ထမင်း ပုန်းရည်ဟင်းကို စိတ်မချမ်းမသာနှင့်ပင် စားကြလေရာ စိတ်တိုင်းကျအောင် ဆွမ်းမစားနိုင်ရှာကြချေ။

အရှင်ဒဗ္ဗကို  
စွပ်စွဲခိုင်းပုံ

ကျောင်းသို့ပြန်လာ၍ ကျောင်းတံခါး မှခွဲပြင်ဘက်မှာ မိုင်နေကြစဉ် သူတို့ဘက်သို့ဖြစ်သော မေတ္တိယာဘိက္ခုနီမသည် သူတို့ထံရောက်လာ၍ ရှိခိုးဝပ်ချသော်လည်း စကား

မပြောဘဲ မိုင်မြဲမိုင်နေကြလေသည်။ ထိုအခါ ဘိက္ခုနီမသည် သူ့အပေါ် အပြစ်ရှိ၍ စကားမပြောကြတာဘဲဟုတွေးပြီး “တပည့်တော်မက ဘာကို အပြစ်ပြုမိပါသလဲ” ဟု လျှောက်လေသော် “သင်သည် ဒဗ္ဗက ငါတို့အား နှိပ်စက်နေတာကို လျစ်လျူရှုနေတယ်” ဟု ပြောကြလေ၏။ ဘိက္ခုနီက “ဘယ်လို ကူညီစေလိုပါသလဲ” ဟု မေးလေသော် “သင်ကူညီလိုလျှင် ဘုရားရှင်ထံသွား၍ ဒဗ္ဗက သင့်ကို မတရား ကျင့်တဲ့အကြောင်းလျှောက်ချေ” ဟု စေခိုင်းလေသည်။

ဘိက္ခုနီက  
စွပ်စွဲပုံ

မေတ္တိယာ ဘိက္ခုနီမသည်(မျက်နှာငယ်သလို မရှင်မပြသောမျက်နှာဖြင့်) ဘုရားရှင်ထံလာ၍- “မြတ်စွာဘုရား ... ဒီကိစ္စကြီးဟာ သိပ်မတော်တာပါဘဲဘုရား၊

ဘေးရန်ဥပဒ်မရှိဘူးတဲ့ အရပ်ဒေသဟာ ယခုတော့ ဘေးရန်ဥပဒ်ရှိနေပေါ့ဘုရား၊ လေမရှိတဲ့အရပ်က လေတိုက်ခတ်နေပါပေါ့ဘုရား၊ အေးမြပေ့ဆိုတဲ့ ရေကလဲ မီးလို ပူနေပြီဘုရား၊ (လောကကြီး ကမောက်ကမ ဖြစ်ကုန်ပါပြီ-ဟု ဆိုလိုသည်။) “လျှောက်ပါရစေတော့- ရဟန္တာလို့ ကျော်စောနေတဲ့ အရှင် ဒဗ္ဗက တပည့်တော်မကို ဖျက်ဆီးပါတယ်ဘုရား” ဟု ဝမ်းနည်းသံကလေးဖြင့် လျှောက်ထားလေသည်။

ဘုရား  
စစ်ဆေးတော်မူပုံ

ထိုသို့ လျှောက်လာသော အခါ ဘုရားရှင်သည် (အကြောင်းမှန်ကို သိပါသော်လည်း အများကျေနပ်ဖို့ရာ ထုံးစံအတိုင်း) သံသာစည်းဝေးစေတော်မူ၍ အရှင်

ဒဗ္ဗကို စစ်ဆေး ငမးမြန်းတော်မူသည်မှာ - “ဒဗ္ဗ မေတ္တိယာ ဘိက္ခုနီက သင့်အပေါ်မှာ ဒီလိုဒီလိုပြောဆိုနေတယ်၊ သူပြောသလို သင်ပြုမိသလား”.... ထိုအခါအရှင်ဒဗ္ဗက-“ဘုန်တော်ကြီးဘုရား သိတော်မူတဲ့ အတိုင်းပါဘုရား” ဟု လျှောက်ထားလေသော် .... (၂-ကြိမ် ၃-ကြိမ် ထပ်မေး သော်လည်း ဤအတိုင်းပင် လျှောက်လေသော်) “ဒဗ္ဗ...ပညာရှိများဟာ (သူများအပေါ် တာဝန်ချ၍) သင်ဖြေသလို ဖြေလေ့မရှိကြ၊ “ဘိက္ခုနီ ပြောသလိုပြုမိလျှင် ပြုမိကြောင်း၊ မပြုမိလျှင် မပြုမိကြောင်း” အတိအလင်း ဖြေရှင်းပါ။ ဤသို့ မိန့်တော်မူသော အခါ- “ဘုန်းတော်ကြီး ဘုရား..... တပည့် တော်သည် မေးသည့်နေ့ကစ၍ မေထုန်မဲ့မဲ့ဆီဘာ အိပ်မက်မျှ မမက်ဖူးပါ” ဟု (၇-နှစ် အရွယ်က ရဟန္တာဖြစ်ခဲ့သူပီပီ, တည်ကြည်ရဲဝံ့စွာ) လျှောက်ထားလေသည်။

ဘုရားရှင် (အရှင်ဒဗ္ဗသည် နဂိုကပင် လဇ္ဇီ သူတော်ကောင်းဟု ဆုံးဖြတ်တော်မူခြင်း ထင်ရှားနေသော ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်၏။ မေတ္တိယာ ဘိက္ခုနီ ကား နဂိုကပင် အလဇ္ဇီနို့ ဒုဿီလာဟု ထင်ရှား၏။ လဇ္ဇီပုဂ္ဂိုလ်အတွက် သူ၏ပဋိညာဉ် ဝန်ခံချက်အတိုင်း ဆုံးဖြတ်နိုင်၏” ဟုဝိနည်း ထုံးတမ်း ဖြစ်စေတော်မူလျှင်ကြောင့် မေတ္တိယာ ဘိက္ခုနီသည် မတရားစွပ်စွဲ သူ ဖြစ်ရကား)- “မေတ္တိယာ ဘိက္ခုနီကို လူဝတ် လဲစေ (သူသည် သူ့ အလို အတိုင်းမဟုတ်၊ သူ့ကိုအားပေးတိုက်တွန်းသော ရဟန်းများရှိသည်။ ထိုရဟန်း များကို ရှာဖွေစစ်ဆေးကြ” ဟု မိန့်တော်မူပြီးလျှင် ဂန္ဓကုဋိတိုက်တော်သို့ ဝင်တော်မူလေသည်။

ဝန်ခံကြရပုံ ဘုရားရှင် ဂန္ဓကုဋိသို့ ဝင်ကြွေးတော်မူသောအခါ (စွပ်စွဲ သည်ကိုမခံမရပ်နိုင်ဖြစ်နေသော) ရဟန်းများက အဝတ်ဖြူ ကိုပေး၍ ဘိက္ခုနီကို လူထွက်ခိုင်းကြသောအခါ ထိုမေတ္တိယာ ဘုမဇက ရဟန်း တို့သည် “ဘိက္ခုနီမကိုမဖျက်ဆီးကြပါနှင့်” တပည့်တော်တို့က ခိုင်းလို့ စွပ်စွဲ ရရှာတာပါ” ဟု လျှောက်ကြလေသည်။ ထိုအခါ ထိုလက်သည် ရဟန်းများကို “အခြေအမြစ်မရှိသော ပါရာဇိကမျှဖြင့် စွပ်စွဲရမလား” ဟု ကဲ့ရဲ့၍ ဘုရားရှင် အား လျှောက်ကြပြန်ရာ၊ ဘုရားရှင်လည်း ထိုရဟန်းများကို ကဲ့ရဲ့ရှုတ်ချတော် မူပြီးလျှင် ဤသိက္ခာပုဒ်ကို ပညတ်တော်မူလေသည်။

သိက္ခာပုဒ်ပါနိဂ္ဂိတော်။ “ယောပနဘိက္ခု ဘိက္ခု ဒုဠော ဒေါသော အပ္ပတိတော အမူလကေန ပါရာဇိကေန ဓမ္မေန အနုဒ္ဓိ- သေယျ” အပေဉ နာမ နံ ဣမမှာ ဗြဟ္မစရိယာ စာဓဝ

ယျ”န္တိ၊ တတော အပရေန သမယေန သမနုဂ္ဂါဟိယမာနောဝါ အသမနုဂ္ဂါဟိယ မာနောဝါ အမူလကဉ္ဇေဝ တံ အဓိကရဏံ ဟောတိ၊ ဘိက္ခုစ ဒေါသံ ပတိဋ္ဌာတိ သံဃာဒိသေသော။

သိက္ခာပုဒ် မြန်မာပြန်။ ။ အကြင်ရဟန်းသည် သူ့ကို ဒေါသက ဖျက်ဆီး အပ်၊ ဒေါသဖြင့် သူတစ်ပါးကိုလည်းဖျက်ဆီးတတ်၊ ပီတိသုခသည်တို့ သူ့ကို မကပ် မရောက် အပ်သည်ဖြစ်၍ (စိတ်ဆိုး၍၊ သက်သက်မုန်း၍ ဟူလို၊) အခြေအမြစ်မရှိသော ပါရာဇိက အာပတ်ဖြင့် ရဟန်းကို (“ဤမြတ်သောအကျင့်မှ သူ့ကို ရှေ့ လျှောစေနိုင်လျှင်ကောင်းမှာဘဲ” ဟူသော အလိုဆန္ဒဖြင့်) စွပ်စွဲအံ့၊ ထိုရဟန်းမှာ သံဃာဒိသေသ် အာပတ်သင့်၏။ ထိုစွပ်စွဲပြီးနောက် အခြားရဟန်းတို့က စစ်ဆေးမေးမြန်း အပ်သည်ဖြစ်စေ၊ မစစ်ဆေး မမေးမြန်းဘဲဖြစ်စေ ထိုပါရာဇိက အာပတ်မှုဟူသော အဓိကရဏ်းသည် အခြေအမြစ်လည်းမရှိ၊ စွပ်စွဲသော ရဟန်းလည်း မိမိအပြစ်ကို ဝန်ခံရတော့၏။

မှတ်ချက်။ ။ ပါရာဇိကမှု ပြုကျင့်နေသည်ကိုမြင်၍၊ သို့မဟုတ် သူတစ်ပါးထံမှ တစ်ဆင့် ကြားရ၍၊ သို့မဟုတ် ဆိတ်ကွယ်ရာ၌ဖြစ်စေ မှောင်ထဲ၌ ဖြစ်စေ မာတုဂါမနှင့် အတူနေသည်ကို တွေ့ရသဖြင့် ပါရာဇိကမှုကို ပြုလေသလားဟု ယုံမှားသံသယဖြစ်၍ စွပ်စွဲလျှင် မြင်ခြင်း၊ ကြားခြင်း ယုံမှားဖြစ်ခြင်းဟူသော အကြောင်း ၃-ပါးတွင် တစ်ပါးပါး အကြောင်း ဟူသော အခြေအမြစ်ရှိ၏။ ထိုသုံးပါးလုံးမရှိဘဲ စွပ်စွဲလျှင်ကား အခြေ အမြစ်မရှိသော စွပ်စွဲခြင်းမည်၏။ ထိုသို့ အခြေအမြစ်မရှိဘဲ သက်သက် အရှက်တကွ အကျိုးနည်းဖြစ်အောင် စွပ်စွဲလျှင် စွပ်စွဲရာ ဧကန္တိပင် သံဃာဒိသေသ် အာပတ်သင့်၏။ တတော အပရေန-စသော စကား ကား အခြေအမြစ် မရှိကြောင်း ထင်ရှားအောင် ပြသောစကား သာတည်း။

ဈာန် ဝိပဿနာ

အမှုသည်-မေတ္တိယ၊ ဘူမဇကရဟန်းများ။  
အမှု-အရှင်ဗုဒ္ဓကို ပါရာဇိကဖြင့် စွပ်စွဲမှု။

မေတ္တိယ၊ ဘူမဇကတို့ ကြီးစည်ကြပုံ

မေတ္တိယ ဘူမဇက ရဟန်းတို့သည် ရှေ့သိက္ခာပုဒ်လာ ပထမဝတ္ထု၌ မိမိတို့ အလိုမပြည့်သည့်ပြင် အနှိပ်ခံရ သည်ဖြစ်၍ “သိကြလိမ့်မပေါ့”ဟု စိတ်ထဲ၌ ကြုံးဝါး

ကာ အချက်ကောင်းကိုရှာနေကြလေရာ၊ တစ်နေ့သ၌ ဂိဇ္ဈကုဋ်တောင်မှ ဆင်း အလာဝယ် ဆိတ်မ၌မှီဝဲနေသော ဆိတ်ဖိုကိုမြင်ကြလေသည်။ ထိုအခါ ဆိတ်ဖိုကို “ဒဗ္ဗမလ္လပုတ္တ” ဟု နာမည်မှည့်၍ ဆိတ်မကို “မေတ္တိယာ၊ ဘိက္ခုနီ” ဟု နာမည် မှည့်ကြစို့” ဟု တိုင်ပင်ကြပြီးလျှင် “ရှေးတုန်းက တစ်ဆင့်ကြားနဲ့ ပြောခဲ့ရလို့ မသေချာဘူး၊ ယခုတော့ ဒဗ္ဗက မေတ္တိယာ၌ မေထုန်ကျင့်နေတာကို ကိုယ်တိုင် မြင်ကြရတယ်” ဟု ရဟန်းတို့အား ပြောလေသော်၊ ရဟန်းတို့က ဘုရားထံ လျှောက်ကြသဖြင့် သံဃာစည်းဝေးစေပြီးလျှင် စစ်ဆေးသည့်အခါ ထိုရဟန်း တို့အကြံ အမှန်အတိုင်း ပေါ်ပေါက်ရကား ဤသိက္ခာပုဒ်ကို ပညတ်တော် မူရပြန်သည်။

သိက္ခာပုဒ်ပါဠိတော်။ ။ ယော ပန ဘိက္ခု ဘိက္ခု ဒုဋ္ဌော ဒေါသော အပ္ပတိတော အညဘာဂိယဿ အဓိကရဏဿ ကိဉ္စိဒေသံ လေသမတ္တံ ဥပါဒါယ ပါရာဇိကေန ဓမ္မေန အနုဒ္ဓံသေယျ။ “အပ္ပေဝ နာမ နံ ဣမမှာ ပြဟ္မစရိယာ စာဝေယျ” န္တိ၊ တတော အပရေန သမယေန သမနုဂ္ဂါဟိယမာနောဝါ အသမနုဂ္ဂါဟိယ မာနောဝါ အညဘာဂိယဉ္စေ တံအဓိကရဏံ ဟောတိ၊ ကောစိ ဒေယော လေသမတ္တော ဥပါဒိန္နော၊ ဘိက္ခုစ ဒေါသံ ပတိဋ္ဌာတိ၊ သံဃာဒိသေသော။

သိက္ခာပုဒ် မြန်မာပြန်။ ။ ဤရဟန်းသည် ဒုဋ္ဌဒေါသ စိတ်ဖြင့် အခြား သူ၏ အမျိုးအမည်စသည်ကို အခြားသ၌ ပြောင်းလွဲ မှည့်ခေါ်၍ ထိုအမျိုးတူခြင်း၊ နာမည်တူခြင်းစသော အမြွက်လောက်ကို စွဲပြီးလျှင် “သူ့ကို သာသနာတော်မှ ရှေ့လျှောအောင် တတ်နိုင်လျှင်ကောင်း ရှိ” ဟုကြံစည်၍ ပါရာဇိက အာပတ်ဖြင့် စွပ်စွဲအံ့၊ ထိုရဟန်းသည် သံဃာ ဒိသေသ အာပတ်သင့်၏။ [ထိုစွပ်စွဲပြီးနောက် အခြားရဟန်းတို့က စစ်ဆေးအပ်သည်ဖြစ်စေ မစစ်ဆေးအပ်သည် ဖြစ်စေ သူ၏ အာပတ် ဟူသော အဓိကရုဏ်းသည် စွပ်စွဲခံရသူ၏အတွက် မဟုတ်ဘဲ အခြား တစ်ဦး၏ အတွက်လည်း ဖြစ်နေ၏။ တစ်စုံတစ်ခုကို ဆင်တူရိုးမှားဖြစ် အောင် အမြွက် ထောင်ထားကြောင်းလည်း ထင်ရှား၏။ ထိုရဟန်း လည်း မိမိအပြစ်ကို ဝန်ခံရတော့သည်။]

ည။ သံသဘောဒကသိက္ခာပုဒ်

အမှုသည်--ရှင်ဒေဝဒတ်။

အမှု - သံဃာသင်းခွဲမှု။

သံဃာသင်းခွဲရန်ကြံစည်မှု မြတ်စွာဘုရားသည် ရာဇဂြိုဟ်မြို့ ဝေဠုဝန် ကျောင်းတိုက်တော်ဝယ် သီတင်းသုံးတော်မူစဉ် ရှင်ဒေဝဒတ်သည် ဘုရားရှင်၏ တပည့်သံဃာများ ကဲ့ပြားဖို့ရန်၊ အာဏာစက် ပျက်ပြားဖို့ရန် သူ၏အသင်းဝင်ဖြစ်ကြသော ကောကာလိက၊ ကဋ္ဌမောဒက-တိဿ၊ သမုဒ္ဒဒတ္တတို့နှင့် တိုင်ပင်လေသည်။ ထိုအခါ လက်ထောက်ဖြစ်သော ကောကာလိကရဟန်းက ‘ရှင်ဂေါတမသည် တန်ခိုးအာနုဘော် ကြီးမား၏။ ဘယ်နည်းနှင့် သံဃာကဲ့အောင်၊ အာဏာစက်ပျက်အောင် ပြုမည်နည်း’ ဟု မေးလေသော်၊ ရှင်ဒေဝဒတ်က ဘုရားထံ သူလျှောက်မည့် အကြံများကို ပြောပြသည်မှာ-

“မြတ်စွာဘုရား.. မြတ်စွာဘုရားသည် သန္တုဠိ သလ္လေခ အကျင့်၏ (ခြိုးခြံသော အကျင့်၊ ခေါင်းခေါင်းပါးပါး သုံးစွဲသော အကျင့်၏။) ဂုဏ်ကျေးဇူးကို များစွာ ဟောလေ့ ရှိပါသည်။ ယခု တောင်းမည့် အကြောင်းအရာတို့မှာ သန္တုဠိသလ္လေခဖြစ်ဖို့ အကြောင်းများ ဖြစ်ပါသည်။

- ၁။ ရဟန်းအားလုံး အသက်ရှည်သမျှ တောကျောင်းနေဖို့ရန်၊
- ၂။ ဆွမ်းခံစားသောအားဖြင့် ပိဏ္ဍပါတ်စုတင် အမြဲဆောင်ဖို့ရန်၊
- ၃။ သုသာန်စသည်မှ ကောက်ရသော သက်န်းဖြင့် ပံသကူစုတင် အမြဲဆောင်ဖို့ရန်၊
- ၄။ သစ်ပင်ရင်းမှာသာ နေဖို့ရန်၊
- ၅။ အမဲသား ငါး မစားဖို့ရန်-

ပညတ်တော်မူပါ” ဟု လျှောက်မည်။ ထိုလျှောက်ချက်များ ကေနိ ရမည်လည်း မဟုတ်၊ မရလျှင် “ရှင်ဂေါတမသည် ဤအချက်များ မကျင့်ဘူး၊ ဒို့က ဤငါးပါးသော အကျင့်တို့ကို ကျင့်တယ်” ဟု လူတို့အား ပြောပြမည်။ လူတို့သည် ခေါင်းခေါင်းပါးပါး ခြိုးခြိုးခြံခြံ ကျင့်တာကိုမှ ကြည်ညိုကြသည်။ ထို့ကြောင့် ငါတို့ကို အကြည်ညိုများလျှင် နောက်လိုက် သံဃာရ၍ သံဃာတွေကို ခွဲထုတ် ယူနိုင်လိမ့်မည်ဟု ပြောပြလေသည်။

ထိုအခါ အားလုံး သဘောတူကြ၍ ဘုရားထံ သွားပြီးလျှင် ထိုအတိုင်း လျှောက်တောင်းကြလေသည်။ ထိုအခါ ဘုရားရှင်သည် (“ဝိနည်းတော်နှင့် အညီ နေထိုင်စားသောက်၍ တရားရအောင် ကျင့်နိုင်ခြင်းသာ ပစာန” ဟု သဘောထားတော်မူ၍) “၁- တောကျောင်း နေလိုသူ နေပေစေ၊ ရွာကျောင်းနေလိုသူလည်း ရွာကျောင်းမှာပင် နေပေစေ” ဤသို့ စသည်ဖြင့် အလိုရှိသလို နေထိုင် စားသောက်နိုင်ကြောင်း မိန့်တော်မူလေရာ၊ ရှင်ဒေဝဒတ် သည် သူ့ထင်ကြေးကိုက်သဖြင့် ငမ်းသာအားရဖြစ်ပြီးလျှင် လူများကိုလိုက်၍ ပြောပြလေသည်။ ထိုအခါ ဉာဏ်နည်းသူတို့က ရှင်ဒေဝဒတ်စကားကို သဘော ကျ၍၊ ဉာဏ်ရှိသူတို့က “ရှင်ဒေဝဒတ်သည် သံဃာကဲ့ပြားအောင် အားထုတ် ရမလား” ဟု ကဲ့ရဲ့ကြပြီးလျှင် ဘုရားရှင်အား လျှောက်ကြသဖြင့် ဤ သိက္ခာ ပုဒ်ကို ပညတ်တော်မူရလေသည်။

သိက္ခာပုဒ် ပါဒိတော်။ ။ ယော ပန ဘိက္ခု သမဂ္ဂဿ သံဃဿ ဘေဒါယ ပရက္ကမေယျ၊ ဘေဒနသံဝတ္တနိကံ ဝါ အဓိကရဏံ သမာဒါယ ပဂ္ဂယု တိဋ္ဌေယျ၊ သောဘိက္ခုဘိက္ခုဟိ ဝေမဿ ဝစနိယော “မာယသွာ သမဂ္ဂဿ သံဃဿ ဘေဒါယ ပရက္ကမိ၊ ဘေဒနသံဝတ္တနိကံ ဝါ အဓိကရဏံ သမာဒါယ ပဂ္ဂယု အဋ္ဌာသိ၊ သမေတာယသွာ သံဃေန၊ သမဂ္ဂေါဟိ သံဃော သမ္မောဒမာနော အဝိဝဒမာနော ကေဒ္ဒေသော ဖာသု ဝိဟရတိ” တိ ဝေဉ္ဇ သော ဘိက္ခု ဘိက္ခုဟိ ဝုစ္စမာနော တထေဝ ပဂ္ဂဏေယျ၊ သောဘိက္ခု ဘိက္ခုဟိ ယာဝတတိယံ သမနုဘာသိတဗ္ဗော၊ တဿ ပဋိနိဿဂ္ဂါယ၊ ယာဝတတိယဉ္ဇ သမနုဘာသိယမာနော တံ ပဋိနိဿဇ္ဇေယျ၊ ဣစ္စေတံ ကုသလံ၊ နော စေ ပဋိနိဿဇ္ဇေယျ၊ သံဃာဒိသေသော။

သိက္ခာပုဒ် မြန်မာပြန်။ ။ အကြင်ရဟန်းသည် ညီညွတ်နေသော သံဃာကို ကဲ့ပြားအောင် အားထုတ်အံ့၊ ကဲ့ပြားမှုကို ဖြစ်စေတတ်သော အကြောင်းတစ်စုံတစ်ရာကိုမူလည်း (ဥပမာ-အဓမ္မတွေကို ဓမ္မဟုယူခြင်း စသော အယူဝါဒကို) စွဲမြဲစွာယူ၍ ထို ဝါဒ ကောင်းကြောင်းကို ပြောဆို ချီးမြှောက်၍ (ဝါဒဖြန့်၍) တည်အံ့၊ ထိုရဟန်းကို မြင်ကြ

ကြားကြသော ရဟန်းတို့က (လျစ်လျူရှုမထားဘဲ) ဤသို့ပြောဆို ဆုံးမရမည်။ “ငါ့ရှင် ညီညွတ်နေသော သံဃာကို ကဲ့ပြားအောင် အားမထုတ်ပါနှင့်၊ ကဲ့ပြားမှုကို ဖြစ်စေတတ်သော အကြောင်းကို မူလည်းယူ၍ ချီမြှောက်၍ မတည်ပါနှင့်။ အရှင်သည် သံဃာနှင့် စိတ် သဘောချင်း ညီညွတ်ပါစေ၊ ညီညွတ်သော သံဃာသည် လွန်စွာ ဝမ်းမြောက်ရ၊ တစ်ပါး နှင့်တစ်ပါး မငြင်းခုံရဘဲ ပါတိပေဏ် အကူ ရှုတ်ဆိုကာ ဥပုသ်အတူပြုကာ) ချမ်းသာစွာ နေရသဖြင့် (ညီညွတ် ရကျိုး နှပ်ပါသည်။) ရဟန်းတို့က ဤသို့ ပြောအပ်သော်လည်း ရှေးအတိုင်း သူ့အယူဝါဒကို ချီမြှောက်နေသေးအံ့၊ ဝါဒဖြန့်နေ သေးအံ့ - ဟူလိ )။ ထိုရဟန်းကို ထိုအယူစွန့်ဖို့ရာ ဥတ်ကမ္မဝါစာ ၃-ကြိမ်ရှုတ်ပြု၍ ဆိုဆုံးမရဦးမည် ထိုသို့ ဆိုဆုံးမအပ်သည် ဖြစ်၍ ထို အယူကိုစွန့်လျှင်ကောင်းသည်။ မစွန့်လျှင်ကား တတိယ ကမ္မဝါစာ အဆုံးတွင် သံဃာဒီသေသိ အာပတ်သင့်သည်။ [ဥတ်ကမ္မဝါစာတို့ကို ပါဠိတော်၌ရှုလေ။]

၄။ ဘေဒါနုတ္တကသိက္ခာပုဒ်

အမှုသည်-ရှင်ကောကာလိကစသောရဟန်းများ။

အမှု-ရှင်ဒေဝဒတ်၏ သံဃာဆင်းခွဲခြင်း၊ အားပေး၊ နောက်လိုက်မှု။

ရှင်ဒေဝဒတ်၏ နောက်လိုက်များ သံဃာကဲ့ပြားအောင်အားထုတ်သော ရှင်ဒေဝဒတ်ကို ရဟန်းများ ကဲ့ရှုရှုတ်ချကြသောအခါရှင်ကောကာလိ ကစသော (ရွှေသိက္ခာပုဒ်၌ ပြခဲ့သော)ရဟန်းတို့က “အရှင်ဘုရားတို့ ဒီလို ပပြောကြပါနှင့်၊ အရှင်ဒေဝဒတ်သည် အမှန်ကိုသာ ပြောလေ့ရှိပါ၏။ ရန်ခိုက်ငြင်းခုံမှု မဖြစ်ဖို့ရန် ငြိမ်းအေးရေး တရားကိုသာ ပြောလေ့ရှိပါ၏။ အရှင်ဒေဝဒတ်သည် တပည့်တော်တို့၏ ဆွေနှင့် အကြိုက် ကိုသာယူ၍ ပြောဆိုပါသည်၊ တပည့်တော်တို့နှင့် တိုင်ပင်ပြီးမှ ပြောပါသည်။ အရှင်ဒေဝဒတ် ပြောသမျှကို တပည့်တော်တို့လဲ သဘောကျပါသည်”ဟု အရှင်ဒေဝဒတ်ဘက်က ခုခံပြောဆို ကြသောကြောင့် ဘုရားရှင်အား လျှောက်၍ ဤသိက္ခာပုဒ်ကို ပညတ်တော်မူရလေသည်။

ဘုရားဥပဒေတော်ကြီး [သံဃာဒီသေသ

သိက္ခာပုဒ်ပါဠိတော်။ ။ တဿေဝ ခေါ ပန ဘိက္ခုဿ ဘိက္ခု။  
 ဟောန္တိ အနုဝတ္ထကာ ဝဂ္ဂဝါဒကာ ကောဝါ ဒွေဝါ တယော  
 ဝါ၊ တေ ဝေံ ဝဒေယျံ မာယသ္မန္တော တေဘိက္ခု ကိဉ္စိ အဝစုတ္ထ၊  
 ဓမ္မဝါဒီစေသောဘိက္ခု၊ ဝိနယဝါဒီစေသော ဘိက္ခု၊ အမှာကဉ္စေ  
 သောဘိက္ခု ဆန္ဒဉ္စ ရုစိဉ္စ အာဒါယ ဝေါဟရတိ၊ ဇာနာတိ၊  
 နှောဘာသတိ အမှာကဓမ္မတံ ခမတိတိ၊ တေဘိက္ခု။ ဘိက္ခု။ ဟိ  
 ဝေမဿ ဝစနိယာ၊ မာယသ္မန္တော ဝေံ အဝစုတ္ထ၊ နစေသော  
 ဘိက္ခု ဓမ္မဝါဒီ၊ န စေ သော ဘိက္ခု၊ ဝိနယဝါဒီ၊ မာယသ္မန္တော နမ္ပိ  
 သံဃဇောဒေါ ရုစိတ္ထ၊ သမေတာ ယသ္မန္တာနံ သံဃေန၊ သမဂ္ဂေါ-  
 ဟိ သံဃော သမ္မောဒမာနော အဝိဝဒမာနော ကေဒ္ဒေသော  
 ပါသုဝိဟရတိတိ၊ ဝေဉ္စ တေ ဘိက္ခု။ ဘိက္ခု။ ဟိ ဝုစ္စမာနာ  
 တထေဝ ပဂ္ဂဏေယျံ၊ တေဘိက္ခု။ ဘိက္ခု။ ဟိ ယာဝတတိယံ  
 သမနုဘာသိတဗ္ဗာ တဿ ပဋိနိဿဂ္ဂါယ၊ ယာဝတတိယဉ္စေ  
 သမနုဘာသိယမာနာ တံ ပဋိနိဿဇ္ဇေယျံ၊ ဣစ္စေတံ ကုသလံ၊  
 နော စေ ပဋိဿဇ္ဇေယျံ၊ သံဃာဒီသေသော။

မြန်မာမြန်မာအကျဉ်းချုပ်။ ။ သံဃာသင်းခွဲသော ရဟန်း၏အယူကို လိုက်ကုန်  
 သော ၁-ပါး၊ ၂-ပါး၊ ၃-ပါးလောက်သော ရဟန်းတို့သည် “အရှင်  
 ဘုရားတို့...ထိုရဟန်းကို ဘာတစ်ခုမျှ မပြောကြပါနှင့်” စသည်ဖြင့်  
 ပြောဆိုအံ့၊ ထိုရဟန်းတို့ကို “မာယသ္မန္တော ဝေံအဝစုတ္ထ= အရှင်တို့  
 ဤသို့မပြောကြနှင့်၊ နစေသောဘိက္ခု ဓမ္မဝါဒီ= (ကိုယ်တော်တို့  
 ထောက်ခံအားပေးနေသော (ထိုရဟန်းသည် ဓမ္မဝါဒီမဟုတ်”  
 စသည်ဖြင့် ပြောဆို၍ တားမြစ်ရမည်၊ ထိုသို့ တားမြစ် ပါလျက်  
 ရှေးအတိုင်း သူတို့အယူဝါဒကို ချီမြှောက်နေသေးလျှင် သံဃာ  
 အလယ်သို့ ဆွဲငင်ခေါ်သွား၍ ဥတ်ကမ္မဝါစာ ၃- ကြိမ် ရှုတ်လျက်  
 ဆုံးမရမည်၊ ထိုသို့ ဆုံးမပါလျက် သူတို့ဝါဒကို မစွန့်လျှင် ထိုရဟန်း  
 များ သံဃာဒီသေသ အာပတ်သင့်၏။

မှတ်ချက်။ ။ “တယောဝါ” ဟု ၃-ပါးအထိ ပိုင်းဖြတ်ထားခြင်းကား ၄-ပါးပြည့်လျှင် သူတို့ဘက်၌ သံဃာဖြစ်နေရကား ကိုယ့်သံဃာနှင့်ကိုယ် အတိုက်အခံ ကံပြုနေကြရမည် စိုးသောကြောင့်တည်း။ အကယ်၍ သံဃာသင်းခွဲယူ နောက်လိုက်တွေ ၄-ပါး၊ ၅-ပါး စသည် များနေလျှင် ၂-ပါးစီ၊ ၃-ပါးစီ ခွဲပြီးမှ သံဃာက ကမ္မဝါစာဖြင့် ဆုံးမရမည်။ ၄-ပါး စုနေလျှင်ကား ထိုကဲ့သို့ နှိမ်နင်းသော ကံမျိုးကို ကမ္မဝါစာဖြင့် မပြုနိုင်ပါ။

### ၄။ ဒုပ္ပဝေဏိယပုဒ်

အမှုသည် - အရှင် ဆန္ဒ။

အမှု - ဆုံးမသည်ကို မနာခံမှု။

အရှင် ဆန္ဒ  
အပြောရခက်ပုံ

ဘုရားရှင်၏ ဖွားဖက်တော် ဖြစ်သော အရှင်ဆန္ဒသည် အခြား ရဟန်းတို့က “ဤသို့သောအမှုကို မပြုနှင့် မအပ်ပါဘူး” ဟု ပြောဆိုဆုံးမသောအခါ ထိုရဟန်းတို့ကို ဤသို့ ပြန်ပြောလေ့ရှိ၏။ - “တပည့်တော်ရဲ့ဘုရား၊ တပည့်တော်ရဲ့တရား၊ တပည့်တော်ရဲ့ အရှင်သားတော်သည် တရားကို ထိုးထွင်း၍ သိထားတာ ဖြစ်တယ်။ လေမုန်တိုင်းကြီး တိုက်လာသည့်အခါ မြက်၊ ထင်း၊ သစ်ရွက်၊ အမှိုက်သရိုက်တွေကို တစ်နေရာ၌ ဖယ်ရှားလိုက်သလို၊ တောင်ပေါ်မှ စီးကျလာသော မြစ်ရေသည် မှော်သေး၊ မှော်ညှင်းတို့ကို တစ်နေရာ၌ ဖယ်ရှားလိုက်သလို၊ ထို့အတူ ကိုယ်တော်တို့တတွေကို တပည့်တော်က ဖယ်ရှားနိုင်တယ်။ ကိုယ်တော်တို့က တပည့်တော်ကို ပြောစရာ ဆိုစရာသို့ မှတ်နေကြသလား၊ တပည့်တော်ကသာ ကိုယ်တော်တို့ကို (မတော်တာရှိလျှင်) ပြောရ၊ ဆိုရ၊ ဆုံးမရမှာ” ... ဤသို့ ပြန်၍ပြောလေ့ ရှိ၏။ ထိုအကြောင်းကို ဘုရားရှင်သိတော်မူ၍ ဤသိက္ခာပုဒ်ကို ပညတ်တော်မူရလေသည်။

သိက္ခာပုဒ် ပါဠိတော်။ ။ ဘိက္ခုပနေဝ ဒုပ္ပဝေဏိယော ဟောတိ ဥဒ္ဓေသပရိယာပန္နေသု သိက္ခာပဒေသု၊ ဘိက္ခုဟိ သဟဓမ္မိကံ ဝုစ္စမာနော အတ္တာနံ အဝစနိယံ ကဏှေတိ၊ မာ မံ အာယသ္မန္တော ကိဉ္စိ အာစုတ္တ ကလျာဏံဝါ ပါပကံဝါ၊ အဟမ္မာယသ္မန္တေ န ကိဉ္စိ ဝက္ခာမိ ကလျာဏံဝါ ပါပကံဝါ၊ ဝိရမထာယသ္မန္တော မမ ဝစနာယာတိ၊ သော ဘိက္ခု ဘိက္ခုဟိ ဝေမဿ ဝံစနိယော၊ မာယသ္မာ အတ္တာနံ အဝစနိယံ အကာသိ၊ ဝစနိယမေဝ အာယသ္မာ

ဘုရားဥပဒေတော်ကြီး [သံဃာဒီသေသ

သိက္ခာပုဒ်ပါဠိတော်။ ။ တထေဝ ခေါ် ပန ဘိက္ခုဿ ဘိက္ခု။  
 ဟောန္တိ အနုဝတ္တကာ ဝဂ္ဂဝါဒကာ ကောဝါ ဒွေဝါ တယော  
 ဝါ၊ တေ ဝေံ ဝဒေယျံ မာယသ္မန္တော တေဘိက္ခု ကိဉ္စိ အဝစုတ္ထ၊  
 ဓမ္မဝါဒီစေသောဘိက္ခု၊ ဝိနယဝါဒီစေသော ဘိက္ခု၊ အမှာကဉ္စေ  
 သောဘိက္ခု ဆန္ဒဉ္စ ရုစိဉ္စ အာဒါယ ဝေါဟရတိ၊ ဇာနာတိ၊  
 နောဘာသတိ အမှာကဓမ္မတံ ခမတိတိ၊ တေဘိက္ခု ဘိက္ခု ဟိ  
 ဝေမဿ ဝစနိယာ၊ မာယသ္မန္တော ဝေံ အဝစုတ္ထ၊ နစေသော  
 ဘိက္ခု ဓမ္မဝါဒီ၊ န စေ သော ဘိက္ခု ဝိနယဝါဒီ၊ မာယသ္မန္တော နမ္မိ  
 သံဃဇောဒေါ ရုစိတ္ထ၊ သမေတာ ယသ္မန္တာနံ သံဃေန၊ သမဂ္ဂေါ-  
 ဟိ သံဃော သမ္မောဒမာနော အဝိဝဒမာနော ကေဒ္ဒေသော  
 ဖါသုဝိဟရတိတိ၊ ဝေဉ္စ တေ ဘိက္ခု ဘိက္ခုဟိ ဝုစ္စမာနာ  
 တထေဝ ပဂ္ဂဏေယျံ၊ တေဘိက္ခု ဘိက္ခုဟိ ယာဝတတိယံ  
 သမနုဘာသိတဗ္ဗာ တဿ ပဋိနိဿဂ္ဂါယ၊ ယာဝတတိယဉ္စေ  
 သမနုဘာသိယမာနာ တံ ပဋိနိဿဇ္ဇေယျံ၊ ဣစ္စေတံ ကုသလံ၊  
 နော စေ ပဋိဿဇ္ဇေယျံ၊ သံဃာဒီသေသော။

မြန်မာမြန်မာအကျဉ်းချုပ်။ ။ သံဃာသင်းခွဲသော ရဟန်း၏အယူကို လိုက်ကုန်  
 သော ၁-ပါး၊ ၂-ပါး၊ ၃-ပါးလောက်သော ရဟန်းတို့သည် “အရှင်  
 ဘုရားတို့...ထိုရဟန်းကို ဘာတစ်ခုမျှ မပြောကြပါနှင့်” စသည်ဖြင့်  
 ပြောဆိုအံ့၊ ထိုရဟန်းတို့ကို “မာယသ္မန္တော ဝေံအဝစုတ္ထ= အရှင်တို့  
 ဤသို့မပြောကြနှင့်၊ နစေသောဘိက္ခု ဓမ္မဝါဒီ= (ကိုယ်တော်တို့  
 ထောက်ခံအားပေးနေသော (ထိုရဟန်းသည် ဓမ္မဝါဒီမဟုတ်”  
 စသည်ဖြင့် ပြောဆို၍ တားမြစ်ရမည်၊ ထိုသို့ တားမြစ် ပါလျက်  
 ရှေးအတိုင်း သူတို့အယူဝါဒကို ချီမြှောက်နေသေးလျှင် သံဃာ  
 အလယ်သို့ ဆွဲငင်ခေါ်သွား၍ ဥတ်ကမ္မဝါစာ ၃- ကြိမ် ရွတ်လျက်  
 ဆုံးမရမည်၊ ထိုသို့ ဆုံးမပါလျက် သူတို့ဝါဒကို မစွန့်လျှင် ထိုရဟန်း  
 များ သံဃာဒီသေသ် အာပတ်သင့်၏။

မှတ်ချက်။ ။ “တယောဝါ” ဟု ၃-ပါးအထိ ပိုင်းဖြတ်ထားခြင်းကား ၄-ပါးပြည့်လျှင် သူတို့ဘက်၌ သံဃာဖြစ်နေရကား ကိုယ့်သံဃာနှင့်ကိုယ် အတိုက်အခံ ကံပြုနေကြရမည် စိုးသောကြောင့်တည်း။ အကယ်၍ သံဃာသင်းခွဲသူ၊ နောက်လိုက်တွေ ၄-ပါး၊ ၅-ပါး စသည် များနေလျှင် ၂-ပါးစီ၊ ၃-ပါးစီ ခွဲပြီးမှ သံဃာက ကမ္မဝါစာဖြင့် ဆုံးမရမည်။ ၄-ပါး စုနေလျှင်ကား ထိုကဲ့သို့ နှိမ်နင်းသော ကံမျိုးကို ကမ္မဝါစာဖြင့် မပြုနိုင်ပါ။

၄။ ဒုပ္ပဝသိက္ခာပုဒ်

အမှုသည် - အရှင် ဆန္ဒ။

အမှု - ဆုံးမသည်ကို မနာခံမှု။

အရှင် ဆန္ဒ  
အပြောရခက်ပုံ

ဘုရားရှင်၏ ဖွားဖက်တော် ဖြစ်သော အရှင်ဆန္ဒသည် အခြား ရဟန်းတို့က “ဤသို့သောအမှုကို မပြုနှင့် မအပ်ပါဘူး” ဟု ပြောဆိုဆုံးမသောအခါ ထိုရဟန်းတို့ကို ဤသို့ ပြန်ပြောလေ့ရှိ၏။ - “တပည့်တော်ရဲ့ဘုရား၊ တပည့်တော်ရဲ့တရား၊ တပည့်တော်ရဲ့ အရှင်သားတော်သည် တရားကို ထိုးထွင်း၍ သိထားတာ ဖြစ်တယ်။ လေမုန်တိုင်းကြီး တိုက်လာသည့်အခါ မြက်၊ ထင်း၊ သစ်ရွက်၊ အမှိုက်သရိုက်တွေကို တစ်နေရာ၌ ဖယ်ရှားလိုက်သလို၊ တောင်ပေါ်မှ စီးကျလာသော မြစ်ရေသည် မော်သေး၊ မော်ညှင်းတို့ကို တစ်နေရာ၌ ဖယ်ရှားလိုက်သလို၊ ထို့အတူ ကိုယ်တော်တို့ဘုရားတော်ကို တပည့်တော်က ဖယ်ရှားနိုင်တယ်။ ကိုယ်တော်တို့က တပည့်တော်ကို ပြောစရာ ဆိုစရာလို့ မှတ်နေကြသလား၊ တပည့်တော်ကသာ ကိုယ်တော်တို့ကို (မတော်တာရှိလျှင်) ပြောရ၊ ဆိုရ၊ ဆုံးမရမှာ” ... ဤသို့ ပြန်၍ပြောလေ့ ရှိ၏။ ထိုအကြောင်းကို ဘုရားရှင်သိတော်မူ၍ ဤသိက္ခာပုဒ်ကို ပညတ်တော်မူရလေသည်။

သိက္ခာပုဒ် မပါဠိတော်။ ။ ဘိက္ခုပနော ဒုပ္ပဝဇာတိကော ဟောတိ ဥဒ္ဓေသပရိယာပန္နေသု သိက္ခာပဒေသု၊ ဘိက္ခုဟိ သဟမေဓိကံ ဝုစ္စမာနော အတ္တာနံ အဝစနိယံ ကရေတိ၊ မာ မံ အာယသ္မန္တော ကိဉ္စိ အာစုတ္တ ကလျာဏံဝါ ပါပကံဝါ၊ အဟမ္မာယသ္မန္တော န ကိဉ္စိ ဝက္ခာမိ ကလျာဏံဝါ ပါပကံဝါ၊ ဝိရမထာယသ္မန္တော မမ ဝစနာယာတိ၊ သော ဘိက္ခု ဘိက္ခုဟိ ဝေမဿ ဝစနိယော၊ မာယသ္မာ အတ္တာနံ အဝစနိယံ အကာသိ၊ ဝစနိယမေဝ အာယသ္မာ

အတ္တာနံ ကဏေတု၊ အာယသ္မာပိ ဘိက္ခု။ ဝံဒတု သဟဓမ္မေန၊  
 ဘိက္ခုပိ အာယသ္မန္တံ ဝက္ခန္တိ သဟဓမ္မေန၊ ဝေသံစဉာ ဟိ  
 တဿ ဘဂဝံတော ပရိသာ၊ ယဒိဒံ အညမညဝစနေန အညမည-  
 ဝုဋ္ဌာပနေနာတိ၊ ဖေဉ္စ သောဘိက္ခု ဘိက္ခုဟိ ဝုစ္စ မာနော  
 တထေဝံပဂ္ဂဏေယျ၊ သောဘိက္ခု ဘိက္ခုဟိ ယာဝံတတိယံ သမနု-  
 ဘာသိတဗ္ဗော တဿ ပဋိနိဿဂ္ဂါယ၊ ယာဝံတတိယဉ္စေ သမနု-  
 ဘာသိယမာနော တံ ပဋိနိဿဇ္ဇေယျ၊ ဣစ္စေတံ ကုသလံ၊ နောစေ  
 ပဋိနိဿဇ္ဇေယျ၊ သံဃာဒီသေသော။

သိက္ခာပုဒ် ဖြစ်မာဖြစ် အကျိုး။ ။ ရဟန်း ဖြစ်ပါလျက် ပါတိမောက်၌  
 (ဝိနည်းပါဠိတော်၌) အကျုံးဝင်ကုန်သော သိက္ခာပုဒ် ဆိုင်ရာဝယ်  
 အပြောခက်၊ အဆိုခက် ဖြစ်နေအံ့၊ ရဟန်းတို့က သိက္ခာပုဒ်ဖြင့် ပြောဆို  
 ဆုံးမလျှင် မိမိကိုယ်ကို သူများ အဆုံးအမ ခံမည့်သူ မဟုတ်ကြောင်း  
 ပြန်၍ ပြောအံ့၊ ပြောပုံကား “အရှင်ဘုရားတို့ ... တပည့်တော်ကို  
 ကောင်းကောင်း ဆိုးဆိုး ဘာကိုမျှ မပြောကြပါနှင့်၊ တပည့်တော်  
 ကလည်း အရှင်ဘုရားတို့ကို ကောင်းတာဖြစ်စေ၊ ဆိုးတာဖြစ်စေ  
 ဘာကိုမျှ ပြောလိမ့်မည်မဟုတ်၊ တပည့်တော်ကို ပြောခြင်း၊ ဆိုခြင်းမှ  
 ရှောင်ကြပါ” ဤသို့ ပြန်ပြောအံ့၊ ထို အဆုံးမခက်သော ရဟန်းကို  
 အခြားရဟန်းတို့က ပြောရမည်မှာ - “အရှင်သည် ကိုယ်ကိုယ်ကို  
 မပြောရ၊ မဆိုရသူ မလုပ်ပါနှင့်၊ အရှင်ကလည်း ရဟန်းတို့ကို သိက္ခာပုဒ်  
 ဖြင့် (မတော်တာရှိလျှင်) ပြောပါ၊ ရဟန်းတို့ကလည်း သိက္ခာပုဒ်ဖြင့်  
 အရှင့်ကိုပြောပါလိမ့်မည်၊ ဤသို့အချင်းချင်းပြောဆိုကြခြင်း၊ (အာပတ်  
 သင့်လျှင်) အာပတ်မှထအောင် အချင်းချင်း ကူညီကြခြင်းကြောင့်သာ  
 ထိုဘုရားရှင်၏ တပည့် ပရိသတ်သည် ဤ အခြေအနေ တိုင်အောင်  
 တိုးတက်ကြီးပွားလာရပါသည်၊ (တစ်ပါးနှင့်တစ်ပါး ပြောခွင့်၊ ဆိုခွင့်  
 ဆုံးမခွင့်မရ၍ မပြောကြ၊ မဆုံးမကြလျှင် ဆုတ်ယုတ်ကုန်ပါလိမ့်မည်-  
 ဟူလို၊)” ဤသို့ ရဟန်းတို့က ပြောပါလျက် (အပြောအဆိုမခံလိခြင်း  
 ဟူသော) သူ့ဝါဒကိုမစွန့်ဘဲ ချီးမြှောက်နေသေးလျှင် ထို ရဟန်းကို  
 သံဃာ့အလယ်သို့ အတင်းဆွဲခေါ်၍ ဥတ်ကမ္မဝါစာဖြင့် ဆုံးမရမည်၊  
 ထိုသို့ ဆုံးမ၍ သူ့ဝါဒကိုစွန့်လျှင် ကောင်း၏၊ မစွန့်လျှင် တတိယ  
 ကမ္မဝါစာအဆုံး၌ သံဃာဒီသေသ် အာပတ်သင့်သည်။

မှတ်ချက်။

။ယခုခေတ်၌များသောအားဖြင့် တိုက်ကိုလည်းကောင်း၊ ကျောင်းကိုလည်းကောင်း အုပ်ချုပ်နေကြသော တိုက်အုပ် ကျောင်းထိုင် ပုဂ္ဂိုလ်များသည် တိုက်ရှိသံဃာ ကျောင်းရှိသံဃာများကိုမပြောဝံ့ မဆုံးမဝံ့ကြတော့။ လက်အောက် သံဃာများသည်လည်းအတော်များများက ထိုတိုက်အုပ်ကျောင်းထိုင်ကို ခိုခိုအားထားလို၍ လာရောက်နေထိုင်ကြသည်မဟုတ်၊ နေရာရရုံလောက်ကို ရည်ရွယ်၍ လာရောက်နေထိုင်ကြခြင်းဖြစ်၏။ စာသင်ခြင်းကိစ္စကိုမူ သင့်တော်ရာပုဂ္ဂိုလ်ထံ (အခြားကျောင်း အခြားတိုက်မှာ ဖြစ်စေ) သွားရောက် သင်ယူကြလေသည်။ ထိုကဲ့သို့ အချင်းချင်းခိုခိုအားထားခြင်းမရှိကြသောကြောင့်လည်း ပြောဆိုဆုံးမဖို့မလွယ်ကူကြတော့ချေ။ 'ဤကား မြို့စာသင်တိုက်များ၌ များသောအားဖြင့် ဖြစ်နေပုံတည်း။

ထိုကဲ့သို့ ဖြစ်နေမှုကြောင့် “ဝေသံပဗ္ဗာဟိတဿဘဂဝတော ပရိသာ၊ ယဒိဒံ အညမညဝစနေန-အချင်းချင်း ပြောဆို ဆုံးမလာခြင်းကြောင့်သာ ဘုရားရှင်၏ပနိသတ်သည် ဤအခြေအနေတိုင်အောင် သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာအားဖြင့် ကြီးပွားတိုးတက်လာရပါသည်” ဟူသော စကားနှင့် ပြောင်းပြန်ဖြစ်ကာ “အချင်းချင်း မဆုံးမနိုင်သောကြောင့် ဘုရားသာသနာတော်ကြီးသည် ဤအခြေအနေတိုင်အောင် သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာအားဖြင့် ဆုတ်ယုတ်လာခဲ့ရပါသည်” ဟု ငြီးငြူရသောခေတ်သို့ ရောက်လုနီးပါး ဖြစ်နေရပါသည်။ ဤအခြေအနေကို တစ်မျိုးတစ်မည် ပြောင်းအောင် လက်ရှိဆရာတော်ကြီးများနှင့် အစိုးရကသာ မပြုပြင်နိုင်ပါလျှင် ဤသာသနာတော်သည် မြန်မာနိုင်ငံတော်တွင် ဤအခြေအနေမျှပင် တည်တံ့ ဖြစ်ယဉ်းပါလိမ့်မည်။

၃။ ကုလဒူသကသိက္ခာပုဒ်

အမှုသည် - အသမိ၊ ပုနဗ္ဗသုကရဟန်းများ။  
အမှု - သဒ္ဓါတရား ပျက်စီးအောင်ပြုသည့်အတွက် ပဗ္ဗာဇနိယကံ ပြုသောအခါ ကံပြုသောသံဃာများကို ကဲ့ရဲ့ရှုတ်ချမှု။

အသမိ  
ပုနဗ္ဗသုကတို့ကျင့်ပုံ  
မြတ်စွာဘုရားသည် သာဝတ္ထိပြည် ဇေတဝန်ကျောင်း တိုက်တော်၌ သီတင်းသုံးတော်မူစဉ်၊ အသမိဟုလည်းကောင်း၊ ပုနဗ္ဗသုကဟု လည်းကောင်း အမည်ရသော အလဇ္ဇီရဟန်းယုတ်တို့သည် ကိဋ္ဌာဂိရိဇနပုဒ်၌ ကျောင်းထိုင်ဘုန်းကြီးလုပ်လျက် မကောင်းသောအကျင့်များကို ကျင့်ကြလေသည်။ ထိုရဟန်းတို့သည် ပန်း

ပင်ကိုစိုက်၍ ရေလောင်းကြ၏။ ပန်းခူးကြပြီးလျှင် ပန်းကုံးအမျိုးမျိုး ပန်း  
 ခိုင် အမျိုးမျိုးပြုကုန်လျက် ကြီးကြီးငယ်ငယ် အရွယ်အစားစား ဖြစ်သော  
 မိန်းမတို့အား ပေးကြကုန်၏။ ထိုမိန်းမတို့နှင့်အတူ တစ်ခွက်တည်းစား တစ်  
 ခွက်တည်းသောက် တစ်နေရာတည်းထိုင် တစ်နေရာတည်းအိပ် တစ်ခင်းတည်း  
 ခင်း တစ်ခွံတည်းခွံ၍ နေကြ၊ အိပ်ကြကုန်၏။ ညစာလည်းစားကုန် အရက်  
 လည်းသောက်ကုန် ပန်းနံ့ သာကိုလည်း လိမ်းကျံခြယ်လှယ်ကုန်၏။ က၊  
 လည်းက သီချင်းလည်းဆိုလျက် ကစားအမျိုးမျိုးကို ကစားရုံသာမက၊  
 ပွဲလယ်ခေါင်၌ သင်္ကန်းကြီးကို ဖြန့်ခင်းပြီးလျှင် “ဟေ့နုမ...ဒီအပေါ်လာပြီး  
 ကလှည့်ပါကွ” ဟု ဇာတ်သူမကိုပင် ခေါ်ငင်ကြကုန်၏။

**ကုလဒူသက။** ။ “ကုလဒူသက - အမျိုးလေးပါးတို့ကို၊ ဒုသေတိ - ဖျက်ဆီး  
 တတ်၏” ဟူသော ဝစနတ္ထနှင့်အညီ “ခတ္တိယ ဗြာဟ္မဏ ဝေဿ သုဒ္ဓ” ဟူသော  
 အမျိုး ၄-ပါးကို ဖျက်ဆီးသူကို “ကုလဒူသက” ရဟန်းဟုခေါ်၏။ “ဖျက်ဆီး”  
 ဟူရာ၌ ပျက်စီးအောင် မစင်-ရွံ့ပုပ်တို့ဖြင့် ပက်သည်မဟုတ်၊ ထိုအမျိုးများ၏  
 သဒ္ဓါတရားကို ဖျက်ဆီးခြင်းတည်း။ ချဲ့ဦးအံ့-လူတစ်ယောက်ကို ဖျက်ဆီးရာ၌  
 မစင် ရွံ့ပုပ်သည် ဖျက်ဆီးကြောင်း ဝတ္ထုဖြစ်သကဲ့သို့ ထိုအတူ အမျိုးကို  
 ဖျက်ဆီးရာ၌ ဖျက်ဆီးကြောင်းဝတ္ထုရှိရဦးမည်။ ထိုဝတ္ထုကား—“ပန်း-သီး-  
 မှုန်-မြေ၊ ဝါး-ပူ-ခြေ၊ ဝဇ္ဇေဒုရုဗ်ဖြာ” နှင့်အညီ—

၁-ပန်း၊ ၂-သစ်သီး၊ ၃-ရေချိုးဆပ်ပြာမှုန်၊ ၄-မြေညက်၊ ၅-ဝါး၊  
 ၆-ဒန်ပူ၊ ၇-ခြေဖြင့်သွားခြင်း၊ ၈-(ဝဇ္ဇေ)ဆေးကုခြင်းအားဖြင့် ၈-ပါးရှိ၏။  
 မိန်းကလေး တစ်ယောက်ယောက်အား ပန်းပေးလိုက်လျှင် ထိုမိန်းကလေး၏  
 သဒ္ဓါတရားကို ဖျက်ဆီးပစ်ရာဧရာက၏။ [မစင်နှင့်ပန်း၊ ပက်ခြင်းနှင့်ပေးခြင်း၊  
 အပက်ခံရသူ ပျက်စီးခြင်းနှင့် မိန်းမ၏သဒ္ဓါတရား ပျက်စီးခြင်း၊ မစင်ပက်သူ  
 နှင့် ပန်းပေးသူ တူကြလေသည်။]

**သဒ္ဓါတရားပျက်ပုံ။** ။ မိန်းကလေးသည် ရိုးရိုးရာရာအားဖြင့် နဂိုက  
 သဒ္ဓါတရား ကောင်းသူကလေးတည်း။ သို့သော် “ဒါနံသဗ္ဗတ္ထ သာဓကံ =  
 ပေးကမ်းခြင်းသည် အကျိုးအားလုံးပြီးစေ၏” ဟူသော စကားကို သဘော  
 ပေါက်၍ သူ့ကိုကြည်ညိုအောင် ရဟန်းတစ်ယောက်က ထိုမိန်းကလေးအား  
 ပန်းကို ပေးလိုက်ရာ ထိုရဟန်းအား လှူဒါန်းချင်စိတ်ဖြစ်ကာ ချစ်ခင်လာ  
 ပေမည်။ သို့သော် ထိုကဲ့သို့ ပေးဖော် မရသော လဇ္ဇီသူမုန်သီလဝန် အရှင်မြတ်  
 တို့အား မလှူချင်-မတန်းချင် မဆည်းကပ်-မကိုးကွယ်ချင်တော့သဖြင့် ထိုမိန်း  
 ကလေး၏ အစစ်အမှန် အဖိုးတန်သဒ္ဓါတရားတွေ ပျက်ပြားလေပြီ။

အခန်း]

ကုလဒုသကသိက္ခာပုဒ်

ဤနည်းအတိုင်း သစ်သီးပေး၍ ဖျက်ဆီးပုံ (သစ်သီးဖြင့်သစ်ရွက်ကိုပါယူ) ကုက္ကိုမုန့် စသော (ကာလပေါ်အမှုန့် ဆပ်ပြာခဲများနှင့်တကွ) ရေချိုးရာ၌ အသုံးပြုရသော အမှုန့်ကိုပေး၍ ဖျက်ဆီးပုံ မြေညက်ပေး၍ ဖျက်ဆီးပုံ (အိန္ဒိယ၌ မြေညက်များကိုလည်း မြန်မာနိုင်ငံ သဲဆပ်ပြာကဲ့သို့ အသုံးပြုသည်။) အိမ်စသည် ဆောက်ဖို့ရန်အတွက် ဝါးပေး၍ ဖျက်ဆီးပုံ၊ ဒန်ပူပေး၍ ဖျက်ဆီးပုံ (အိန္ဒိယသားတို့သည် သွားတိုက်ရန် ဒန်ပူကို အများပင် အသုံးပြုကြသည်။ ယခုမြန်မာနိုင်ငံ၌လည်း ကုလားနှင့်ပုဏ္ဏားတို့ ဒန်ပူသုံးကြသည်ကို တွေ့နိုင်သေး၏။) လူများကစေခိုင်း၍ ခြေဖြင့်သွားလျက် အစေအပါး ခံခြင်းဖြင့် ဖျက်ဆီးပုံ၊ ဆေးကု၍ ဖျက်ဆီးပုံများကိုလည်း သိကြပါလေ။

မိစ္ဆာဇီဝ။ ။ ရိုးသား ဖြောင့်မန်သော အသက်မွေးခြင်း မဟုတ်ဘဲ၊ စဉ်းလဲကောက်ကျစ်သော မရိုးမဖြောင့်သော လိမ်သော ညာသော အသက်မွေးမှုကို “မိစ္ဆာဇီဝ” ဟု ခေါ်၏။ [မိစ္ဆာ - မှားယွင်းသော + အာဇီဝ = အသက်မွေးမှု (ပစ္စည်းရအောင်လုပ်မှု)] ပြခဲ့သော ပန်းပေးမှု စသော ရှစ်ပါးလည်း မိစ္ဆာဇီဝပင်တည်း။ ထိုရှစ်ပါးအပြင် ကုဟန လပန စသည် တို့လည်း မိစ္ဆာဇီဝပင်တည်း။

ကုဟန။ ။ ဒါယကာ ဒါယိကာမတို့ တအံ့တဩ ချီးမွမ်းရလောက်အောင် ဟန်ဆောင်မှု ဟိတ်ဟန်လုပ်မှုကို “ကုဟန” ဟု ခေါ်၏။ ထိုကုဟနသည် ပစ္စည်း သုံးစွဲပုံ၊ မိမိကိုချွန်ရသူ မဂ်ဖိုလ်ရသူ ထင်အောင် ချွန်မဂ်ဖိုလ်နှင့် နီးစပ်သော စကားကို ပြောဆိုမှု၊ သွားခြင်း၊ ရပ်ခြင်း၊ ထိုင်ခြင်း၊ လျောင်းခြင်း ဟူသော ဣရိယာပုထ် လေးပါး၌ သူများအထင်ကြီးအောင် ဟန်လုပ်၍နေမှု ဤသို့ အားဖြင့် သုံးမျိုးပြားပြန်၏။

ပစ္စည်းသုံးစွဲပုံ။ ။ “ဆွမ်းဖြစ်စေ၊ သင်္ကန်းကျောင်း ဆေးဖြစ်စေ တစ်စုံတစ်ခု အကောင်းအမှုန်ကို လှူပါရစေ” ဟု လာ၍ လျှောက်လာလျှင် (လိုချင်လျက်သားနဲ့ ထိုအလှူရှင်တို့က မိမိကို အထင်ကြီးစေလိုသော စိတ်ယုတ်မာဖြင့်) “ငါတို့မှာ ပြည့်စုံပါတယ်” ဟု ပြော၏။ သို့မဟုတ် “ရဟန်းဆိုတာ ဒါလောက် အကောင်းအမှုန် သုံးဖို့မလိုပါဘူး၊ ပုံသကူသင်္ကန်းတို့လို သင်္ကန်း၊ ရုက္ခမူ (သစ်ပင်အောက်) တို့လို ကျောင်းကလေး၊ သင့်တော်ရုံ အစား အစာ ဆေးဝါးဖြင့် မျှတရတယ်” ဟု ပြော၏။ ထိုသို့ပြောသဖြင့် အလှူရှင်တို့အထင်ကြီးလေတော့၏။ ထိုသို့အထင်ကြီးသဖြင့် သာ၍ လှူချင် လာသောကြောင့် “လှူပါရစေ” ဟု မရမက လျှောက်သောအခါ “သူတို့ကို ချီးမြှောက်သော









ဘုရားဥပဒေတော်ကြီး

ဘိက္ခု။ မောဟဂါမိနောစ ဘိက္ခု။ ဘယဂါမိနောစဘိက္ခု။  
 တာဒိသိကာယ အာပတ္တိယာ ကေစ္စံ ဗဗ္ဗာဇေန္တိ ကေစ္စံ န ဗဗ္ဗာ-  
 ဇေန္တိတိ၊ သောဘိက္ခု ဘိက္ခုဟိ ဝေမဿဝစနိယော မယသ္မာ ဝေ  
 အဝစ၊ နစ ဘိက္ခု ဆန္ဒဂါမိနော၊ နဘိက္ခု ဒေါသဂါမိနော၊ နစ  
 ဘိက္ခုမောဟဂါမိနော၊ နစ ဘိက္ခု ဘယဂါမိနော၊ အာယသ္မာ  
 ခေါ ကုလဒူသကော ပါပသမာစာရာ၊ အာယသ္မာဟော ခေါ  
 ပါပကာ သမာစာရာ ဒိဿန္တိစေဝ သုယုန္တိစ၊ ကုလာနိစာယသ္မတာ  
 ဒုဋ္ဌာနိ ဒိဿန္တိစေဝ သုယုန္တိစ၊ ပက္ကမတာ ယသ္မာ ဣမ္မာ အာ  
 ဝါယာ၊ အလံ ဟေ ဣစ ဝါသေနာတိ၊ ဝေဉ္စ သောဘိက္ခု ဘိက္ခုဟိ  
 ဝုစ္စမာနော ဟထေဝပဂ္ဂဏေယျ၊ သောဘိက္ခု ဘိက္ခုဟိ ယာဇတ-  
 တိယံ သေနဘာသိတဗ္ဗေ၊ တဿ ပဋိနိဿဂ္ဂါယ၊ ယာဝတတိယံ-  
 စေ သေနဘာသိယမာနော တံ ပဋိနိဿဇေယျ၊ ဣစ္စတံ ကုသလံ၊  
 နောစေပဋိနိဿဇေယျ သံဃာဒိသေသေဝံ။

မြန်မာပြန်အကျဉ်းချုပ်။ ။ ကုလဒူသကရဟန်းတို့ကို ‘ဒီကျောင်းတိုက်မှ  
 ဖဲခွာထွက်သွားပါ၊ ဒီမှာနေ၍မသင့်ပါ’ ဟု ပြော၍ နှင်ထုတ်ရာ၏။  
 ထိုသို့ နှင်ထုတ်သော အခါ “ရဟန်းတို့ကို အဂတိလိုက်ဘယ်” ဟု  
 ပြောလျှင် ထိုသို့မပြောဖို့ရန် တားမြစ်ရမည်၊ တားမြစ်၍ မရလျှင်  
 သံဃာ့အလယ်သို့ ဆွဲခေါ်၍ ကမ္မဝါစာဖြင့် ဆုံးမရမည်၊ ဆုံးမ၍  
 ရလျှင်ကောင်း၏။ မရလျှင် တတိယ ကမ္မဝါစာ အဆုံး၌ သံဃာဒိ  
 သေသိ အာပတ်သင့်၏။

မှတ်ချက်။ ။ ယခုကာလ၌ ကား သစ်သီးပေးမှု ပန်းပေးမှုစသော ကုလဒူသန  
 အမှုကြောင့် ရုက္ကဋ်အာပတ်သာသင့်၏။ စာလာ ပေလာအတိုင်းပြော  
 ဆို ဆုံးမသူမရှိရကား ထိုကုလဒူသန ရဟန်းတို့မှာ သံဃာဒိသေသိ  
 ကား မသင့်တော့ချေ။

သံဃာဒိသေသိသိက္ခာပုဒ် ပြီးပြီ။



# ၃။ အနိယတအခန်း

## က။ ပဌမ အနိယတ သိက္ခာပုဒ်

အမှုသည်-ရှင်ဥဒါယီ။

အမှု-မာတုဂါမနှင့် အတူ အကွယ်အကာ ရှိသော  
နေရာ၌ တစ်ယောက်ချင်း ထိုင်နေမှု။

မာတုဂါမနှင့် အတူ  
ထိုင်နေမှု

ရှင်ဥဒါယီ၏ ဒါယကာ အမျိုးမှ သတို့သမီးကို အခြား  
ဒါယကာ အမျိုးတစ်ဦးက တောင်းရမ်း လက်ထပ်၍  
လက်ထုပ်ထမင်း ကျွေးနေစဉ်၊ အရှင်ဥဒါယီသည် ထိုအိမ်  
သို့သွား၍ သတို့သမီးရှိရာ အခန်းတွင်း ဝင်ပြီးလျှင် အခါအလိုက် စကား  
အမျိုးမျိုးကို ပြောဆိုနေလေသည်။ [အနီးအပါးသို့ လူမလာသော အခါ  
“ဘယ်နှယ်လဲ၊ မပျင်းဘူးလား၊ မပင်ပန်းဘူးလား၊ ထမင်းမဆာဘူးလား”  
စသည်ဖြင့် ဆွေမျိုးသားချင်း ပြောသလို ပြောနေ၏။ အနီးအပါးသို့ လူလာ  
သည့်အခါ၌ကား “ဥပုသ်စောင့်နော်၊ စာရေးတန်ဆွမ်းကျွေးနော်” စသည်  
ဖြင့် လူကြားကောင်းသော တရားကိုပြောနေ၏။ ဤသို့ အမျိုးမျိုးပြောင်းလဲ၍  
ပြောခြင်းကို “အခါအလိုက် ပြောနေသည်” ဟု ဆိုလိုသည်။]

ဝိသာခါ  
သာသနာဖြူ

သာဝတ္ထိမြို့၌ ကျောင်းအမ ဝိသာခါသည် အသက်လည်း  
ရှည် သား၊ သမီး၊ မြေး၊ မြစ်လည်း ပေါသဖြင့် “အလွန်  
မင်္ဂလာရှိသူ” ဟု အသိအမှတ် အပြုခံရ၏။ လက်ထုပ်  
မင်္ဂလာစသော ကိစ္စ၌ ဘာသာ မတူသူတို့ကသော်မှ ဖိတ်၍ ရှေးဦးစွာ ထမင်း  
ကျွေးလေ့ရှိ၏။ ထိုသို့ ကျွေးပြီးနောက် “ဤလက်ထုပ် သတို့သား၊ သတို့သမီး  
များလည်း အရှင်မကဲ့သို့ အသက်ရှည်စွာ အနာရောဂါကင်း၍ ချမ်းသာခြင်း  
နှင့် ပြည့်စုံကြပါစေ” ဟု ဆုတောင်းကြ ကုန်၏။ ထို လက်ထုပ်ပွဲ၌လည်း  
ဝိသာခါ ရောက်လာ၍ ရှင်ဥဒါယီ နေထိုင်ပုံကို မြင်လေရာ (အကြွေးမထားဘဲ  
ချက်ခြင်းသွား၍) “အရှင်ဘုရား မာတုဂါမနှင့် တစ်ယောက်ချင်း မျက်စိ  
ကွယ်ရာ (အကွယ်အကာရှိသော၊ ပြုချင်ရာကိုပြုနိုင်သော) နေရာ၌ နေတာဟာ  
မတော်ပါဘူး၊ အရှင်ဘုရားက ထိုအမှုကို မလိုလားသော်လဲ၊ လူအများက  
ယုံကြည်ဖို့ ခံယဉ်းပါသည်” ဟု ပြောလေသည်။ ထိုသို့ ပြောသော်လည်း  
ထိုစကားကို ဂရုမစိုက်ဘဲ နေမြဲနေသောကြောင့် လမ်းသို့ထွက်သွား၍

“ဥဒါယီကိုယ်တော်ဟာ မိန်းကလေးနှင့်အတူ ဆိတ်ကွယ်ရာမှာ တစ်ယောက်ချင်း နေထိုင်ကြောင်းကို” တွေ့သမျှ ရဟန်းတို့အား လျှောက်လေသည်။ ထိုနောက် ရဟန်းများက ဘုရားကိုလျှောက်ကြသဖြင့် ဤသိက္ခာပုဒ်ကို ပညတ်တော်မူရလေသည်။ [ဤဝတ္ထုကို မှတ်ချက်ထား၍ ယခုကာလ၌လည်း သာသနာ သန့်ရှင်းစေလိုသော သဘောဖြင့် မတော်မတဲ့ ပြုကျင့်သူများကို ယဉ်ကျေးစွာ ပြောဆို တားမြစ်နိုင်၊ ကဲ့ရဲ့ရှုတ်ချ နိုင်၏။ ထိုသို့ ကဲ့ရဲ့ ရှုတ်ချမှုကြောင့် တစ်စုံတစ်ခုမျှ အပြစ်မရှိချေ။

သိက္ခာပုဒ်ပါဠိ။ ။ယောပနဘိက္ခု မာတုဂါမေန သဒ္ဓိံ ကော ကောယ ရဟော ပဋိစ္ဆန္ဓေ အာသနေ အလံကမ္မနိယေ နိသဇ္ဇိ ကပေယျ။ တမေနံ သဒ္ဓေယျဝစသာ ဥပါသိကာ ဒိသ္မာ တိဏ္ဍံ ဓမ္မာနံ အညတရေန ဝဒေယျ ပါရာဇိကေနဝါ သံဃာဒိသေသေန ဝါပါစိတ္တိယေနဝါ။ နိသဇ္ဇိ ဘိက္ခု ပဋိဇာနမာနော တိဏ္ဍံ ဓမ္မာနံ အညတရေန ကာရေတဗ္ဗော ပါရာဇိကေနဝါ သံဃာဒိသေသေန ဝါပါစိတ္တိယေနဝါ။ ယေနဝါ သာ သဒ္ဓေယျဝစသာ ဥပါသိကာ ဝဒေယျ။ တေန သော ဘိက္ခု ကာရေတဗ္ဗော။ အယံ ဓမ္မော အနိယတော။

သိက္ခာပုဒ် ဖြစ်မာဖြန်။ ။အကြင် ရဟန်းသည် မာတုဂါမနှင့်အတူ မျက်စိကွယ်ရာ ဖြစ်လောက်အောင် နံရံစသည်ဖြင့် ကွယ်ကာအပ်သော မေထုန်မှုကို ပြုနိုင်လောက်သော နေရာ၌ ယောက်ျားအဖော် မပါဘဲ တစ်ယောက်ချင်းထိုင်နေအံ့၊ လဲလျောင်းနေအံ့၊ ထိုရဟန်းကိုယုံကြည်လောက်သော ဥပါသိကာမ မြင်၍ ပါရာဇိက သံဃာဒိသေသ-ပါစိတ်အာပတ် ၃-မျိုးတွင် တစ်မျိုးမျိုးဖြင့် ပြောအံ့၊ ထိုရဟန်းကို (သူက ဟုတ်ကြောင်း ဝန်ခံလျှင်) ထိုပြောသည့်အတိုင်း အာပတ်ဖြင့် ဆုံးဖြတ်ရမည်။ ယုံကြည်လောက်သော ဥပါသိကာမသည် (မည်သည့် အာပတ်ဟု မပြောတတ်သဖြင့်) သူကျင့်နေသော အမှုအရာဖြင့်သာ ပြောပြလျှင်လည်း ( သူက ဝန်ခံလျှင် ) ထို အမှုအရာအတွက် သင့်နိုင်သော အာပတ်ဖြင့် ဆုံးဖြတ်ရမည်။ ဤအာပတ်သည် “ပါရာဇိက-သံဃာဒိသေသ-ပါစိတ်” တွင် မည်သည့်အာပတ်ဟု အသေအချာ သတ်မှတ်၍ မပြုအပ်သောကြောင့် အနိယတအာပတ် မည်၏။

မှတ်ချက်။

။(က) မိန်းမတို့သည်အခြားတစ်ယောက်၏မေထုန်မှုကို ဖော်ပြောလေ့မရှိကြ။ ဖုံးထားတတ်ကြ၏။ ထို့ကြောင့် “တစ်ယောက်ချင်း=အဖော်မပါ” ဟူရာ၌ ယောက်ျား အဖော်မပါသည်ကို ယူပါ။ မိန်းမအဖော် များစွာပါသော်လည်း အဖော်ဟုမဆိုနိုင်။

(ခ) အနိယတသဒ္ဓါသည် အမြဲမဟုတ်၊ အသေအချာမဟုတ် ဟူသောအနက်ကိုပြ၏။ ပါရာဇိကကို ဝန်ခံလျှင် ပါရာဇိကဖြင့် ဆုံးဖြတ်၊ သံဃာဒိသေသ်ကိုဝန်ခံလျှင် သံဃာဒိသေသ်ဖြင့်ဆုံးဖြတ်၊ ပါစိတ်ကိုဝန်ခံလျှင် ပါစိတ်ဖြင့်ဆုံးဖြတ်လေ။ သူဝန်ခံတိုင်းဆုံးဖြတ်ရမည်ဖြစ်၍ “မည်သည့်အာပတ်ဟု အသေအချာမသတ်မှတ်နိုင်” ဟုလို၊ ဤအနိယတအာပတ်ဟူသည် အာပတ် ၇-ပုံမှ အလွတ်မဟုတ်၊ ပါရာဇိက-သံဃာဒိသေသ်-ပါစိတ်တို့ပင်တည်း။

(ဂ) သိက္ခာပုဒ်၌ ဥပါသိကာမကိုသာ ပြထားခြင်းမှာလည်း ဝတ္ထုကြောင်း၌ပိသာခါဥပါသိကာမပါနေ၍ဝတ္ထုအလိုက်ပြထားခြင်းတည်း။ ဥပါသကာကဖြစ်စေ ရဟန်းသာမဏေ စသူကဖြစ်စေ ဤသို့လျှောက်လာရာ၌လည်း ဤသိက္ခာပုဒ်လာအတိုင်း (သူကဝန်ခံမှသာ) ဆုံးဖြတ်ရမည်။ အချုပ်မှာ- ဤသိက္ခာပုဒ်သည် အာပတ်သစ်ထပ်၍ ပညတ်အပ်သော သိက္ခာပုဒ်မဟုတ်၊ ဝိနည်းဆုံးဖြတ်ရာ၌ “သူဝန်ခံသည့်အတိုင်း ဆုံးဖြတ်ရမည်” ဟု ဆုံးဖြတ်နည်းကိုပြသော သိက္ခာပုဒ်တည်း။ “သူဝန်ခံတိုင်း” ဟူရာ၌လည်း ဟုတ်မှန်တိုင်းပြောမည် လဇ္ဇီသူတော်ကောင်း၏ ဝန်ခံခြင်းကိုသာ ဆိုလိုသည်။ လိမ်ပြောမည့် အလဇ္ဇီပုဂ္ဂိုလ်အတွက်ကား ဝန်ခံတိုင်း ဆုံးဖြတ်ရမည်မဟုတ်၊ အရာရာစစ်မေး၍သင့်သလိုဆုံးဖြတ်ရသည်။

ခ။ ဒုတိယအနိယတသိက္ခာပုဒ်

[ ဤသိက္ခာပုဒ်၌ အမှုသည်မှစ၍ အားလုံးရွှေသိက္ခာပုဒ်နှင့်တူ၏။ ]

မာတုဂါမနှင့် အတူထိုင်နေမှု “မြတ်စွာဘုရားသည် မျက်စိကွယ်ရာဖြစ်လောက်အောင် တိုက်နံရံ စသည်ဖြင့် ကွယ်ကာအပ်သော အရပ်၌သာ မာတုဂါမနှင့် တစ်ယောက်ခြင်း ထိုင်နေမှုကို ပယ်မြစ်တော်မူသည်” ဟုကြံ၍ ရှေးသိက္ခာပုဒ်လာ အရှင်ဥဒါယိသည်ပင် အကွယ်အကာမရှိသဖြင့် ကာမမှုကိုပြုခြင်းငှါ မဖြစ်နိုင်သော်လည်း အနီးအပါး ၁၂-တောင် အတွင်းဝယ် ယောက်ျား မိန်းမ အဖော် မရှိသောကြောင့် နား၏ကွယ်ရာဟုဆိုထိုက်သော နေရာ၌ ရွှေသိက္ခာပုဒ်လာ အမျိုးသမီးနှင့်ပင်

တစ်ယောက်ချင်း ထိုင်နေပြန်လေသည်။ ဝိသာခါလည်း ၂-ကြိမ်မြောက် ဖိတ်ပြန်သဖြင့် ထိုအိမ်သို့ရောက်လာရာ ရှင်ဥဒါယိနေထိုင်ပုံကို သဘောမကျ သဖြင့် ရှေးနည်းအတူ ပြောဆိုပါသော်လည်း မရခြင်းကြောင့် အိမ်မှထွက်၍ တွေ့မြင်ရာ ရဟန်းကိုလျှောက်လေလျှင် ထိုရဟန်းတို့မှတစ်ဆင့် ဘုရားရှင် သိတော်မူရ၍ ဤဒုတိယအနိယတသိက္ခာပုဒ်ကို ပညတ်တော်မူရပြန်သည်။

သိက္ခာပုဒ်ပါဠိတော်။ ။နဟော ခေါ ပန ပဋိစ္ဆန္တံ အာသနံ ဟောတိ နာလံ ကမ္ပနိယံ၊ အလဉ္စ ခေါ ဟောတိ မာတုဂါမိ ဒုဋ္ဌုလ္လဟိ ဝါစဒဟိ ဩဘာသိတုံ၊ ယော ပန ဘိက္ခု ကထာ ရူပေ အာသနေ မာတုဂါမေန သဒ္ဓိံ ဧကော ကောယ ရဟော နိသဇ္ဇံ ကပ္ပယျ၊ တမေနံ သဒ္ဓယျ- ဝစသာ ဥပါသိကာ ဒိဿာ ဒ္ဓိန္တံ ဓမ္မာနံ အညတရေန ဝဒေယျ သံဃာဒိဿေသေန ဝါ ပါစိတ္တိယေန ဝါ နိသဇ္ဇံ ဘိက္ခု ပဋိဇာနမာနော ဒ္ဓိန္တံ ဓမ္မာနံ အညတရေန ကာရေတဗ္ဗော သံဃာဒိဿေသေနဝါ ပါစိတ္တိယေနဝါ၊ ယေနဝါ သာ သဒ္ဓယျဝစသာ ဥပါသိကာ ဝဒေယျ၊ တေန သော ဘိက္ခု ကာရေတဗ္ဗော၊ အယံပိ ဓမ္မော အနိယတော။

မြန်မာပြန်။ ။နိရိစ္ဆာသည် မဖုံးကွယ်အပ်ဘော မေထုန်မှုကို မပြုနိုင် လောက်သော အရပ်ဖြစ်သော်လည်း နား၏ကွယ်ရာဖြစ်သောကြောင့် မာတုဂါမိကို ဝစ္စမင်္ဂ ပဿာဝမင်္ဂတို့နှင့်စပ်သော ရုန့်ရင်းကုန်သော စကားတို့ဖြင့် ပြောနိုင်လောက်သောနေရာ၌ အကြင်ရဟန်းသည် ယောက်ျားအဖော် မိန်းမအဖော် မပါဘဲ မာတုဂါမိနှင့် တစ်ယောက် ချင်း နေထိုင်အံ့၊ လဲလျောင်း နေအံ့၊ ထိုရဟန်းကို ယုံကြည် လောက်သော ဥပါသိကာမ မြင်၍ သံဃာဒိဿေသ် ပါစိတ်အာပတ် ၂-မျိုးတွင် တစ်မျိုးမျိုးဖြင့်ပြောအံ့၊ ထိုရဟန်းကို (သူကဟုတ်ကြောင်း ဝန်ခံလျှင်) ထိုပြောအပ်တိုင်းသော အာပတ်ဖြင့် ဆုံးဖြတ်ရမည်၊ ယုံကြည်လောက်သော ဥပါသိကာမသည် (မည်သည့် အာပတ်ဟု မပြောတတ်သဖြင့်) သူကျင့်နေသော အမှုအရာဖြင့်သာ ပြောပြ လျှင်လည်း (သူကဝန်ခံလျှင်) ထိုအမှုအရာအတွက် သင့်နိုင်သော

အခန်း ]

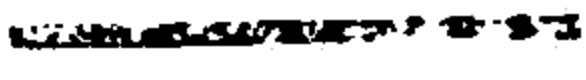
ဒုတိယအနိယတ သိက္ခာပုဒ်

၆၅

အာပတ်ဖြင့် ဆုံးဖြတ်ရမည်။ ဤ အာပတ်လည်း “သံသံဒိသေသံ-  
ပါစိတ်” တွင် မည်သည့်အာပတ်ဟု အသေအချာ သတ်မှတ်၍ မပြ  
အပ်သောကြောင့် အနိယတ အာပတ်မည်၏။

မှတ်ချက်။ ။ ဤ သိက္ခာပုဒ်၌ မျက်စိကွယ်ရာမဟုတ်ဘဲ ၁၂-တောင် အတွင်း  
အဖော် မရှိသောကြောင့် နား၏ကွယ်ရာသာ ဖြစ်၏။ “အဖော်”  
ဟူရာ၌လည်း ယောက်ျား အဖော်သာမက၊ မိန်းမ အဖော်လည်း  
အဖော်ပင်တည်း။ ဘာကြောင့်နည်း... မိန်းမတို့သည် မိန်းမချင်း၏  
မေထုန်မှုကိုသာ ဖုံးထားလေ့ရှိ၏။ ပျက်ရယ်ပြောင်လှောင်မှုမျိုးကား  
ဖုံးထားလေ့ မရှိ။ ဤ သိက္ခာပုဒ်၌လည်း မျက်စိကွယ်ရာ မဟုတ်သော  
ကြောင့် မေထုန်မှုနှင့်မဆိုင်။ ယုတ်ယုတ်မာမာပြောမှု၊ မေထုန်ဖြင့်  
ပြုစုဖို့ရန် တောင်းမှုများနှင့်သာ ဆိုင်သည်။ ထို့ကြောင့် မိန်းမဖော်  
ရှိလျှင် ထိုသို့ မပြောဝံ့ရကား မိန်းမလည်း အဖော်ပင် ဖြစ်သည်။

အနိယတအခန်း ပြီး၏။



# ၄။ နိသဂ္ဂိယပါစိတ်အခန်း

## စိဝရဝဂ်

### က။ ပဌမကထိနသိက္ခာပုဒ်

အမှုသည်-ခရီးသွားသော ရဟန်းများ။

အမှု-အထုပ်အပိုးတွေကို ထမ်းကြ၊ ရှက်ကြ။

သင်္ကန်း ၃-ထည် ခွင့်ပြုတော်မူပုံ မြတ်စွာဘုရားသည် ရာဇဂြိုဟ်ပြည်မှ ဝေသာလီပြည်သို့ ကြွတော်မူသောအခါ သင်္ကန်းထုပ်ကြီးကို ထမ်းကြ၊ ရှက်ကြ၊ ခါးစောင်းတင်ကြနှင့် လိုက်လာကြသော ရဟန်းများကို မြင်တော်မူ၍ “ဤ မောသုရိသတို့သည် အလွန် လျင်မြန်စွာ သင်္ကန်းပေါများအောင် ကျင့်ကြသည် ဟု အပြစ်မြင်တော်မူ၍ “သင်္ကန်း၌ အကန့်အသတ် ထားရလျှင် ကောင်းမည်” ဟု အကြံတော် ဖြစ်ခဲ့လေသည်။ ထို့နောက် ဝေသာလီပြည်၌ သီတင်းသုံးတော်မူ၍ တပို့ဘွဲ့လပြည့်၏ ရှေ့နောက် ရှစ်ရက်တို့၌ (လဆန်း ၁၂-ရက်မှ လဆုတ် ၄-ရက်အထိ) ညဉ့်ဦးယံဝယ် သင်္ကန်းတစ်ထည်ဖြင့် နေစမ်းတော်မူ၏။ ဘုရားရှင်ကို အချမ်းသည် မနှိပ်စက် (ချမ်းတော်မူ)။ ညဉ့်ဦးယံ လွန်လျှင် ချမ်းတော်မူ၍ နောက်တစ်ထည်ကို အသုံးပြုတော်မူ၏။ သန်းခေါင်ယံ လွန်ပြန်လျှင် ချမ်းတော်မူ၍ နောက်တစ်ထည် ထပ်တော် မူပြန်၏။ မိုးသောက်ယံ လွန်၍ အရက် တက်ချိန်၌ ချမ်းတော်မူ၍ စတုတ္ထ သင်္ကန်းတစ်ထည်ကို တပ်တော်မူပြန်သည်။ [တန်ခိုးဖြင့် သီတော်မူနိုင်သော်လည်း လက်တွေ့စမ်းပြမှု ကျေနပ်ကြမည် ဖြစ်သောကြောင့် လက်တွေ့ စမ်းပြတော်မူခြင်းတည်း။]

ထို့နောက် သင်္ကန်းထုပ်ကြီးကို ထမ်းပိုး၍ ခရီးသွားကြသော ရဟန်းများ၏ မနှစ်မြို့ဖွယ်ကို လည်းကောင်း၊ လက်တွေ့ စမ်းသပ်တော်မူပုံကို လည်းကောင်း မိန့်တော်မူပြီးလျှင် သင်္ကန်း ၃-ထည်ကိုသာ ခွင့်ပြုတော်မူလေသည်။ [၃-ထည်တွင် တစ်ထည်ကို ၂-ထပ်ပြုလိုက်သည့်အခါ ဘုရားရှင် စမ်းသပ်တော်မူစဉ်က ၄-ထည်နှင့် ညီမျှသဖြင့် “သင်းပိုင်(ခါးဝတ်), ကေသိ(အပေါ်ခြုံ), ၂-ထပ် သင်္ကန်းကြီး” အားဖြင့် သင်္ကန်း ၃-ထည်(တိစိဝရ) ဖြစ်သည်။]

ဆဗ္ဗဂ္ဂိယ ရဟန်းတို့ ကျင့်ပုံ။ “ဘုရားရှင်သည် သင်္ကန်း ၃-ထည်ကို ခွင့်ပြုတော်မူသည်” ဟု ကြံ၍ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယ ရဟန်းတို့သည် ရှာဝင် သင်္ကန်း ၃-ထည်၊ ကျောင်းဝတ်သင်္ကန်း ၃-ထည်၊ ရေချိုးဆိပ်သွား သင်္ကန်း ၃-ထည်ဟု အလဲ

ပဌမကဏ္ဍနိသိက္ခာမုဒ်

အလှယ် ပြုနေကြသောကြောင့် “ယောပနဘိက္ခု အတိရေကစီဝရံ ဓာရေယျ၊ နိသဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ = အကြင်ရဟန်းသည် အဓိဋ္ဌာန်တင်အပ် ဝိကပ္ပနာပြုအပ် သောသင်္ကန်းထက် အပိုသင်္ကန်းကိုဆောင်အံ့၊ ထိုရဟန်းသည် ထိုသင်္ကန်းကို လည်း စွန့်ပစ်အပ်၏၊ ပါစိတ်အာပတ်လည်း သင့်၏” ဟု မူလပညတ်ကို ပညတ်တော်မူလေသည်။

မှတ်ချက်။ ။ ကိုယ်ပိုင်ဥစ္စာဟု ဆောက်တည်ထားအပ်သော သင်္ကန်းကို “အဓိဋ္ဌာန်တင်အပ်သောသင်္ကန်း” ဟု ခေါ်၏။ ထိုအဓိဋ္ဌာန် သင်္ကန်းကား ၃-ထည်သာ ရှိစေရသည်။ ကိုယ့်ဥစ္စာ အမှတ်မှ ကင်းစေ၍ သီတင်းသုံးဖော် တစ်စုံတစ်ယောက်၏ ဥစ္စာအဖြစ်ဖြင့် ထားအပ်သောသင်္ကန်းကို “ဝိကပ္ပနာပြုအပ်သော သင်္ကန်း” ဟု ခေါ်၏။ ထိုဝိကပ္ပနာပြုအပ်သောသင်္ကန်းလည်း ထိုသီတင်းသုံး ဖော်၏ ဥစ္စာအနေဖြင့် ဝတ်ရုံ သုံးစွဲကောင်းသေး၏။ အဓိဋ္ဌာန် တင်ပုံ ဝိကပ္ပနာပြုပုံကို နောက်မှပြမည်။

အနုပညတ်ထပ် ရပုံ။ ။ အရှင်အာနန္ဒာ၌ အဓိဋ္ဌာန်တင်သင်္ကန်း ၃-ထည်မှ အပိုသင်္ကန်းရလာ၏။ ထိုသင်္ကန်းကို အရှင်သာရိပုတ္တရာအား လှူလို၏။ အရှင် သာရိပုတ္တရာလည်း သာကေတမြို့သို့ ကြွတော်မူခိုက်ဖြစ်၍ ၉-ရက် ၁၀-ရက် လောက်ကြာမှ ရောက်တော်မူလာမည်။ ထိုအကြောင်းကို ဘုရားရှင်အား လျှောက်လေရာ “အလွန်ဆုံး ၁၀-ရက်လောက် အဓိဋ္ဌာန်ဝိကပ္ပနာမပြုဘဲ အပိုအလွန်သင်္ကန်းကို ဆောင်ထားနိုင်၏” ဟု ခွင့်ပြုတော်မူပြီး၍ အနုပညတ် ကို ထပ်တော်မူရလေသည်။

သိက္ခာပုဒ် ပါဠိတော်။ ။ နိဋ္ဌိတစီဝရသ္မိံ ဘိက္ခုနာဥပ္ပတသ္မိံ ကထိနေ ဒသာဟပရမံ အတိရေက စီဝရံ ဓာရေတပ္ပံ၊ တံ အတိက္ကာမယတော နိသဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ။

မြန်မာပြန်။ ။ ကထိန်ခင်းရာမှရခဲ့သော ပိတ်ဖျင်စသည်ကိုသင်္ကန်းချုပ်၍ ပြီးခြင်း၊ သို့မဟုတ် မချုပ်တော့ဘူးဟု ဆုံးဖြတ်သောအားဖြင့်ပြီးခြင်း၊ သို့မဟုတ် ပျောက်ဆုံးပျက်စီးခြင်းအားဖြင့်ပြီးခြင်း ဤနည်းအမျိုးမျိုး တွင် တစ်နည်းနည်းအားဖြင့်သင်္ကန်းပြီးစီးပြီးဖြစ်လျှင်လည်းကောင်း၊ ကထိန်နုတ်ပြီး ရုပ်သိမ်းပြီးဖြစ်လျှင်လည်းကောင်း၊ အဓိဋ္ဌာန်ဝိကပ္ပနာ ပြုထားသောသင်္ကန်းမှ အပိုသင်္ကန်းကို အလွန်ဆုံး ၁၀-ရက်သာ ထားနိုင်၏။ ထို ၁၀-ရက် လွန်လျှင်ကား ထိုသင်္ကန်း စွန့်ထိုက်၍ ထိုရဟန်းလည်းပါစိတ်အာပတ်သင့်သည်။



“အရှင်ဘုရား .. တပည့်တော်၏ ဤသင်္ကန်းသည် ၁၀-ရက် လွန် လာသဖြင့် နိသဂ္ဂိုထိုက်နေပါသည်။ ဤသင်္ကန်းကို အရှင်ဘုရားအား တပည့်တော်စွန့်ပါသည်” ဟု ...

မြန်မာလိုလည်းဆိုနိုင်၏။ [လက်ခံသူက သီတင်းငယ်ဖြစ်လျှင် “ငါ့ရှင်” ဟု လည်းကောင်း “သင့်အား” ဟုလည်းကောင်းဆိုရုံသာ၊ နောက်၌လည်းဤနည်း ချည်း၊ ] ဤသို့ စွန့်ပြီးသည့်အခါ ယခုကာလထုံးစံအတိုင်း ပါစိတ်အာပတ်ကို ရည်မှတ်၍ ဒေသနာပြောရမည်။ ဤသို့စွန့်ပြီးနောက်မှ ဒေသနာပြောရသော ပါစိတ်အာပတ်ဖြစ်၍ “စွန့်ခြင်း ဝိနည်းကံရှိသော ပါစိတ်အာပတ်” ဟု ဆိုရ သည်။ ထို့နောက် နိသဂ္ဂိုသင်္ကန်းကို ခံသောရဟန်းက....

“ဣမံ စီဝရံ အာယသ္မတော ဒမ္ပိ။”

“ဤသင်္ကန်းကို (များလျှင် “ဣမာနိစီဝရာနိ-” ဤသင်္ကန်းတို့ကို) အရှင် အား ပြန်ပေးပါ၏” ဟု ပါဠိလိုဖြစ်စေ၊ မြန်မာလိုဆို၍ဖြစ်စေ ပြန်ပေးရမည်။ ထိုသို့ ပြန်ပေး၍ ရပြီးနောက် အဓိဋ္ဌာန်သော်လည်း တင်-သို့မဟုတ်ဝိကပ္ပနာ သော်လည်း ပြုထားရမည်။ [ဝိကပ္ပနာပြုပုံကို သုဒ္ဓါပါစိတ် သုရာပါနဝဂ် နဝမသိက္ခာပုဒ်ကျမှပြမည်။]

အင်္ဂါ ၅-ပါး။ ။ ၁-ဇာတိပမာဏလောကံသော သင်္ကန်း၏ မိမိဉာဏာ ဖြစ်ခြင်း၊ ၂-နေ့ရက် အရေအတွက်သို့ ရောက်ခြင်း၊ ၃-ပသိဗောဓပြတ်ပြီးဖြစ်ခြင်း၊ ၄-အပိုသင်္ကန်း ဖြစ် ခြင်း၊ ၅-၁၀ ရက်လွန်ခြင်း၊ ဤအင်္ဂါ ၅-ပါးညီမှ ထို သင်္ကန်း နိသဂ္ဂိုထိုက်၍ သင်္ကန်းရှင်ရဟန်းမှာ ပါစိတ် အာပတ်သင့်သည်။

ခွဲဦးအံ့—

- ၁။ ခေါမ ကောသေယျ စသော သင်္ကန်း ၆-မျိုးတွင် ပါဝင်သည်ကို “ဇာဘိ” ဟုခေါ်၍ အလျားတစ်တောင် အနံတစ်ထွာ ပမာဏရှိ သည်ကို “ပမာဏလောကံ” ဟု ခေါ်၏။
- ၂။ မိမိအားလူပြီးဖြစ်၍ မိမိဉာဏာ ဖြစ်နေသော်လည်း (အဝေးမှလှမ်းလူ လိုက်၍ လမ်းခရီး ရောက်နေခြင်း၊ အနား၌ မသိဒ်အောင်ထားခဲ့ခြင်း စသည်ကြောင့် မိမိမသိသေးလျှင် ထိုမသိသေးသမျှရက်ကို သင်္ကန်း ရရာရက်ဟု အရေအတွက်မပြုရ၊ မိမိသိသည့်ရက်မှစ၍ အရေအတွက် ပြုရခြင်းကို “နေ့အရေအတွက်ရောက်ခြင်း” ဟုဆိုသည်။

၃။ ကထိန်ခင်းစဉ်က ရခဲ့သော အကျိုး (အာနိသင်) ကို မပြယ်အောင် ကာကွယ်တားမြစ်တတ်သော သင်္ကန်းချုပ်ဖို့ အဝတ်နှင့် ကျောင်းတိုက်ကို “ပလိဗောဓ” ဟု ခေါ်၏။ [ပလိ=ပရိ-ထက်ဝန်းကျင်+ဗောဓ (ဗုဒ္ဓတိ) တားမြစ်တတ်သည်။] ထိုပလိဗောဓသည် စီဝရပလိဗောဓ, အာဝါသပလိဗောဓဟု ၂-မျိုးရှိ၏။ ရှေးခေတ်၌ ကထိန်သင်္ကန်းသည် ချုပ်ပြီး ဆိုးပြီးမဟုတ်၊ ပိတ်, ဖျင်-အဖြူထည်များသာ တည်း။ ကျောင်းရောက်၍ လှူပြီးမှ ကထိန်ခင်းဖို့အဝတ်ကို နေ့ချင်း ပြီးအောင် ၂ ချုပ်ရဆိုးရသည်။ ကထိန်ခင်းဖို့မဟုတ်သော အခြား ပိတ်, ဖျင်များကိုကား သံသာအားလုံး ညီမျှအောင် ဖြတ်တောက်၍ ဝေငလိက်ရသည်။

**စီဝရပလိဗောဓ။** «ထို ပိတ်, ဖျင်ကို သင်္ကန်း မချုပ်ရ သေးလျှင်လည်း ကောင်း, သို့မဟုတ် မချုပ်တော့ဘူးဟု မဆုံးဖြတ်သေးလျှင် လည်းကောင်း, မပျောက်မပျက်ရှိသေးသမျှ “သင်္ကန်းမပြီးသေး” ဟု ဆိုရ၏။ ထိုသို့သင်္ကန်း မပြီးသေးသမျှ “စီဝရပလိဗောဓ” ရှိသေးသည်ဟု ဆိုရ၏။ ထိုပိတ်စ, ဖျင်စကို သင်္ကန်းချုပ်ပြီးလျှင်လည်းကောင်း၊ မချုပ်တော့ဘူးဟု ဆုံးဖြတ်လိုက်လျှင် သို့မဟုတ် ခိုးသူ, မီး, ကြက်ကိုက်ခြင်း စသည်ကြောင့် ပျောက်သွားလျှင်လည်း ကောင်း။ ‘နိဋ္ဌိတစီဝရ-သင်္ကန်းနှင့်စပ်သော ကိစ္စပြီးဆုံးပြီ’ ဟုဆိုရသည်။ စီဝရပလိဗောဓမရှိတော့ပြီ-ဟုလို့။ [ယခုကာလ၌ကား ကထိန်တုန်းကပင် သင်္ကန်းချုပ်ပြီး ဆိုးပြီးဖြစ်သောကြောင့် စီဝရပလိဗောဓ ပြတ်စဲပြီးဖြစ်ခဲ့၏။]

**အာဝါသပလိဗောဓ။** «မိမိခါဆိုရာ ကျောင်းတိုက်ကို “အာဝါသ” ဟု ဆိုသည်။ ကထိန်ခင်းပြီးနောက် ထိုကျောင်းတိုက်၌ နေသေးသမျှ အာဝါသပလိဗောဓရှိ၏။ ထိုကျောင်းတိုက်၌ “မနေတော့ပါဘူး” ဟု ဆုံးဖြတ်လိုက်သောအခါ အာဝါသပလိဗောဓပြတ်တော့၏။ တပေါင်းလပြည့်နေ့ကျော် လွန်လျှင်ကား ကထိန်၏အကျိုးအာနိသင်အားလုံး ကုန်ဆုံးတော့သည် ဖြစ်၍ စီဝရပလိဗောဓ, အာဝါသပလိဗောဓ ၂-မျိုးလုံးပင်ပြတ်စဲတော့သည်။]

- ၄။ အဓိဋ္ဌာန် ဝိကပ္ပနာ ပြုထားသော သင်္ကန်းမှ အပို ဖြစ်နေခြင်း (အဓိဋ္ဌာန်ဝိကပ္ပနာတစ်ခုခုမပြုဘဲ အပိုထားခြင်း။)
- ၅။ လဆန်း ၁-ရက်နေ့ရလျှင် ထိုရရာရက်၏ လာလတ္တံ့သော အရက်မှ စ၍ ၁၀-အရက်လွန်လျှင် (၁၁-ရက်နေ့ဘက် ရောက်လျှင်) ဒသာဟာ

တိက္ကန္တ ဖြစ်၏။ လဆန်းတစ်ရက်၏ - လွန်ပြီး အရုဏ်ကို ထည့်၍ မရေ  
တွက်ရ။ [အဋ္ဌကထာ၌ ၁၁-အရုဏ် ဆိုသည်မှာ လွန်ပြီး အရုဏ်ပါ  
ဆိုခြင်း ဖြစ်သည်။]

[ဆောင်] ဇာတ်ပဗောဏ-လောက်င လေရာ၊ ကိုယ့်ဟာ ဖြစ်ခြင်း၊ ရေတွက်  
တွင်းသို့၊ ချောက်လျင်းတုံဘိ၊ ပလိဗောဓ-ပြတ်ကြပေလစ်၊ အပို  
ဖြစ်လျက်၊ ၁၀-ရက်လွန်ပြီ၊ အင် ၅-လီ၊ သင့်ပြီ ပထမကထိန။

ခ။ ဒုတိယ ကထိနသိက္ခာပုဒ်

အမှုသည် - ရဟန်းအများ။

အမှု = သင်္ကန်းကြီးကို ထားပစ်ခဲ့မှု။

သင်္ကန်းကြီး  
ထားပစ်ခဲ့မှု

ရဟန်းအများသည် ဒေသစာရီ လှည့်လည် ကြသော  
အခါ(ဝန်လေးမည်စိုး၍)သင်္ကန်းကြီးကို အခြား ရဟန်း  
တို့ထံ အပ်ထားခဲ့၍ သင်းပိုင် ကေသီဖြင့်သာ သွားကြ၏။  
သူတစ်ပါးလက်၌ ကြာမြင့်စွာသိမ်းထားရသော သင်္ကန်းတို့ မှီတက်ကုန်ရကား  
ပြန်လာသည့်အခါ နေလှမ်း နေကြသည်တို့ကို အရှင်အာနန္ဒာ မြင်၍ အပြစ်  
တင်တော်မူပြီးလျှင် ဘုရားရှင်အားလျှောက်လေရာ “နိဋ္ဌိတစီဝရသို့” ဘိက္ခုနာ  
ဥဗ္ဘတသို့ ကထိနေ ကေရတ္တမ္ပိ စေ ဘိက္ခု တိစီဝရေန ဝိပွဝသေယျ နိသဂ္ဂိယံ  
ပါစိတ္တိယံ” ဟု ပညတ်တော်မူလေသည်။

ဂိလ္လာနသမ္ပုတိ ထို့နောက် ရဟန်းတစ်ပါး မကျန်းမမာ ဖြစ်လေရာ၊  
ဆွေမျိုးများထံ သွားလိုသော်လည်း သင်္ကန်း ၃-ထည်  
လုံးကို ယူ၍ မသွားနိုင်သောကြောင့် ဂိလ္လာနရဟန်းအား အဝိပွဝါသသမ္ပုတိ  
ပေးဖို့ရန် ခွင့်ပြုတော်မူ၍ “အညတြ ဘိက္ခုသမ္ပုတိယာ” ဟု ဖြည့်စွက်လျက်  
အနုပညတ် ထပ်တော်မူရပြန်သည်။ [တိစီဝရိကံ သင်္ကန်းနှင့် ကင်းနေ သော်  
လည်း ကင်းရာမရောက်ခြင်း၊ ကင်းခြင်းကြောင့် အာပတ် မသင့်စေခြင်း  
အကျိုးငှာ ပေးအပ်သော သမ္ပုတိကို “အဝိပွဝါသသမ္ပုတိ” ဟု ခေါ်၏။  
ထိုသမ္ပုတိရသော ဂိလ္လာနရဟန်းကား မယူနိုင်သော သင်္ကန်း တစ်ထည်ထည်ကို  
ထားပစ်ခဲ့သော်လည်း အာပတ်မသင့်။]

သိက္ခာပုဒ်။ ။ နိဋ္ဌိတစီဝရသို့ ဘိက္ခုနာ ဥဗ္ဘတသို့ ကထိနေ  
ကေရတ္တမ္ပိ စေ ဘိက္ခု တိစီဝရေန ဝိပွဝသေယျ ဗညတြ  
ဘိက္ခုသမ္ပုတိယာ နိသဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ။

**မြန်မာပြန်။** ။ကထိန်မှရသော ပိတ်ဖျင်နှင့် စပ်၍ သင်္ကန်းကိစ္စ ပြီးပြီး သော် လည်းကောင်း၊ ကထိန်နုတ်ပြီး ရုပ်သိမ်းပြီးသော် လည်းကောင်း သမ္မုတိရသော ဂိလာနရဟန်းမှတစ်ပါး အခြားရဟန်းသည်တိစိဝရိက် သင်္ကန်း ၃-ထည်တွင် ဟစ် ဘည်ထည်နှင့် တစ်ညဉ့်မျှကင်း၍ မနေရ၊ ကင်းနေလျှင် ထိုသင်္ကန်း၊ နိဿဂ္ဂိထိုက်၍ ထို ရဟန်းလည်း ပါစိတ် အာပတ် သင့်၏။

**မှတ်ချက်။** ။ဤ သိက္ခာပုဒ်အတွက် အဓိဋ္ဌာန် တင်အပ်သော တိစိဝရိက်ကို မိမိနှင့် ၂ တောင့်ထွာမက ကွာဝေးနေသော်လည်း အပြစ်မရှိ နိုင်သော အရပ်များကို ပါဠိတော်၌ ပြထား၏။ ထိုသို့ ပြရာ၌ “ဥဒေါသိတ ဣဏ္ဍာတိုက်”လည်း ပါသောကြောင့် ဤသိက္ခာ ပုဒ်ကို ဥဒေါသိတ သိက္ခာပုဒ်ဟုလည်း နာမည် တပ်နိုင်၏။ “ဥမ္ဘတသ္မိံ ကထိနော”ဟု ပါသောကြောင့် ကထိန သိက္ခာပုဒ် ဟုလည်း နာမည်တပ်နိုင်၏။ ထိုတွင် ရှေးသိက္ခာပုဒ်ကို ပထမ ကထိန၊ ဤသိက္ခာပုဒ်ကို ဒုတိယ ကထိန ဟု ခေါ်သည်။

**နိဿဂ္ဂိစွန့်ပုံ။** ။ညဉ့်ကင်းမိ၍ နိဿဂ္ဂိထိုက်သော သင်္ကန်းကို သံဃာ၊ ဂိုဏ်း၊ ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင် အလိုရှိရာ စွန့်နိုင်သည်။ ပုဂ္ဂိုလ်ထံ စွန့်ပုံကား—

“ဣဒံ မေ ဘန္တေ စိဝရံ ရတ္တိဝိပုဝတ္ထံ အညတြ  
 တိက္ခသမ္မုတိယာ နိဿဂ္ဂိယံ၊ ဣမာဟံ အယသ္မုတော  
 နိသဇ္ဇာမိ” ဟူသည်တည်း။

ပါဠိလို မဆိုတတ်လျှင် “အရှင်ဘုရား ... တပည့်တော်၏ ဤ သင်္ကန်းကို (တိက္ခသမ္မုတိ မရဘဲ) ညဉ့်ကင်းနေအပ်သည် ဖြစ်၍ စွန့်ထိုက်နေပါ၏၊ ဤ သင်္ကန်းကို အရှင်ဘုရားအား တပည့်တော် စွန့်ပါသည်”ဟု မြန်မာလို ဆို၍ လည်း စွန့်နိုင်၏။ သင်္ကန်း ၂-ထည် ၃-ထည်ဖြစ်လျှင် “ဣမာနိ” စသည်ဖြင့် ဆို၊ အဝေးမှာနေလျှင် “ဧတံ ဧတာနိ”ဟု ဆို၊ ထို စွန့်ပြီးနောက် ဒေသနာ ပြောရခြင်း၊ ပြန်ပေးရခြင်း စသည်တို့မှာ နိဿဂ္ဂိအားလုံး အဘူတူပင်တည်း။

**နိဿဂ္ဂိမထိုက်နေနည်း။** ။တိစိဝရိက်အဓိဋ္ဌာန် တင်ထားသော သင်္ကန်းနှင့် အရုဏ်တက်ချိန်မှာ ညဉ့်ကင်းတော့မည် ထင်လျှင် အရုဏ်မတက်ခင် အဝေး ရှိရာကို မှန်း၍ “ဧတံ သံဃာဋီ” ပစ္စုဒ္ဓရာမိ - ထို သင်္ကန်းကြီးကို ပစ္စုဒ္ဓိရံ ပြုပါ၏” ဟု ဆို၍ ပစ္စုဒ္ဓိရံ ပြုလိုက်လျှင် နိဿဂ္ဂိ မထိုက်တော့ပြီ။ အရုဏ် တက်ပြီးနောက် အဝေးရှိရာ မှန်းပြီး ထပ်၍ အဓိဋ္ဌာန် တင်နိုင်သည်။ ဤသို့ ပြုလျှင် နိဿဂ္ဂိ ပါစိတ် အာပတ်လည်း မသင့်၊ အဓိဋ္ဌာန်လည်း ထပ်မံ တင်ပြီး ဖြစ်တော့သည်။

အင်္ဂါ ၄-ပါး။ ။ ၁-တိစိဝရိက် အဓိဋ္ဌာန်တင်ထားအပ်ပြီးသော သင်္ကန်း  
ဖြစ်ခြင်း၊ ၂-ကထိန်မခင်းခြင်း (ခင်းသော်လည်း နုတ်ပြီးခြင်း)  
၃-အဝိပွဝါသ သမ္ပုတိမရခြင်း၊ ၄-ညဉ့်ကင်းခြင်း၊ ဤအင်္ဂါ ၄-ပါး  
ညီလျှင် နိသဂ္ဂိုထိုက်၏။

[ဆောင်း] ဓိဋ္ဌာန်တင်လစ်၊ သင်္ကန်းဖြစ်သား၊ စင်စစ်ကထိန်-ခင်းမကြိမ်တည်း၊  
နာချိန် သမ္ပုတိ-မရရှိဘဲ၊ ရတ္တိအရက် ကင်းနေတုံဟု၊ ကြောင်းစုံ  
လေးလီ၊ အင်္ဂါညီ၊ သင့်ပြီ ဒုတိယ ကထိန။

၈။ တတိယကထိနသိက္ခာပုဒ်

အမှုသည်-ရဟန်းအများ။

အမှု-အကာလ၌ ရသော သင်္ကန်းကို တစ်လထက် ပို၍ မချုပ်ဆိုဘဲ  
ထားမှု။

ရဟန်းတစ်ပါး  
သင်္ကန်းဆန့်ပုံ

သီတင်းကျွတ်လပြည့်မှစ၍ (ကထိန်အာနိသင် မရလျှင်)  
တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်အထိ (ကထိန်အာနိသင်ရလျှင်)  
ကထိန် မနုတ်သေးသမျှ ကာလနှင့် တပေါင်းလပြည့်

အထိသည် လွတ်လွတ်လပ်လပ် သင်္ကန်းထားနိုင်ရာ “ကာလ”တည်း။ ထိုမှ  
တစ်ပါးသောအချိန်သည် “အကာလ (အချိန်မဟုတ်)” မည်၏။ ရဟန်းတစ်ပါး  
၌ ထိုအကာလအခါဝယ် သင်္ကန်းချုပ်ဖို့ရာအထည်ရလာ၏။ “ဆယ်ရက်ထက်  
လွန်၍ အပိုသင်္ကန်းမထားရ” ဟူသော ပညတ်တော်အရ ထိုအဝတ်ကို  
အမြန်သင်္ကန်းချုပ်၍ အဓိဋ္ဌာန်တင်လိုသောကြောင့် သင်္ကန်းချုပ်လေသည်။  
ထိုသို့ချုပ်သောအခါ မလော့က်မငဖြစ်နေ၍ ထိုအထည်ကို ရေဆွတ်ပြီးလျှင်  
ဇအောက်ပိုင်းကို ခြေဖြင့်နင်းထား၍ အထက်ပိုင်းကို လက်ဖြင့်မြှောက်ကာ  
ဆန့်၍ဆန့်၍ နေရှာ၏။ [သို့ အထင်ကား ဤနည်းဖြင့်ဆန့်ပေးလျှင် အတော်  
အတန် ရှည်လာလိမ့်မည်ဟု မျှော်လင့်၏။ သို့သော် ခြောက်သွားသည့် အခါ  
နဂိုအတိုင်းဖြစ်လေသည်။] ထိုနည်းအတိုင်း ထပ်၍ထပ်၍ ဆန့်ဆန့်နေသည်ကို  
ဘုရားရှင်မြင်တော်မူ၍ ကြားလာတော်မူပြီးလျှင် “နောက်ထပ်ရဖို့ မျှော်လင့်  
ချက်ရှိသေးသလား” ဟု မေးတော်မူ၏။ “ရှိပါသေးကြောင်း” လျှောက်လေ  
လျှင် “အကာလ၌ သင်္ကန်းချုပ်ဖို့ အဝတ်ကိုခံယူပြီး၍ နောက်ထပ်ရဖို့  
မျှော်လင့်ချက်ရှိသေးလျှင် မချုပ်သေးဘဲ သိမ်းထားဖို့ရန်” ခွင့်ပြုတော်မူ  
လေသည်။

ရဟန်းများ  
ကြာရှည်စွာထားပူ

ထိုကဲ့သို့ ခွင့်ပြုတော်မူသောအခါအချို့ ရဟန်းများ  
သည် ထိုအကာလသင်္ကန်းကိုတစ်လလွန်သော်လည်း  
မချုပ်ကြသေးဘဲ သိမ်းထားကြသဖြင့် သင်္ကန်း  
တန်းငပေါ်၌ သင်္ကန်းထုပ်ကြီးတွေ တိုးလိုးတန်းလန်း တည်နေသည်တို့ကို အရှင်  
အာနန္ဒာမြင်၍ ပြစ်တင်ကဲ့ရဲ့ပြီးလျှင် ဘုရားရှင်အားလျှောက်လေရာ ဤသိက္ခာ  
ပုဒ်ကို ပညတ်တော်မူလေသည်။ ထို့ကြောင့် “အကာလသင်္ကန်းလျှာအဝတ်ကို  
တစ်လထက်လွန်အောင် မချုပ်ဘဲထားမှုကြောင့် ဤသိက္ခာပုဒ်ကိုပညတ်တော်  
မူရသည်ဟုမှတ်။

သိက္ခာပုဒ်။ ။ နိဗ္ဗိတစိဝရသ္မိံ ဘိက္ခုနာ ဥဗ္ဘတသ္မိံ ကထိန ဘိက္ခုနော  
ပနေဝ အကာလစိဝရံ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ။ အာကခံမာနေန ဘိက္ခုနာ  
ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ ခိပ္ပမေစ ကာရေတဗ္ဗံ၊ နောဓဿ  
ပါရိပူရိ၊ မာသပရမံ တေန ဘိက္ခုနာ တံစိစရံ နိက္ခိပိတဗ္ဗံ ဥိနဿ  
ပါရိပူရိယာ သတိယာ ပစ္စာသာယ၊ တတောစေ ဥတ္တရိ  
နိက္ခိပေယျ သတိယာပိ ပစ္စာသာယ၊ နိသဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ။

မြန်မာပြန်။ ။ ကထိန်ခင်းရာမှ မိမိအတွက် ရအပ်သော အပတ်နှင့်စပ်၍  
သင်္ကန်းကိစ္စ ပြီးပြီး သော်လည်းကောင်း၊ ကထိန် နုတ်ပြီးသော်  
လည်းကောင်း ရဟန်းမှာ အကာလသင်္ကန်းရအံ့၊ ထိုရဟန်းသည်  
ထိုသင်္ကန်းကိုခံယူလိုလျှင် ခံယူနိုင်၏။ (မခံယူလိုလျှင်လည်း ပယ်နိုင်၏၊  
ထိုပယ်သောရဟန်းအတွက် အထူးပြောဖွယ်မလို ဟူလို။) ခံယူပြီးလျှင်  
(ချုပ်လောက်ပါမူ) ဆယ်ရက်မလွန်ခင် အလျင်အမြန် ချုပ်ရမည်။  
[ဆယ်ရက်လွန်သွားက ထိုအဝတ်သည် ပထမကထိန် သိက္ခာပုဒ်အရ  
နိသဂ္ဂိထိုက်လိမ့်မည်-ဟူလို၊] အကယ်၍ ထိုအဝတ်သည် သင်္ကန်းမချုပ်  
လောက်ဘဲ ဖြစ်နေအံ့၊ လိုနေသည်ကို ဖြည့်၍ချုပ်ဖို့ရာ နောက်ထပ်ရဖို့  
မျှော်လင့်ချက်လည်း ရှိနေသေးအံ့၊ ထိုရဟန်းသည် ထိုသင်္ကန်းကို  
မချုပ်သေးဘဲ တစ်လအလွန်ဆုံး ယားနိုင်သေး၏။ နောက်ထပ်ရဖို့  
မျှော်လင့်ချက် ရှိစေကာမူ တစ်လထက် လွန်၍ကား မထားနိုင်၊  
အကယ်၍ တစ်လထက်လွန်၍ထားအံ့၊ ထိုသင်္ကန်းကို စွန့်ထိုက်၍၊  
ထိုရဟန်းလည်း ပါစိတ်အာပတ်သင့်သည် ယခုကာလ၌ကား သင်္ကန်း

ချုပ်ပြီး တွေ့ကိုသာ ရသောကြောင့် ဤသိက္ခာပုဒ်နှင့် စပ်သော ကျင့်ဖွယ်များ မလိုလှတော့ချေ။]

ဒွန်ပုံနှင့် အင်္ဂါ။ ။ ဤသိက္ခာပုဒ်အရ နိသဂ္ဂိ သင်္ကန်းလျှာ အဝတ်ကိုစွန့်ပုံ ကား—“ဣဒံ မေ ဘန္တေ အကာလစိဝရံ မာသာတိက္ကန္တံ နိသဂ္ဂိယံ၊ ဣမာဟံ အာယသ္မတော နိသဒ္ဓာမိ” ဟု ပါဠိလို ဖြစ်စေ၊ မြန်မာလိုဖြစ်စေ စွန့်ရမည်။ [ဣဒံ အကာလစိဝရံ- ဤအကာလသင်္ကန်းကို၊ မာသာတိက္ကန္တံ - တစ်လလွန်သည်” ဖြစ်၍ ဟု အနက်ဆို၊] အင်္ဂါများကား—ပထမ ကထိနအင်္ဂါ တွင် “ဆယ်ရက် လွန်ခြင်း” အစား “တစ်လလွန်ခြင်း” ဟု လဲလှယ်ကာ အင်္ဂါ ၅ ပါးပင်ရှိသည်။

[ဆောင်] ပထမ ကထိန၊ အင်ငါးဝဉ္စ၊ တစ်လလွန်အင်၊ ဆယ်ရက်တွင် လဲလှယ်တတိယ ကထိန။

သ။ ပုရာဏစိဝရသိက္ခာပုဒ်

အမှုသည်—ရှင် ဥဒါယိ။  
အမှု—ဇနီးဟောင်းဘိက္ခုနီအား သင်္ကန်းလျှော်ခိုင်းမှု။

ဥဒါယိနှင့် ဇနီးဟောင်းဘိက္ခုနီ သာဝတ္ထိပြည် ရှင်ဥဒါယိ၏ဇနီးဟောင်းသည် ဘိက္ခုနီ တို့အထဲ၌ ဘိက္ခုနီမပြုနေ၏။ ထိုဘိက္ခုနီထံသို့ ရှင် ဥဒါယိသည် မကြာခဏသွား၏။ ထိုဘိက္ခုနီမလည်း ရှင်ဥဒါယိထံသို့ မကြာခဏလာ၏။ အခါတစ်ပါး၌ကား ရှင်ဥဒါယိသည် ထိုဘိက္ခုနီထံ ဆွမ်းစားသွားစဉ် ထိုဘိက္ခုနီ၏ရှေ့၌ အင်္ဂါတော်ကိုဖော်၍ ထိုင်နေ၏။ ထိုဘိက္ခုနီကလည်း (အားကျမခံ) သူ့ဟာကိုဖော်ထိုင်၏။ ဥဒါယိ သည် ဘိက္ခုနီ၏ ဥစ္စာကို တစ်မိမ့်မိမ့်ကြည့်ရင်း သင်းပိုင် ပေသွားလေဒတော့ သဖြင့် “ရေယူခဲစမ်းပါ၊ သင်းပိုင်ကို လျှော်ပစ်ရဦးမည်” ဟု ပြော၏။ ဘိက္ခုနီက “တပည့်တော် လျှော်ပေးပါမယ်” ဟုဆို၍ ယူသွားပြီးလျှင် ထိုဒေပ နေသော သုက်တချို့ကို ပါးစပ်ဖြင့်စုတ်၊ တချို့ကို သူ့ဥစ္စာထဲ၌ ထည့်သွင်း၍ ထိုသုက်ကြောင့်ပင် ကိုယ်ဝန်စွဲလေတော့သည်။

ဘုရားထံ လျှောက်မြင်း ထိုဘိက္ခုနီ၏ ကိုယ်ဝန်ကိုမြင်၍ အခြား ဘိက္ခုနီတို့က “အဗြဟ္မစရိယအကျင့်ကို ကျင့်တဲ့ ဘိက္ခုနီပဲ” ဟု စွပ်စွဲ ကြလေသော်၊ အဗြဟ္မစရိယကို မကျင့်ရကြောင်းထင်ရှား

ဖို့ရာ “ဥဒါယိ၏သင်္ကန်းဟောင်းကို ဖွပ်ဖို့ ယူလာရာမှ သုက်တို့ကို စုတ်ယူမိ၊ အင်္ဂါဇာတ်၌ထည့်မိ၍ဖြစ်ရကြောင်းကို” ထုတ်ဖော်ပြောပြရလေသည်။ ထိုအခါ ဘယ်နှယ်ကြောင့် ရှင်ဥဒါယိက ဘိက္ခုနီကို သင်္ကန်းဟောင်း အဖွပ်ခိုင်းရသလဲ” ဟု ကဲ့ရဲ့ကြပြီးလျှင် ဘုရားထံ လျှောက်ကြလေသည်။ ဘုရားရှင်သည် ဥဒါယိကို သံသာအလယ်၌ စစ်မေးတော်မူ၍ “သင်္ကန်းဟောင်းကို အဖွပ်ခိုင်းမိပါကြောင်း” ဝန်ခံသည့်အခါ “ယိုဘိက္ခုနီနှင့်ဆွေမျိုးသားချင်းတော်သလား၊ မတော်ဘူးလား” မေးတော်မူ၍ “မတော်ကြောင်း” လျှောက်ပြန်လျှင် “ဆွေမျိုးမတော်သော ယောက်ျားသည် ဆွေမျိုးမတော်သော မိန်းမ၏ အပေါ်၌ သင့်လျော်သည် မသင့်လျော်သည်ကိုလည်း မသိနိုင်၊ သူတစ်ပါး ကြည့်ညို့ဖွယ် ရှိမရှိကိုလည်း မသိနိုင်၊ သို့ပါလျက် သင့်မို့ လို့ဆွေမျိုးမတော် သူကို သင်္ကန်းဟောင်း အဖွပ်ခိုင်းပလေ” ဟု ကဲ့ရဲ့ရှုတ်ချတော်မူပြီးလျှင် ဤ သိက္ခာပုဒ်ကို ပညတ်တော်မူရလေသည်။

သိက္ခာပုဒ်။ ။ ယောပန ဘိက္ခု အညးတိကဿ ဘိက္ခုနီယာ ပုရာဏ- စီရံ ဓောဝါပေယျဝါ၊ ရုဇဒပေယျဝါ၊ အာကောဋ္ဌာပေယျဝါ၊ နိသဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ။

မြန်မာမြန်မာ။ ။ အကြင်ရဟန်းသည် ဆွေမျိုးမတော်သော ဘိက္ခုနီကို သင်္ကန်းဟောင်း အဖွပ်အဆိုး (ဖွပ်ရာ၌) အထုအရိုက်ခိုင်းအံ့၊ ထိုသင်္ကန်း နိသဂ္ဂိထိုက်၍ ထိုရဟန်းလည်း ပါစိတ်အာပတ်သင့်သည်။ [“ဆွေမျိုး” ဟူရာ၌ ဆွေ ၇-ဆက် မျိုး ၇-ဆက် သွေးသား စပ်နေသူကို ဆိုလိုသည်။ သွေးသားမစပ်ဘဲ အစ်ကို ညီ စသူနှင့်စပ်၍ တော်ရသူကို ဆွေမျိုးဟုမဆိုရ။ ထို့ကြောင့် ဥဒါယိအတွက် သူ့ ဇနီးဟောင်းကိုပင် သူ့စိမ်းပြင်ပ (ဆွေမျိုးမတော်သူ) ဟု ဆိုရသည်။]

ညတိမျှား။ ။ “ဘ-ဘိုး-ဘေး-ဘီ-ဘင်-ဘောင်-ဘော” ဟု အထက် ၇-ဆက် “သား - မြေး - မြစ်- တီ တုတ်- ကျွတ်- ကျွတ်ဆက်” ဟု အောက် ၇-ဆက်ရှိ၏။ ဘ-ဘိုး စသည်၌ အမိ-အဘွား-စသော မိန်းမများကို လည်းကောင်း၊ သား စသည်၌ သမီး စသည်ကိုလည်းကောင်း ယူပါ။ [ဘိုး၏ အဘကို ဘေး၊ ဘေး၏အဘကို ဘီ စသည်ဖြင့် လည်းကောင်း၊ မြေး၏ သား ကို မြစ်၊ မြစ်၏သားကို တီ စသည်ဖြင့်လည်းကောင်းသိပါ။] ဤသို့ ဆွေ ၇-ဆက်၊ မျိုး ၇-ဆက်တွင် (အထက်အောက်မှ) မပါဝင်သူ သွေးသားချင်း ဆက်သွယ်၍ မရနိုင်သူကို “အညာတိက” ဟု ခေါ်ကြရသည်။ ထို့ကြောင့်





















ဘုရားလက်ထက် ဘုရား လက်ထက်တော်၌ ရာဇဂြိုဟ်မြို့ နန်းတွင်း အစည်း အဝေးတစ်ခုမှာ စပ်မိစပ်ရာ စကားပြောရင်းက “ရဟန်း တော်များသည် ငွေကို(လူလာလျှင်) ခံယူကောင်း၏” ဟု လူအများ ပြောဆိုသည်ကို “မဏိစူဠက” မည်သော ဂါမဏိ (လူကြီး လူကောင်း) တစ်ယောက်က “မခံယူကောင်း” ဟု ကန့်ကွက် လေသည်။ ထို့နောက် ထို လူကြီးလူကောင်းသည် ဘုရားထံလာ၍ “သူကန့်ကွက်ခဲ့တာ မှန်ပါရဲ့လား” ဟု လျှောက်လေသော်... ဘုရားရှင်က “ဂါမဏိ သင် ပြော ခဲ့သော စကားသည် မှန်၏။ ရဟန်းများသည် ငွေကို မခံယူကောင်း၊ ရွှေငွေကို အပ်လျှင် ကာမဂုဏ် ငါးပါးလုံး (သား၊ မယားပါ) သုံးစွဲကောင်းလိမ့်မည်။ “ရွှေ၊ ငွေ အပ်တယ်” ဟု ဆိုသောတရားကို ရဟန်းတရား မဟုတ်” ဟု ကေန် မှတ်လေ။ သို့သော် “ကျောင်းမှာ မိုးမလုံခြင်းစသော အကြောင်းရှိလျှင် မြက် သက်ကယ် စသည်ကို ဆွမ်းခံသလို သွား၍ရပ်ပြီးလျှင် (ဘာအလိုရှိပါသလဲဟု လျှောက်သောအခါ မြက်သက်ကယ် အလိုရှိသည်၊ သစ်သား အလိုရှိသည်၊ လှည်းတိုက်စရာရှိ၍ လှည်းနှားကို ခေတ္တအလိုရှိသည်၊ ခိုင်းစရာလို၍ လက်သမား တစ်ယောက် ခေတ္တအလိုရှိသည်၊ စသည်ဖြင့်) အလှူခံကောင်း၏” ဟု ငါဘုရား ခွင့်ပြုတော်မူသည်။ ရွှေ၊ ငွေကိုကားမည်သည့် ပရိယာယ်နှင့်မျှ သာယာကောင်း (ခံယူကောင်း)၏” ဟု ခွင့်မပြုနိုင်ကြောင်းကို မိန့်တော်မူလေသည်။

[သဠာယတနဝဂ္ဂ ဂါမဏိသံယုတ် ပါဠိတော်။]

စီဝရဝဂ် ပြီး၏။

